Asker idrettsråd

Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

Askeridretten og fysisk aktivitet for alle

Asker idrettsråd

Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

- Understøtte 96 idrettslag
- Fellesskap | Glede | Fysisk og psykisk mestring

- ***Attraktive idrettslag for livslang og inkluderende idrett***

- Idrett som **mer enn bare *fysisk aktivitet***
  - Møteplass og **utviklingsarena**
  - Arena for ***samarbeid***

17 SAMARBEID FOR Å NÅ MÅLENE

10 MINDRE ULIKHET

3 GOD HELSE

SOLIDARITETS FONDET

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG SAMFUNN

Aktive LOKALSAMFUNN

En fysisk aktiv identitet gjennom hele livet

Aktive mødre

Nettverk for minoritetskvinner

AKTIVITETSGUIDEN

Brobygger mellom familien og idrettslaget

AktivYNG

Ledelses- og frivillighetsprogram

Idretts- og aktivitetsglede for alle

Leken | Ambisiøs | Ærlig | Inkluderende

Fysisk aktivitet gir en rekke helseeffekter.
Her er noen andre viktige helseeffekter:

Forbedret kardiovaskulær helse:
Regelmessig fysisk aktivitet kan bidra til å senke blodtrykket, forbedre kolesterolnivåene, og redusere risikoen for hjerte- og karsykdommer.

Bedre blodgjennomstrømning og økt kapasitet til å håndtere fysisk belastning.

Styrket immunsystem:
Fysisk aktivitet kan styrke immunforsvaret, noe som hjelper med å bekjempe infeksjoner og sykdommer mer effektivt.

Bedre fordøyelse:
Fysisk aktivitet bidrar til å opprettholde en sunn fordøyelsesprosess, reduserer risikoen for forstoppelse, og kan forebygge tilstander som divertikulitt.

Forebygging av osteoporose:
Vektbærende øvelser, som gange og styrketrening, bidrar til å opprettholde benmasse og styrke, noe som er viktig for å forebygge osteoporose og redusere risikoen for benbrudd.

Forbedret søvnkvalitet:
Fysisk aktive rapporterer ofte bedre søvnkvalitet, med dypere og mer sammenhengende søvn, noe som er viktig for generell helse og velvære.

96

Idrettslag

100

Idrettsgrener

36 000

medlemskap

Bilder: RHA, Frisk Asker, unsplash.com, Røyken sportsdykkerklubb

Bedre metabolsk helse:
Regelmessig fysisk aktivitet kan bidra til bedre blodsukkerkontroll og redusere risikoen for type 2-diabetes. Hos personer med diabetes kan trening hjelpe til med å håndtere tilstanden.

Økt mental skarphet og kognitiv funksjon:
Fysisk aktivitet har vist seg å forbedre kognitiv funksjon, redusere risikoen for demens, og støtte hjernens helse gjennom økt blodtilførsel og produksjon av vekstfaktorer som støtter hjernens funksjon.

Forbedret funksjonsevne i dagliglivet:
Trening kan gjøre det lettere å utføre daglige aktiviteter som å gå i trapper, løfte gjenstander, og ta vare på seg selv, noe som kan bidra til større uavhengighet.

Redusert risiko for kroniske sykdommer:
Regelmessig fysisk aktivitet er assosiert med redusert risiko for flere kroniske sykdommer som kreft (spesielt bryst- og **tykktarmskreft**), Alzheimers sykdom og metabolske syndromer.

Bedre psykologisk velvære:
Fysisk aktivitet frigjør endorfiner, kroppens "feel-good" hormoner, som kan forbedre humør, redusere stress og gi en følelse av velvære.

Disse helseeffektene viser hvor viktig det er å opprettholde fysisk aktivitet for alle – uavhengig av funksjonsnivå - ikke bare for å forlenge livet, men også for å forbedre livskvaliteten betydelig.

ChatGPT

Samfunnsgevinsten av en fysisk aktiv befolkning

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

- ✓ Redusert belastning på helse- og omsorgstjenester
- ✓ Bedre generell livskvalitet og økt trivsel
- ✓ Økt sosial deltakelse og sterkere bånd i lokalsamfunnet
- ✓ Forlenge arbeidsliv og frivillig arbeid
- ✓ Økt økonomisk bidrag (arbeid, forbruk mm)
- ✓ Redusert ensomhet og forbedret mental helse
- ✓ Færre ulykker og skader
- ✓ Positive forbilder og generasjonsbrobygging
- ✓ Økt livskvalitet og samfunnsengasjement
- ✓ Forebygging av kriminalitet og vold pga høyt nivå av sosial deltagelse
- ✓ Mindre trykk på pensjonssystemer

Dette bildet er fra et innlegg. **Se innlegg**

Asker Skiklubb Kajakk
8. mars ·

Gjengen som overtar for 2024 🙂

Rune Aaby, Ingrid Leipsland, Anne Nome, Helga Brun (leder), Torstein Teigum Giertsen, Christina Friedrich, Maja Kvilekval
Varamedlemmene våre Bent Enoksen og Terje Arvidsen fikk vi ikke med på bildet

9 3

Mest relevante

Dag Eivind Gangås
Ser ut som et supert styre!
27 u Liker Svar 2

Anders Rudi Jansen
Det ser ut som et flott styre.
Lykke til videre 👍❤️
27 u Liker Svar

Inger Thommesen
Så flott at derexstår på! Lykke til med nytt styre! 🥰
27 u Liker Svar 2

Kommenter som Gry Elisabeth Garlie

Asker kommune

Tilrettelagte aktiviteter i Asker 2024

Tilbudene på denne siden ligger under støttekontakt-tjenesten i Asker kommune og krever et vedtak, se informasjon under

MANDAG

16.00 - 18.30 Sosial gruppe
Det er gruppa som sammen bestemmer aktivitetene, f.eks. brettspill, kafebesøk og kino
Sted: Nordre Bondi gård, det hvite huset, Fredtunveien 25, Asker
Alder: Voksne

17.30 - 19.30 Dansegruppe jenter
Dans etter latinske rytmer og sosialt samvær
Sted: Nordre Bondi gård, Låven, Fredtunveien 25, Asker
Alder: 16 - 25 år

17.30 - 21.15 Gaminggruppe
Gaming med ordentlig gamingutstyr.
Sted: Nova, Borgen ungdomsskole, Vardefaret 4
Alder: Fra 16 år

TIRSDAG

16.00 - 18.00 Golf inne simulator
Lær å spille golf på simulator
Sted: Peggen, Asker golfklubb
Tid: Høst/vinter
Alder: Alle aldre

16.30 - 19.00 Sosial gruppe
Det er gruppa som sammen bestemmer aktivitetene, f.eks.; brettspill, kafebesøk og kino
Sted: Sætre, Seilerforeningen, v/bussterminal
Alder: Voksne

18.00 - 20.00 Guttegruppe
Aktiviteter på gården ute/inne f.eks. brettspill, kortspill, tegne, Lego, lek ute
Sted: Nordre Bondi gård, Fredtunveien 25, det hvite huset
Alder: 10 - 13 år

ONSDAG

17.00 - 19.00 Golf ute
Vi lærer og spiller golf med egen Pro
Sted: Asker golfklubb
Tid: Mai til oktober
Alder: Alle aldre

17.30 - 19.00 Klatring gruppe 1
19.00 - 20.30 Klatring gruppe 2
Klatring inne med instruktører fra Aktiv fritid
Sted: Holmen Klatresenter
Alder: Alle aldre

17.30 – 19.30 Sosial gruppe
Lek og moro med forskjellige aktiviteter ute og inne.
Sted: Nordre Bondi gård, Fredtunveien 25, det hvite huset
Alder: ca. 13 – 18 år

TORSDAG

08.00 - 10.00 Golf inne simulator
Lær å spille golf på simulator.
Sted: Peggen, Asker Golfklubb
Tid: Høst/vinter
Alder: Voksne, psykisk helse

18.00 - 20.00 Vennegruppe ungdom
Det er gruppa som sammen bestemmer aktivitetene, f.eks.; brettspill, kafebesøk og kino
Sted: Nordre Bondi gård, Fredtunveien 25, det hvite huset
Alder: 16 – 20 år

18.00 - 20.00 Vennegruppe ungdom
Det er gruppa som sammen bestemmer aktivitetene, f.eks.; brettspill, kafebesøk og kino
Sted: Nordre Bondi gård, Fredtunveien 25, det hvite huset
Alder: Fra 20 år

FREDAG

10.00 - ca. 14.00 Golf ute
GOLF GRØNN GLEDE (GGG)
Aktiviteten starter med gruppetimer med Pro, etter det er det spill på banen.
Sted: Asker Golfklubb
Tid: Mai til oktober
Alder: Voksne

10.00 – ca. 14.00 Golf ute
ET SLAG AV GANGEN (ESAG)
Aktiviteten starter med gruppetimer med Pro, etter det er det spill på banen.
-Dette er et eget prosjekt for unge voksne og voksne som trenger støtte til å komme ut av rus og kriminalitet. Her trenger du ikke vedtak, ta kontakt med Aktiv fritid for mere informasjon.
Sted: Asker Golfklubb
Tid: Mai til oktober
Alder: Voksne

16.30 - 18.30 Bowling, 2. hver ulik uke
Vi spiller bowling sammen. Det er mulig å kjøpe seg mat og drikke.
Sted: Lucky bowl Holmen
Pris: Kr 50 per serie + egenandel på kr 500,- faktura sendes fra Aktiv fritid
Alder: Alle aldre. For utviklingshemmede
NB: Dette tilbudet krever ikke vedtak.
For nærmere informasjon, ta kontakt med Aktiv fritid

Tilbudene på denne siden (unntatt Bowling) ligger under støttekontakt-tjenesten i Asker kommune. Du må søke om vedtak her: www.asker.kommune.no
Over 18 år: Skriv i søkefeltet: Tilrettelagte fritidsaktiviteter (og velg søk) Skroll ned, velg «Klikk her for å gå til skjema» for å søke.
Under 18 år: Skriv i søkefeltet: Avlastning og omsorgstjenester til barn og unge (og velg søk) Skroll ned, velg «Søk om helse- og omsorgstjenester for barn og unge»
Du må logge inn med minID/bankID.
For nærmere informasjon om de forskjellige tilbudene i Aktiv fritid, ta kontakt med : Toril Haug tlf 934 71 160 eller Jorun Bråten tlf 457 32 032

Aktiviteter for personer med utviklingshemming i Asker 2024

Tilbudene holdes i klubber, lag og foreninger. Ta direkte kontakt med arrangør for nærmere informasjon

MANDAG

17.30 – 19.00 Panua Kule Kråker
Hver annen mandag. Spill og lek.
Sted: Søndre Vettre gård
Alder: Fra 13 år
Pris: Kr 100 per gang
Arrangør: Panua www.panua.no
Kontakt: post@panua.no

17.50 – 19.00 SalVILL
Treningsglede til musikk.
Sted: Borgen ungdomsskole, gymsal
Alder: Fra 16 år
Pris: Aktivitetsavgift Asker skiklubb kr 750 pluss medlemskap i Asker skiklubb
Arrangør: Asker Skiklubb
Kontakt: toril.haug@asker.kommune.no

18.00 – 19.00 Asker United, fotball
Fotballtrening, kamper og cuper
Sted: November til mars: Drengsrud idrettshall. April til oktober: Føyka Asker
Alder: Fra 15 år
Pris: Ta kontakt med Asker fotball
Arrangør: Asker Fotball
Kontakt: Rolf Magne Walstad tlf. 90 08 22 15
post@askerfotball.no

18.00 – 20.00 Boccia
Innendørs ball-idrett for alle
Sted: Heggedal innbyggertorg
Alder: Alle aldre
Pris: Gratis for medlemmer i GUI Sportsklubb
Arrangør: GUI Sportsklubb
Kontakt: Anne Berit Fjeld tlf. 98 48 91 45

TIRSDAG

18.00 – 19.00 Para-friidrett
Trening og moro i sosialt fellesskap
Sted: Heggedal barneskole
Alder: Fra 12 år
Pris: Gratis for medlemmer i GUI Sportsklubb
Arrangør: GUI Sportsklubb
Kontakt: Shadi Rezaei tlf 99 38 28 66

18.00 – 19.00 Skøytetrening (sesongavhengig)
Felles trening og sosialt fellesskap
Sted: Risenga kunstisbane
Alder og pris: Ta kontakt
Arrangør: Asker skøyteklubb
Kontakt: Pieter Paul Furnee tlf: 46 66 08 64
Bjørn Flagestad tlf. 92 01 29 99

18.00 - 19.00 Vill i vann + (øvede)
Vi har det gøy i vannet mens vi lærer
Sted: Risenga svømmehall
Alder: 11-16 år
Pris: Ta kontakt
Arrangør: Asker svømmeklubb
Kontakt: svommeskole@askersvom.no

18.00 - 21.00 Klubb 84
Fritidsklubb med eget aktivitetsprogram
Sted: Nordre Bondi gård (NBG) Asker
Alder: Unge voksne og voksne
Pris: Kr 100 per år
Arrangør: NBG Aktivitetssenter
Kontakt: Ingrid/ Unni tlf: 66 90 92 39
unni.torine.wittenberg@asker.kommune.no

19.00 – 20.00 Boccia
Innendørs ball-idrett for alle
Sted: Slemmestad barneskole
Alder og pris: Ta kontakt
Arrangør: Røyken Handicapidrettslag
Kontakt: May-Britt Knutsen tlf 91 33 98 65

ONSDAG

17.30 - 19.30 Disco, ca. 1 gang p.m.
Sted: Asker innbyggertorg
Pris: kr 50 per gang
Arrangør: NFU
(Norsk forbund for utviklingshemmede, Asker lokallag)
Kontakt: Tove Skeie tlf 99 23 45 89

18.00 – 21.00 Klubb Knuten
Fritidsklubb med eget program
Sted: Klokkergården, Røyken
Alder: Fra 18 år
Pris: Ca. 50 kr for mat/drikke
Arrangør: Knuten klubb
Kontakt:
hans.joakim.bryhn@asker.kommune.no

ANDRE TILBUD:
Taekwondo: Variert trening i hyggelig miljø. Klubben ønsker å tilrettelegge aktivitet for barn
Arrangør: Røyken Taekwondo klubb
Kontakt: Andreas Jenstad tlf: 45267231

Panua: Musikktilbud/terapi individuelt og i grupper. Både dagtid og kveldstid.
Arrangør: www.panua.no
Kontakt: post@panua.no

Asker Skiklubb/kajakkgruppen:
Padling for alle – et tilbud i vår/sommer/høst sesongen.
Kontakt:
Sølvi Marie Fjeldstad, tlf: 91173736

TORSDAG

18.00 – 19.00 Skøytetrening (sesongavhengig)
Felles trening og sosialt fellesskap
Sted: Risenga kunstisbane
Alder og pris: Ta kontakt
Arrangør: Asker skøyteklubb
Kontakt: Pieter Paul Furnee tlf: 46 66 08 64
Bjørn Flagestad tlf: 92 01 29 99

18.00 - 21.00 Klubb 84
Fritidsklubb med eget aktivitetsprogram
Sted: Nordre Bondi gård (NBG) Asker
Alder: Unge voksne og voksne
Pris: Kr 100 per år
Arrangør: NBG Aktivitetssenter
Kontakt: Ingrid/ Unni tlf: 66 90 92 39
unni.torine.wittenberg@asker.kommune.no

18.30 - 20.45 Hurø-gjengen
Musikkband med populærmusikk, dansemusikk og revymusikk.
Sted: Sætrehallen, Sætre
Alder: Voksne (yngre kan bli vurdert)
Pris: 500 kr pr år
Arrangør: Hurø-gjengen
Kontakt: Per Kristian Paulsen, tlf: 95 17 52 50
perkristianpaulsen@gmail.com

FREDAG

08.30 – 10.00 Superlaget
Ishockeylag, trener på is 0900-1020
Sted: Gamle Askerhallen, Risenga
Alder: 4 – 70 år
Pris: Gratis
Arrangør: Frisk Asker Hockey
https://www.friskaskerhockey.no/superlaget.
Kontakt: Rikard: fjeld27@online.no
Lars Martin: martin_tf@hotmail.com

16.00 – 17.00 Tennis
Her kan du spille tennis
Sted: Tennishallen, Risenga
Alder: Alle aldre, ta kontakt
Pris: Gratis
Arrangør: Asker tennisklubb
www.askertennis.no
Kontakt: Kjell Hustad tlf: 91374285

Aktiv Fritid, avdeling under Idrett og friluftsliv i Asker kommune har utarbeidet denne oversikten. Har du/dere en aktivitet dere ønsker å legge inn, ta kontakt med gunvor.lund.solvang@asker.kommune.no

MØT HOLMEN HOCKEY

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

Bli bedre kjent med:
Lyst til å prøve parahockey?
Holmen Hockey skal starte Parahockeylag og tilbyr deg å prøve Parahockey **helt gratis.** Vi har utstyr du kan låne og HC parkering med kort vei til ishallen.

Holmen Hockey er medlem av Norges Ishockeyforbund og har i dag rundt 500 ishockeyspillende barn, unge og voksne. De holder til på Holmen i Asker.

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT ASKER ALIENS

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

Bli bedre kjent med:
Rullestolbasket er et tilbud til deg med funksjonsutfordringer og med interesse for en spennende, engasjerende og sosial idrett med mye fart og spenning.

Asker Aliens er medlem av Norges Basketforbund og har et ønske om å starte et tilbud med rullestolbasket. Basket er en populær idrett blant mange barn i Asker og har flere idrettstilbud i uken.

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT ASKER TENNNIS

1931
ASKER TENNIS

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept.
kl. 12-15

Er du ute etter en idrett som gir deg fysisk aktivitet, lek og samvær med likesinnede? ***Da er tennis i rullestol noe for deg.***

Asker Tennisklubb er godt i gang med sitt para tilbud og ønsker å komme i kontakt med flere utøvere. I dag har de rundt 550 medlemmer og holder til sentralt på Risenga i Asker sentrum.

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT ASKER BRYTEKLUBB

ASKER ABK BRYTEKLUBB

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept.
kl. 12-15

Bryting gir mestringsglede og utvikling!
Asker bryteklubb ønsker å legge til rette for at alle skal få oppleve idrettsglede, uavhengig av alder, nivå og funksjonsevne.
Er du ute etter en idrett som gir deg mye fysiskt? Da vil de høre fra deg.

Asker bryteklubb er nyetablerte og på utkikk etter flere utøvere. De trener sentralt i Asker. Ta en prat med klubben for å lære mer om tilbudet deres.

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT GUI SPORTSKLUBB

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

GUI SK ER EN INKLUDERENDE KLUBB FOR ALLE ALDRE OG ALLE FUNKSJONER.

Bilde: Budstikka

Hos GUI SK vil du finne et tilbud som passer for alle. Paratilbudet har flere ukentlige aktiviteter og har alltid plass til flere utøvere. De holder til i Heggedal og er en stor lokal aktør for alle idretts- og aktivitetsinteresserte. Ta kontakt med klubben for å finne akkurat det du har lyst til å gjøre.

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT ASKER SEILFORENING

Asker Seilforening

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

Ett tilbud for deg med fysiske funksjonsvariasjoner

Hver mandag fra kl 18-20.00 møtes Asker Seilforening for en tilrettelagt seiløkt.

De har tilpasset flere båter til paraseiling, blant annet en Andunge og en Albin Express. Dette er klassebåter som det også arrangeres regatta i. Vi har også fått låne en RS Venture fra NSF. Det er samme båttype som brukes ved KNS til paraseiling. Kanskje familie og venner også vil være med?

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND
Asker kommune
Aktive LOKALSAMFUNN

MØT ASKER TURN

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

TURN GIR MESTRINGSFØLELSE, SAMHOLD OG BEVEGELSESGLEDE

Turn er en idrett for alle funksjoner og er en av verdens mest populære idretter for barn og unge.

Asker turn gleder seg til å vise frem sitt paratilbud. De tar med seg utstyr som barna kan teste på paradagen som blant annet luftmadrass, Airtrack og ulike populære apparater.

MØT ASKER JUDO

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

JUDO ER KROPPSBEHERSKELSE OG IDRETTSGLEDE

Judo er en spennende og meget variert idrett hvor en får trent både balanse, koordinasjon, smidighet, bevegelighet og styrke. En meget allsidig og god grunntrening som passer for barn,- både jenter og gutter. Den allsidige treningen, konsentrasjonen og spenningen ved å beherske kroppen gir mye positiv læring.

MØT ASKER CRICKETKLUBB

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

Cricket er et av verdens mest populære paraidretter og kan passe for alle. Idretten er sosial og utøverene konkurrerer som et lag. Treningen er gratis og klubben har en del utstyr man kan låne.

Det finnes flere tilrettelagte cricketspill for forskjellige funksjonsnedsettelser og **Asker cricket** klubb er glade for å kunne tilrettelegge slik at alle som ønsker kan delta i idretten.

Asker idrettsråd Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND · Asker kommune · Aktive LOKALSAMFUNN

MØT SÆTRE IF GRAABEIN

PARAIDRETTSDAGEN 2024

Velodromen | Langenga 62

Lørdag 7. sept. kl. 12-15

MULTISPORT ER LEK OG MORO FOR ALLE BARN HVER FREDAG

Sætre IF Graabein tilbyr gratis fredagsaktiviteter til alle barn gjennom hele året. Klubben har satsett stort på utstyr og materiell som skal passe alle funksjonsnedsettelser og har egne aktivitetsledere som følger barna sammen med foresatte.

Asker idrettsråd Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND · Asker kommune · Aktive LOKALSAMFUNN

AKTIVITETSGUIDEN

Para?

Brobygger mellom personer med funksjonsvariasjoner og idrettslaget

AKTIVITETSGUIDEN

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

Hva gjør en aktivitetsguide?

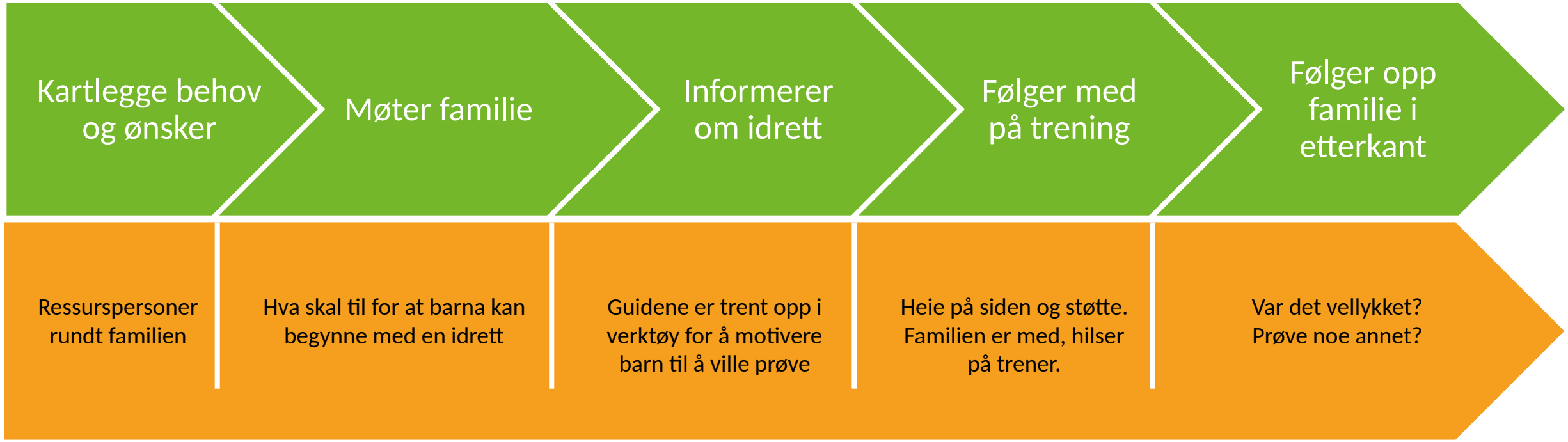

Aktive LOKALSAMFUNN

Pluss

«Aktive Lokalsamfunn er vår betegnelse på nærmiljøer der idrettslaget har tatt et utvidet ansvar for å styrke tilhørigheten, fellesskapet og aktivitetsnivået blant innbyggerne»

Aktive LOKALSAMFUNN

Et samarbeid mellom idretten og skoler i Asker

32

Antall skoler med intensjonsavtale

23

Antall idrettslag med intensjonsavtale

Aktive LOKALSAMFUNN

Et samarbeid mellom kommunen og idretten for tilhørighet og fysisk aktivitet for eldre

X

Antall kommunale enheter med intensjonsavtale med idrettslag

X

Antall idrettslag møteplasser og aktivitet for eldre

Asker idrettsråd

Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

Samarbeid for å muliggjøre at eldre kan bo lengre hjemme

Hvordan fysisk aktivitet kan bidra til å redusere behovet for pleie- og omsorgstjenester.

Hvofrdan kan idrettslag kan bidra med hjemmebaserte aktiviteter eller oppfølgingstjenester.

Samarbeid med hjemmetjenester for å identifisere eldre som kan dra nytte av slike tilbud.

La oss skape et bedre samfunn sammen!

- ✓ Invitasjon til eldrerådet og kommunen om å gå inn i et aktivt samarbeid med idrettsrådet og idrettslagene
- ✓ Oppfordring til å se på fysisk aktivitet som en nøkkelfaktor i eldres helse og trivsel

- ❖ **Samfunnet trenger aktive eldre**
- ❖ **Idrettslagene trenger aktive eldre**
- ❖ **Eldre trenger aktivitet**

Styret og ansatte

Filtrer listen

Styret

Gorm Haugen
Styreleder
E-post
908 59 352

Ahn Kolsrud
Nestleder
E-post
458 31 906

Stian Rugsveen Engen
Styremedlem
E-post
99 70 00 61

Lasse Efskind
Styremedlem
E-post
913 88 295

Asker idrettsråd
Organisasjonsledd i NORGES IDRETTSFORBUND

Administrasjon

Gry Elisabeth Garlie
Daglig Leder
E-post
+47 907 81 515

Marie Anette Thoresen
Rådgiver samfunn
E-post
+47 979 67 979

Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028

19. september 2024

Status økonomi

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Jan Wanggaard

En robust og bærekraftig økonomi er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til innbyggerne

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Elin Eike Worren

Nytt inntektssystem fra 2025

- Stortinget har vedtatt nytt inntektssystem for kommunene med **virkning fra 2025** som innebærer et tap for Asker kommune på **256 mill. kroner.**
- Asker kommune står allerede i en omstilling for inneværende år, som er basert på kommunestyrets behandling og vedtak av Handlingsprogram og budsjett i desember 2023

Kostnadssjokket – dyrtid

- Prisstigning
- Inflasjon
- Renter
- Energi
- Pensjon

Illustrasjon: Hyper

Nasjonale endringer i formueskatt og nytt inntektssystem har redusert Asker kommunes inntekter

Illustrasjon: Hyper

2024: 120 mill. kroner

2025: 200 mill. kroner

2026: 150 mill. kroner

2027: ?

Totalt: 470 mill. kroner over 3 år

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat	0,2 %	1,4%	1,4 %	1,4%

Økonomiplan 2025-2028

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Jan Wanggaard

Nøkkeltall for budsjett 2025

Ansatte	Ca. 6 500
Brutto driftsinntekter	9,8 mrd.
Omstilling	200 mill.
Netto driftsresultat	20,4 mill.
Disposisjonsfond	1,1 mrd.
Avkastning energifond	88,6 mill.
Lånegjeld	9,8 mrd.
Gjeldsgrad	102 %
Budsjettrente	3,98 %

Fire handlingsregler for bærekraftig økonomi – foreslås endret !

1. **Netto driftsresultat**
2. **Lånegjeld**
3. **Disposisjonsfond**
4. **Verdibevarende vedlikehold formålsbygg**

- Det skal tilstrebes egenfinansiering av investeringer på minimum 50 prosent løpet av perioden

Økonomireglement med tilhørende handlingsregler skal revideres og vedtas av kommunestyret i løpet av høsten 2024.

HANDLINGSREGLENE FOR ASKER KOMMUNE

I prosent av driftsinntekter	Ikke godkjent resultat	Laveste akseptable resultat	Ønsket resultat
Netto driftsresultat	<1,75 %	1,75 - 3 %	>3 %
Disposisjonsfond	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %
Gjeldsgrad	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %
Verdibevarende vedlikehold formålsbygg	< 100 kr/m2	100-140 kr/m2	>140 kr/m2

Foto: Vibeke Glosli

Kun 2 av 4 handlingsregler oppnås i perioden!

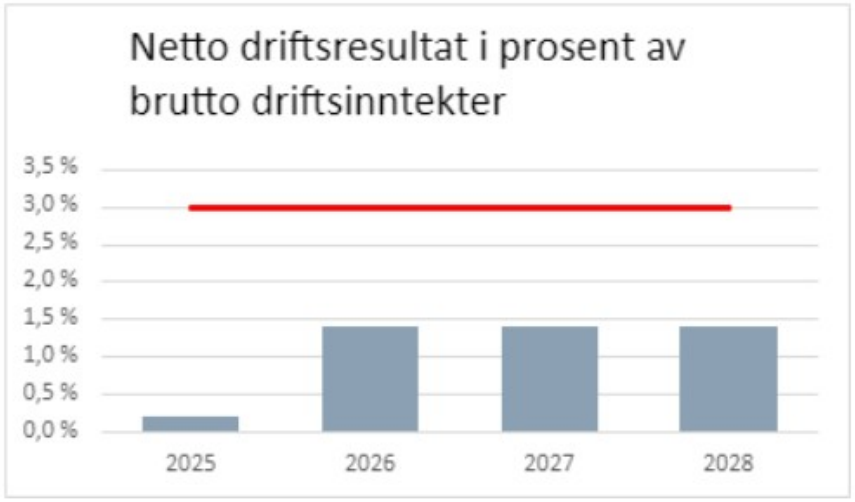

År	Netto driftsresultat
2025	0,2 %
2026	1,4 %
2027	1,4 %
2028	1,4 %

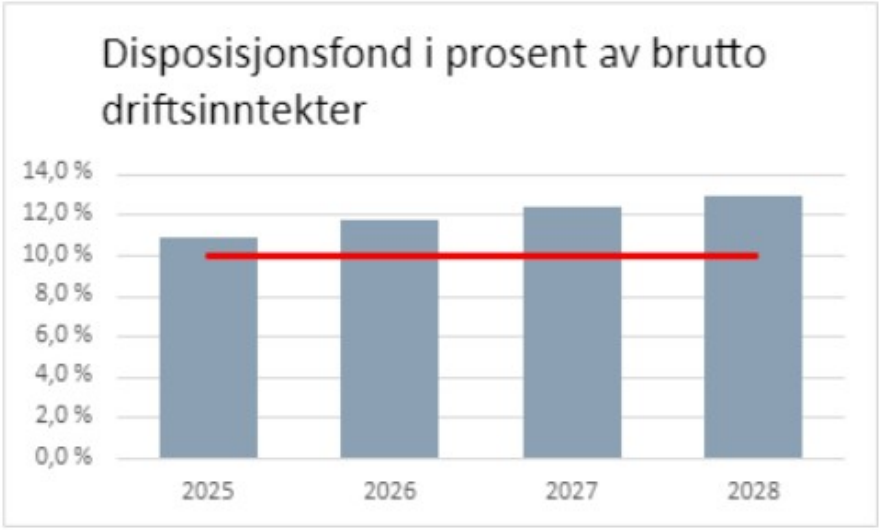

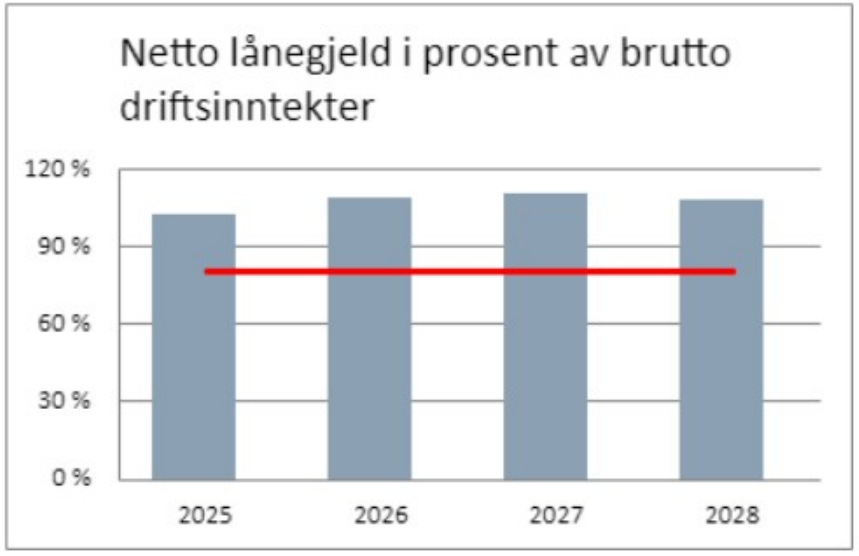

Regjeringen anbefaler et netto driftsresultat på 3 %.

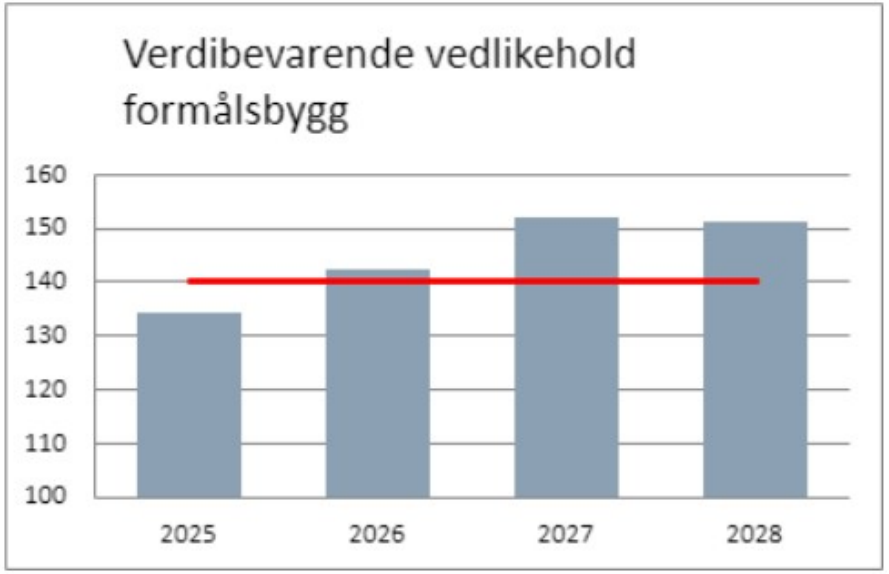

Investeringsnivå

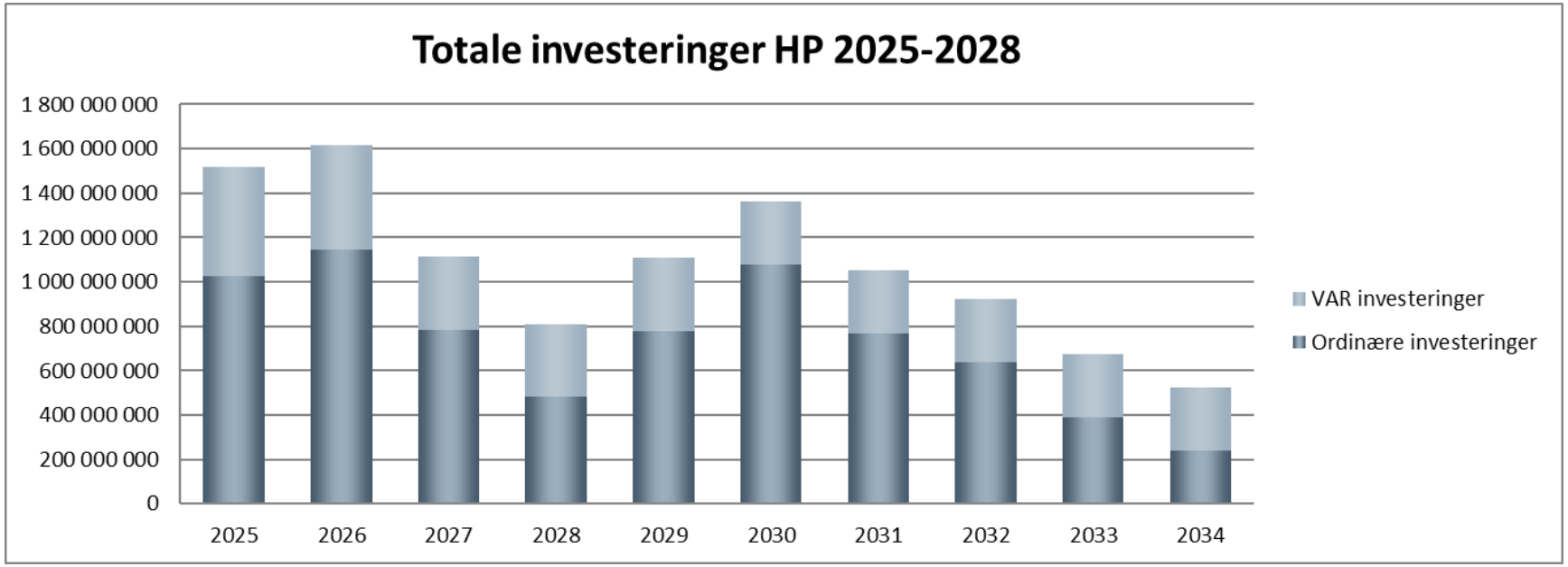

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Asker kommune

Investeringer – foreslåtte endringer i 2025

Foreslåtte endringer i HP 2025-2028

- **Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vettre forskyves 2 år ut i tid.** Planlagt ferdig i 2032.
- **Ny urnelund Vardåsen forskyves ut i tid**. Fra 2029/2030 til perioden **2032-2034.**
- **Kommunedirektøren vil i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet vurdere ytterligere endringer i investeringsbudsjettet.**

Avkastning på energifondet

Avkastning på energifondet

siden 2014 (pr. 31.7.24):

- Gjennomsnittlig årlig avkastning på 6,5 %, i alt 984 mill. kroner
- Samlet uttak på 537 mill. kroner siden 2014.

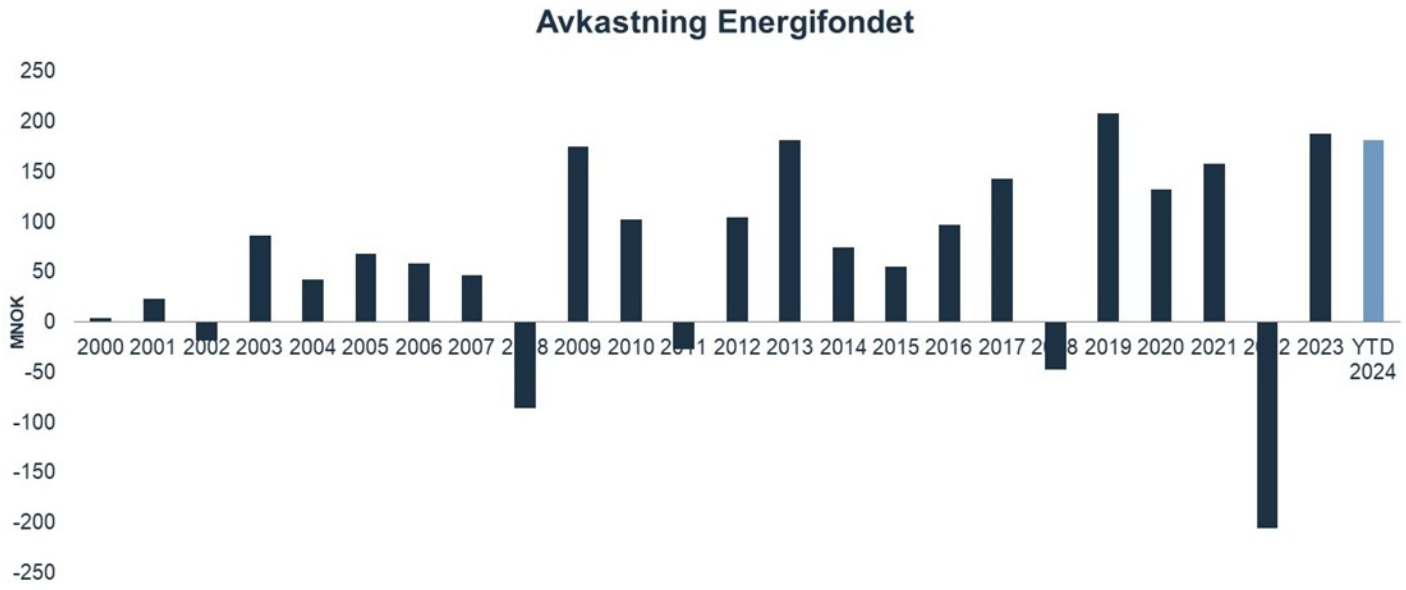

Energifondet har hatt en **positiv avkastning i 19 av de siste 23 årene.**

Samlet avkastning på 1,7 mrd. kroner siden 2000, 70 mill. kroner i året.

Gebyrer og brukerbetalinger

Forutsetninger lagt til grunn for justering av gebyrer og brukerbetalinger

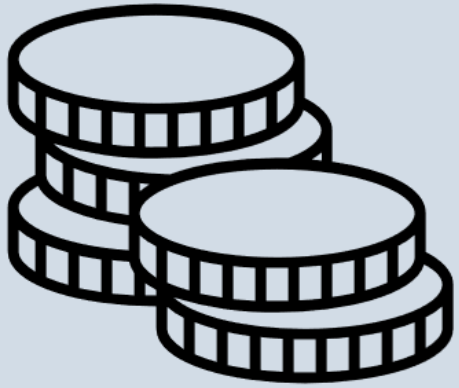

- **Kommunal deflator**
- **Selvkostkalkyle der dette kreves i lov og forskrift**
- **Justering fra sentrale myndigheter gjennom statsbudsjettet**

- Kommunen har tidligere gjennomgått de viktigste områdene for økte inntekter, **som plan- og byggesaksgebyrer, svømmehaller og vann og avløp.**
- Kommunedirektøren vil i forbindelse med tilleggsinnstillingen **vurdere parkeringsavgiftene**.

Omstilling og effektivisering

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Jan Wanggaard

- **Vi drøfter og informerer om foreløpige forslag**
- **Det legges opp til medvirkning i det videre arbeidet**
- **Tiltakene skal utredes nærmere i egne saker / tilleggsinnstillingen**
- **Endelig vedtak i forbindelse med HP-behandlingen i desember**

Foto: Vibeke Glosli

Omstillingsbehov 2025-2028

Beløp i 1000 kr

Tjenesteområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Medborgerskap	-8 200	-8 200	-8 200	-8 200
Oppvekst	-30 400	-30 400	-30 400	-30 400
Organisasjon, styring og utvikling	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Samfunnstjenester	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Samfunnsutvikling	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Tjenesteovergripende	-100 000	-250 000	-250 000	-250 000
Velferd	-36 600	-36 600	-36 600	-36 600
Totalsum	-200 000	-350 000	-350 000	-350 000

Omstilling handler om å **tilpasse kommunens drift til gjeldende økonomiske rammer** og tilgjengelige ressurser, enten ved **økt produktivitet**, **utvikling** eller **endring** av tjenestetilbudet.

Omstilling på 200 mill. kroner i 2025

Pakke 1

Før endringer i inntektssystemet

100 mill. kroner

+

Pakke 2

Etter endringer i inntektssystemet

100 mill. kroner

- I hovedsak **løpende effektivisering** og tjenesteutvikling.

- **15 utredningsoppdrag** – jf. formannskapets seminar 20. august.
- **Redusert eller endret tjenestetilbud**
- **Vise handlingsrom – ytterligere tiltak er under utredning**

Alle forslag til omstillingstiltak av prinsipiell karakter legges frem i tilleggsinnstillingen, som offentliggjøres 25. oktober.

Omstillingstiltak under utredning

- Endringer i skole- og barnehagestruktur
- Endring i utbygging/oppstart av sykehjem i Heggedal
- Endre innbyggertorgstrukturen
- Redusere tilskudd til frivillighet, kultur og idrett
- Redusere administrative årsverk
- Formålsbygg og boliger – arealeffektivitet og innsparingspotensial
- Kontorarbeidsplasser – arealeffektivitet og innsparingspotensial
- Redusere verdibevarende vedlikehold
- Redusere/utsette investeringer der det ikke er inngått kontrakt

- Salg av kommunal eiendom
- Redusere VA-investeringer og VA-gebyrer (for å redusere gebyrutgifter for innbyggerne)
- Realisere verdier i kommersielle selskaper
- Bibliotekstruktur
- Redusere næringsbudsjettet

Kommunedirektøren **vil også legge frem noen alternative tiltak** tilsvarende omkring ¼ av det totale omstillingsbeløpet.

Samtidig må vi huske på…

- **92 prosent** av Asker kommunes budsjett er som før.
- **Vi får til mye** til tross for flere år med krevende omstilling
- Asker ligger på **3. plass i kommunebarometeret**
- Budsjettet er **kompensert for befolkningsvekst og prisstigning**

Foto: Wilhelmine Elisabeth Thuv

Tjenesteområdene

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Jan Wanggaard

Oppvekst

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Fremtidens aktive medborgere
- Helsefremmende og inkluderende praksis
- Helhetlige og koordinerte tjenester
- Familie og nære nettverk
- Trygge og aktive lokalsamfunn
- Utviklingsorienterte tjenester med relevant kompetanse
- Barnehage- og skolekapasitet
- Rekruttering

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Barn, familie og inkludering	661 145	661 145	661 145	661 145
Barnehage	1 142 724	1 161 244	1 168 044	1 201 444
Skole	1 366 102	1 359 502	1 364 002	1 363 602
Totalsum	3 169 971	3 181 891	3 193 191	3 226 191

Tiltak – drift og investering

Driftsbudsjett 2025 (de største tiltakene i 2025)

- Endring i **kontantstøtten** (2,8 mill. kr)
- **Reduksjon i maksimal foreldrebetaling i barnehage** helårseffekt (28,8 mill. kr)
- **Barnehage - endring av antall barn** (-2,4 mill. kr)
- **Grunnskole - endring av antall barn** (5,2 mill. kr)
- Økonomiske konsekvenser **av ny opplæringslov** (1,3 mill. kr)
- **Økt refusjon ressurskrevende brukere** (-6 mill. kr)
- **Redusert rammer barneverntjenesten/BFI** - 1. tertial (-4,0 mill. kr) – redusert antall plasseringer utenfor familien.
- **Omstilling og effektivisering** (-30,4 mill. kr)

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		
	Ferdig år	Brutto prosjektutgift	2025
Oppvekst			
Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage	2025	161 550	20 000
Barnehage - kapasitetsøkning Borgen	2029	116 000	0
Barnehage - kapasitetsøkning Heggedal	2028	138 900	3 000
Barnehage - ny barnehage Høn-Landås	2030	135 600	0
Barnehage - utvidelse Føyka	2025	127 600	44 600
Barnehage - utvidelse Røyken	2028	122 200	2 000
Inventar og utstyr - Oppvekst	LØPENDE		2 500
Koordineringspott bygg - Oppvekst	LØPENDE		10 000
Skole - ny sentrumsskole med idrettshall	2030	566 200	5 000
Skole - ny skole Sætre	2027	494 400	69 000
Skole - ombygging Billingstad	2025	24 000	12 000
Skole - Sætre ungdomsskole	2032	400 000	0
Skole - utvidelse Hvalstad	2026	577 200	227 000
Skole - utvidelse Solvang	2033	300 000	0
Sum Oppvekst		3 163 650	395 100

Velferd

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Bærekraftige helse- og omsorgstjenester for fremtiden
- Tjenesteutvikling for å møte demografiske endringer
- Inkludering, deltakelse og fritid
- Familie, nettverk og pårørende
- Bolig og tjenester i hjemmet
- Rekruttere og beholde kompetanse
- Velferdsteknologi
- Innovasjon gjennom nettverk og partnerskap

Foto: Vibeke Glosli

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Forebygging, hjemmetjenester og institusjon	1 416 230	1 448 980	1 502 730	1 574 980
Forvaltning og tjenester til personer med funksjonsnedsettelser	604 695	602 695	603 695	603 695
NAV	173 853	173 853	173 853	173 853
Psykisk helse og rus	219 182	220 682	222 182	222 182
Totalsum	2 413 961	2 446 211	2 502 461	2 574 711

Tiltak – drift og investering

Driftsbudsjett 2025 (de største tiltakene i 2025)

- **Demografijustering – hjemmebaserte tjenester** (5,5 mill. kr)
- **Demografijustering – psykisk helse og rus** (1,8 mill. kr)
- **Harmonisering av arbeids- og aktivitetssenter Asker sør** (2,4 mill. kr)
- **Personer med funksjonsnedsettelser – arbeid og aktivitet** (3,0 mill. kr)
- **Personer med funksjonsnedsettelser – boliger Nedre Sem** (1,3 mill. kr)
- **Ny driftsavtale for Risenga bo- og omsorgssenter og Vestre Nes omsorgsboliger** – 1. tertial (7,8 mill. kr)
- **Styrking av BPA** – 1.tertial (5,0 mill. kr)
- **Styrking av legetjenesten og legevakt** – 1. tertial (10,0 mill. kr)
- **Omstilling og effektivisering** (-36,6 mill. kr)

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		
	Ferdig år	Brutto prosjektutgift	2025
Velferd			
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg Kloppedalen	2027	717 300	200 000
Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vettre	2032	500 700	2 000
Fredtunveien 31 og 33 - omsorgsboliger	2025	33 500	17 500
Inventar og utstyr - Velferd	LØPENDE		275
Koordineringspott bygg - Velferd	LØPENDE		4 000
Personer med funksjonsnedsettelser - omsorgsboliger 2031	2031	62 900	0
Personer med funksjonsnedsettelser - omsorgsboliger med personalbase 2029	2029	50 000	0
Personer med funksjonsnedsettelser - omsorgsboliger med personellbase 2029	2029	54 000	0
Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2031	2031	67 200	0
Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr	2026	12 000	6 000
Sum Velferd		1 497 600	229 775

Samfunnstjenester

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Klima og sirkulærøkonomi
- Bevare og tilrettelegge natur- og kystområder
- Bærekraftig landbruk
- Sikker vannforsyning og rene vannmiljøer
- Effektive og klimavennlige samferdselsløsninger
- Trygge brann- og redningstjenester
- Hensiktsmessige kommunale bygg og boliger
- Digitalisering for bedre og mer effektive tjenester

Foto: Vibeke Glosli

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Eiendom	473 342	482 965	491 396	515 687
Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	86 348	86 348	86 348	86 348
Miljø og samferdsel	165 619	171 170	171 825	172 505
Vann og avløp	3 053	3 053	3 053	3 053
Totalsum	728 361	743 536	752 622	777 593

Tiltak – drift og investering

Driftsbudsjett 2025 (de største tiltakene i 2025)

- **Driftskonsekvenser av investeringer – FDV-kostnader** (11,3 mill. kr)
- **Felleskostnader Velodromen** – 1. tertial (5,7 mill. kr)
- **Leieavtale ny vaksinasjonsklinikk** (1,4 mill. kr)
- **Omstilling og effektivisering** (-10,8 mill. kr)

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp: Ferdig år	Samlede prosjektbeløp: Brutto prosjektutgift	2025
Samfunnstjenester			
Asker Drift - investeringer	LØPENDE		2 500
Brannforebygging - formålsbygg	LØPENDE		6 000
Brannstasjon Hurum	2025	109 500	30 900
Eiendomsutvikling	LØPENDE		1 000
Idrett - mellomromsprosjekt Risenga	2026	66 704	700
Klimatiltak	LØPENDE		625
Klimatiltak - ENØK	LØPENDE		4 000
Klimatiltak - mobilitet formålsbygg	LØPENDE		3 000
Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet	LØPENDE		1 000
Koordineringspott - administrasjonsbygg	LØPENDE		1 000
Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning	LØPENDE		17 500
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	2031	525 500	6 500
Samferdsel - gang- og sykkelbro Nesøya	2027	63 800	2 000
Samferdsel - oppfølging av sykkelstrategi inkl. FutureBike/bygg	LØPENDE		20 500
Samferdsel - oppgradering veilysanlegg	LØPENDE		2 000
Samferdsel - parkering	LØPENDE		500
Samferdsel - trafikksikringstiltak	LØPENDE		10 000
Samferdsel - trafikksikringstiltak - Nyveien	2028	41 300	0
Samferdsel - utbedring kommunale veier	LØPENDE		11 000
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	2027	380 400	90 000
Stikkledninger - rehabilitering	LØPENDE		750
Tettstedsutvikling	LØPENDE		3 000
Turveier og friområder	LØPENDE		6 000
Universell utforming	LØPENDE		2 000
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	LØPENDE		2 000
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	2025	100 600	20 600
VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		282 000
VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg	LØPENDE		186 000
Vassdragsanlegg (dammer)	2026	52 318	29 000
Sum Samfunnstjenester		1 340 123	742 075

Samfunnsutvikling

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Inkluderende og aldersvennlig tettstedsutvikling
- Klima og natur som viktig premiss for samfunnsutviklingen
- Lokale arbeidsplasser og fokus på sirkulærøkonomi
- Bærekraftig områdeutvikling
- Samordnede og klimavennlige samferdselsløsninger
- Samfunnssikkerhet og beredskap
- Innbyggermedvirkning og digitalisering i samfunnsutviklingen
- Effektiv og enhetlig plan- og byggesaksbehandling

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Byggesak	-4 594	-4 594	-4 594	-4 594
Samfunnsplanlegging	27 598	27 598	27 598	27 598
Strategi, næring og analyse	38 597	38 597	38 597	38 597
Totalsum	61 602	61 602	61 602	61 602

Tiltak – drift

Driftsbudsjett 2025 (de største tiltakene i 2025)

- **Omstilling og effektivisering** (-4,0 mill. kr)

Medborgerskap

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Økt deltagelse for barn og unge
- Helhetlig stedsutvikling
- Møteplasser i nærmiljøet
- Tilgjengelige lokaler
- Alle i aktivitet
- Påvirkningsmuligheter
- Kultur hele livet
- Bærekraftige lokalsamfunn

Foto: Vibeke Glosli

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Bibliotekene	34 855	34 855	34 855	34 855
Idrett og friluft	75 414	75 414	75 414	75 414
Innbyggertorg	44 242	43 242	43 242	43 242
Kulturliv og kirke	135 675	135 475	135 475	135 475
Kulturskolen	38 242	38 242	38 242	38 242
Totalsum	328 427	327 227	327 227	327 227

Asker kommune

Tiltak – drift og investering

Driftsbudsjett 2025 (de største tiltakene i 2025)

- **Demenskor – 1. tertial** (0,5 mill. kr)
- **Omstilling og effektivisering** (-8,2 mill. kr)

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		2025
	Ferdig år	Brutto prosjektutgift	
Medborgerskap			
Forskuttering av spillemidler	LØPENDE		5 000
Idrett - ny sklie Risenga svømmehall	2025	7 000	7 000
Idrett - inventar og utstyr	LØPENDE		1 000
Idrett - Ispreppareringsmaskiner	2027	4 500	1 500
Idrett - ny idrettshall Nesbru videregående skole	2025	157 688	18 400
Idrett - ny idrettshall Røyken videregående skole	2024	156 004	14 214
Idrett - ny prepareringsmaskin Vardåsen skisenter	2025	5 000	5 000
Idrett - Parkering Dikemark idrettsanlegg	2025	3 000	3 000
Idrett - temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	LØPENDE		3 500
Innbyggertorg - Slemmestad - inventar og utstyr	2027	10 000	0
Kirke - istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke	2026	39 257	4 800
Kirke - kirkelige investeringer	LØPENDE		3 500
Kirke - ny gravlund	2034	100 000	0
Kirke - ny urnelund Vardåsen kirke	2030	29 000	0
Kirke - rehabilitering inkl. nytt sprinkleranlegg Holmsbu kirke	LØPENDE		4 100
Kirke - tiltak gravferd	LØPENDE		2 000
Koordineringspott anlegg for friluftsaktivitet	LØPENDE		250
Koordineringspott idrettsbygg	LØPENDE		4 000
Koordineringspott kulturarenaer	LØPENDE		2 000
Koordineringspott kulturminnebygg	LØPENDE		3 500
Kultur - inventar til kulturlokaler	LØPENDE		1 500
Kultur - kunst i offentlig rom	LØPENDE		500
Kulturskolen - instrumenter og utstyr	LØPENDE		500
Kulturskolen - mulighetsstudie for fremtidig kulturskole	2028	5 500	0
LED-belysning kommunale anlegg	LØPENDE		250
Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset	2026	29 300	2 000
Sum Medborgerskap		546 249	87 514

Organisasjon, styring og utvikling

Prioriteringer i perioden

- Tjenesteutvikling, omstilling og effektivisering
- Tilrettelegge for politisk styring
- Videreutvikle og forenkle plan- og styringsprosesser
- Digitalisering og smart bruk av teknologi
- Innovasjon
- Samarbeid med eksterne partnere
- Arbeidsgiverpolitikk
- Bærekraftige anskaffelser
- Kommunikasjon

Foto: Torbjørn Tandberg

Beløp i 1000 kr

Programområde	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Direktør organisasjon, styring og utvikling	416 684	412 679	417 089	412 679
Kommunedirektør	11 730	11 730	11 730	11 730
Totalsum	428 414	424 410	428 820	424 410

Tiltak – drift og investering

Driftsbudsjett 2024 (de største tiltakene i 2024)

- **Driftskonsekvenser av IKT investeringer** (7,8 mill. kr)
- **Valg – justering av valgkostnader** (4,4 mill. kr)
- **Omstilling og effektivisering** (-10,0 mill. kr)

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Samlede prosjektbeløp		
	Ferdig år	Brutto prosjektutgift	2025
Organisasjon, styring og utvikling			
Digital satsing i skolene	LØPENDE		17 000
IKT-investeringer	LØPENDE		45 000
Sum Organisasjon, styring og utvikling		0	62 000

Videre fremdriftsplan

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Jan Wanggaard

Tidspunkt	Aktivitet
17.09.24	Kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028 legges frem
18.09.24 – 04.10.24	Høringsperiode – kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028
19.09.24 (ungdomsråd) / 24.09.24 (utvalg oppvekst)	**Sak om nedleggelse av skoler – høringssak (høringsfrist 07.11.24)**
24.09 – 26.09.24	Utvalgsmøter – presentasjon av HP 2025-2028
22.10 – 23.10.24	Økonomiseminar formannskapet (ekstraordinært)
25.10.24	Tilleggsinnstillingen til HP 2025-2028 offentliggjøres
01.11.24 08.11.24	Frist for partiene å stille skriftlige spørsmål til HP 2025-2028 Frist for kommunedirektøren å besvare spørsmålene.
05.11.24	Dialogmøte mellom formannskapet og fellesrådene
21.11.24 (ungdomsråd) / 26.11.24 (utvalg oppvekst) / 03.12.24 (formannskap) / 19.12.24 (kommunestyret)	**Sak om nedleggelse av skoler - annengangsbehandling**
28.11.24	Frist for partienes endringsforslag til HP 2025-2028 (salderte pakker)
29.10 – 31.10.24 (hovedutvalg) **21.11.24 (råd)** **03.12.24 (formannskap)**	**Sak – kommunedirektørens forslag til HP 2025-2028, inkludert gebyrer, tilleggsinnstilling og partienes endringer**
04.12 – 18.12.24	Høringsperiode – formannskapets innstilling til HP 2025-2028
05.12.24	Frist for partienes verbalforslag
19.12.24 (kommunestyret, ny dato)	**Kommunestyret vedtar HP 2025-2028**

Asker kommune

Revidert årshjul legges frem 17. september

Foto: Vibeke Glosli

- **3. desember** formannskapet – innstilling
- Høring/offentlig ettersyn – 14 dager
- **19. desember** kommunestyret – sluttbehandling

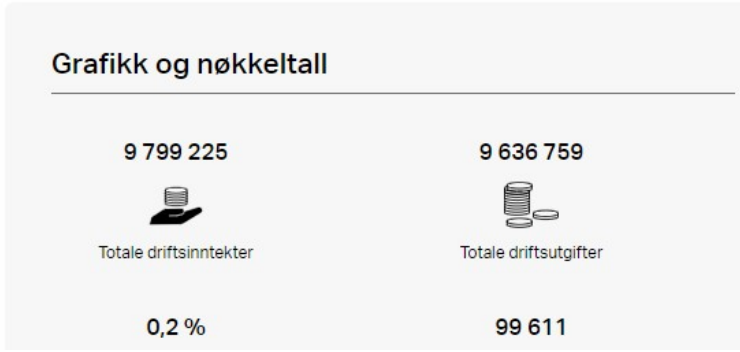

Send dine innspill

Formannskapet vedtok tirsdag å legge Handlingsprogrammet og budsjett 2025-2028 ut på høring.

Det er mulig å sende høringsinnspill fra og med 18. september til og med 4. oktober.

- Send høringsinnspill

Det er viktig å presisere at budsjettet med de omstillingstiltakene som ble lagt fram tirsdag 17. september, bare er første del (de første 100 millioner kroner) av den omstillingen som kommunen må gjennomføre fra 2025. Det er dette høringen nå dreier seg om.

Først den 25. oktober offentliggjør kommunedirektøren en tilleggsinnstilling til Handlingsprogram og budsjett 2025-2028. Her vil han presentere del 2 av omstillingen fra 2025 (ytterligere 100 millioner kroner). Årsaken til disse ekstra 100 millioner som må spares inn, er endringene i inntektssystemet, som Stortinget vedtok i juni 2024, og som medfører store negative økonomiske konsekvenser for Asker. Det blir en ny høringsperiode for tilleggsinnstillingen.

Asker kommune

Saksframlegg

Arkivsak
23/18647-36

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av	**Møtedato**
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024

Godkjenning protokoll 22.08.2024

Leders forslag til vedtak:

1. Protokoll råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 godkjennes slik den foreligger

1. Sammendrag og konklusjon

Protokoll for råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 ligger vedlagt.

Kay Arne Sørensen
leder av råd for personer med funksjonsnedsettelse

Asker kommune

Møteinnkalling

Utvalg	Dato	Sted
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024 kl. 16:00	Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall må meldes snarest på e-post:
Politisk.sekretariat@asker.kommune.no
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær

Tematime/presentasjon

- Presentasjon av HP 2025
- Asker idrettsråd om tilbud Idrett og inkludering

Sakskart

Saker til behandling		
20/24	23/18647-36	Godkjenning protokoll 22.08.2024
21/24	24/02334-23	Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035
22/24	24/13246-1	Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker
Referatsaker		

Asker, 09.09.2024

Kay Arne Sørensen
Leder i råd for personer med funksjonsnedsettelse

Asker kommune

Møteprotokoll

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dato	Tid	Sted
19.09.2024	16:00 – 17:45	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Kay Arne Sørensen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder	Kay Arne Sørensen	
Nestleder	May B Myklebust	
Utvalgsmedlem	Franck Tore Larsen	
Utvalgsmedlem	Gunnar Johansen	
Utvalgsmedlem	Trine Maanum	
Utvalgsmedlem	Aase Midkiff	
Varamedlem	Mariann Baugerud	Eirik Sander Viken
Utvalgsmedlem	Svein Lien	

Forfall:

Eirik Sander Viken
Wenche Steenstrup

Kommunedirektørens representant Trine Groven

Protokollfører Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.

Møtet ble satt med 8 medlemmer.

Saksliste

			Side
Saker til behandling			
20/24	23/18647-36	Godkjenning protokoll 22.08.2024	3
21/24	24/02334-23	Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035	4
22/24	24/13246-1	Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker	5
Referatsaker			

Saker til behandling

20/24 Godkjenning protokoll 22.08.2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	20/24

Leders forslag til vedtak:

1. Protokoll råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 godkjennes slik den foreligger

Behandling

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 godkjennes slik den foreligger

[Lagre vedtak]

21/24 Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Behandling

Leder Kay Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven innledet kort til saken.

May Myklebust fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

3. *Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.*

   Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

Myklebusts forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.

2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

3. Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.

   Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

[Lagre vedtak]

22/24 Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Behandlet av	**Møtedato**	**Saksnr.**
1 Ungdomsrådet	19.09.2024	30/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	22/24
3 Eldrerådet	19.09.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	32/24
5 Formannskapet	08.10.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering.

Behandling

Leder Kay Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven innledet kort til saken.

May Myklebust fremmet følgende forslag:

Saken tas til orientering med følgende kommentarer:

- *Markering av Friluftsåret 2025 i Asker skal ha høy fokus på inkludering og tilgjengelighet for å hindre utenforskap og ensomhet*
- *Kommunen skal legge til rette for et godt samarbeid med frivillige organisasjoner for å utvikle gode og trygge friluftstilbud for mennesker med spesielle behov*
- *Utlånsordningene må også ha tilstrekkelig utvalg av friluftsutstyr tilpasset barn og unge med funksjonsnedsettelser*

Myklebusts forslag ble enstemmig vedtatt med følgende endring.

Vedtak

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering med følgende kommentarer:

- Markering av Friluftsåret 2025 i Asker skal ha høy fokus på inkludering og tilgjengelighet for å hindre utenforskap og ensomhet
- Kommunen skal legge til rette for et godt samarbeid med frivillige organisasjoner for å utvikle gode og trygge friluftstilbud for mennesker med spesielle behov
- Utlånsordningene må også ha tilstrekkelig utvalg av friluftsutstyr tilpasset barn og unge med funksjonsnedsettelser

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Virksomhetsleder økonomi Inger-Lise Gjesdal presenterte HP 2025-2028.
2.	Styreleder i Asker idrettsråd presenterte Askeridretten og fysiske aktiviteter for alle.
3.	Leder Kay Arne Sørensen orienterte om konferansen i Akershus fylkesråd. Sørensen, Myklebust og Lien stilte på vegne av rådet.
4.	Leder Kay Arne Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven orienterte om svar fra rådssekretær i fylket Anders Hovin på spørsmål fra Aase Midkiff og Svein Lien stilt i rådsmøte 23.05.24 om digitalt ledsagerbevis.
5.	Kommunedirektørens representant Trine Groven svarte ut spørsmål fra Eirik Sander Viken i rådsmøte 22.08.24 om enklere tilgang til HC-parkeringsplasser på Holmenskjæret.
6.	Kommunedirektørens representant Trine Groven svarte ut spørsmål fra Gunnar Johansen i rådsmøte 22.08.24 om manglede rekkverk i trapp ved inngang på Asker rådhus.
7.	Leder Kay Arne Sørensen orienterte om rådets befaring på Røyken videregående 16.09.24 med omvisning av prosjektleder Mette Kringen.

Asker kommune

Møteprotokoll

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dato	Tid	Sted
22.08.2024	16:00 – 18:20	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Kay Arne Sørensen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Kay Arne Sørensen	
Nestleder	May B. Myklebust	
Utvalgsmedlem	Franck Tore Larsen	
Utvalgsmedlem	Gunnar Johansen	
Utvalgsmedlem	Trine Maanum	
Utvalgsmedlem	Aase Midkiff	
Utvalgsmedlem	Eirik Sander Viken	
Utvalgsmedlem	Wenche Steenstrup	
Utvalgsmedlem	Svein Lien	

Forfall:

Fra administrasjonen møtte:

Kommunedirektørens representant	Trine Groven
Protokollfører	Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.

Møtet ble satt med 9 medlemmer.

Saksliste

Side

Saker til behandling			
17/24	24/10123-1	Godkjennelse av protokoll fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024	3
18/24	24/07741-3	Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan - høring	3
19/24	24/11979-1	Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler	4
Referatsaker			

Saker til behandling

17/24 Godkjennelse av protokoll fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	17/24

Leders forslag til vedtak:

1. Protokollen fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

18/24 Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan - høring

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	39/24
2 Eldrerådet	22.08.2024	21/24
3 Ungdomsrådet	22.08.2024	25/24

4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	18/24
5 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	34/24
6 Utvalg for velferd	27.08.2024	24/24
7 Utvalg for samfunnstjenester	29.08.2024	23/24
8 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	26/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.

Behandling

Leder Kay Arne Sørensen innledet til saken.

Rådgiver Alf Harald Holmboe og arealplanlegger Hiwa Suleyman presenterte Planstrategi og planprogram 2024 – 2027.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.

[Lagre vedtak]

19/24 Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler

Behandlet av	**Møtedato**	**Saksnr.**

1 Ungdomsrådet	22.08.2024	26/24
2 Eldrerådet	22.08.2024	22/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	19/24
4 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	36/24
5 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	27/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	29.08.2024	24/24
7 Formannskapet	03.09.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

Behandling

Rådgiver Valeria Nicholson presenterte saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Prosjektleder Grete Sørgaard Høeg presenterte Ny hurtigbåt i Slemmestad – adkomstmuligheter.
2.	Rådgiver Nanette Bohn svarte på spørsmål fra Aase Midkiff i rådsmøte 23.05.24 om informasjon om fritidstilbud.
3.	Kay Arne minnet om Akershus Fylkeskommunes råd, konferanse 19.09.24.
4.	Rådgiver Trine Groven orienterte og svarte på spørsmål om kommunedirektørens økonomipresentasjon fra ekstraordinært budsjettseminar for formannskapet 20.08.24.
5.	Rådgiver Trine Groven svarte på spørsmål om digitalt ledsagerbevis fra Aase Midkiff og Franck Tore Larsen i rådsmøte 23.05.24.
6.	Rådgiver Trine Groven svarte på spørsmål om redusert antall HC-parkeringsplasser i Slemmestad fra Franck Tore Larsen i rådsmøte 23.05.24.
7.	Leder Kay Arne Sørensen minnet om Paraidrettens dag i Velodromen 07.09.24.
8.	Eirik Sander Viken stilte spørsmål om enklere tilgang til HC-parkeringsplasser på Holmenskjæret. Besvares i neste møte.
9.	Gunnar Johansen stilte spørsmål om manglende rekkverk i trapp ved inngang på Rådhuset. Besvares i neste møte.
10.	Rådgiver Valeria Nicholson orienterte om retningslinjer av lån og leie av kommunens lokaler. https://booking.asker.kommune.no/

Asker kommune

Saksframlegg

Arkivsak
23/18647-36

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandles av	**Møtedato**
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024

Godkjenning protokoll 22.08.2024

Leders forslag til vedtak:

1. Protokoll råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 godkjennes slik den foreligger

1. Sammendrag og konklusjon

Protokoll for råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 ligger vedlagt.

Kay Arne Sørensen
leder av råd for personer med funksjonsnedsettelse

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
23/18647

Saksbehandler
Hilde Orven Haugstad

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	20/24

Godkjenning protokoll 22.08.2024

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 20/24

Behandling

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll råd for personer med funksjonsnedsettelse 22.08.24 godkjennes slik den foreligger

Asker kommune

Møteprotokoll

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Dato	Tid	Sted
22.08.2024	16:00 – 18:20	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Kay Arne Sørensen.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Leder i utvalg	Kay Arne Sørensen	
Nestleder	May B. Myklebust	
Utvalgsmedlem	Franck Tore Larsen	
Utvalgsmedlem	Gunnar Johansen	
Utvalgsmedlem	Trine Maanum	
Utvalgsmedlem	Aase Midkiff	
Utvalgsmedlem	Eirik Sander Viken	
Utvalgsmedlem	Wenche Steenstrup	
Utvalgsmedlem	Svein Lien	

Forfall:

Fra administrasjonen møtte:

Kommunedirektørens representant	Trine Groven
Protokollfører	Hilde Haugstad

Det var ingen merknader til innkalling og habilitet.

Møtet ble satt med 9 medlemmer.

Saksliste

Side

Saker til behandling			
17/24	24/10123-1	Godkjennelse av protokoll fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024	3
18/24	24/07741-3	Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan - høring	3
19/24	24/11979-1	Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler	4
Referatsaker			

Saker til behandling

17/24 Godkjennelse av protokoll fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	17/24

Leders forslag til vedtak:

1. Protokollen fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokollen fra møte i råd for personer med funksjonsnedsettelse, 23.05.2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

18/24 Planstrategi 2024 - 2027 med planprogram for kommuneplan - høring

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	39/24
2 Eldrerådet	22.08.2024	21/24
3 Ungdomsrådet	22.08.2024	25/24

4 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	18/24
5 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	34/24
6 Utvalg for velferd	27.08.2024	24/24
7 Utvalg for samfunnstjenester	29.08.2024	23/24
8 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	26/24

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.

Behandling

Leder Kay Arne Sørensen innledet til saken.

Rådgiver Alf Harald Holmboe og arealplanlegger Hiwa Suleyman presenterte Planstrategi og planprogram 2024 – 2027.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forslag til planstrategi 2024-2027 med planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og areadel tas til orientering.

[Lagre vedtak]

19/24 Harmonisering av retningslinjer for lån og leie av kommunale lokaler

Behandlet av	**Møtedato**	**Saksnr.**

1 Ungdomsrådet	22.08.2024	26/24
2 Eldrerådet	22.08.2024	22/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	22.08.2024	19/24
4 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	36/24
5 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	27/24
6 Utvalg for samfunnstjenester	29.08.2024	24/24
7 Formannskapet	03.09.2024	

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

Behandling

Rådgiver Valeria Nicholson presenterte saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Retningslinjer for lån og leie av kommunale bygg sendes på høring, med høringsfrist 08.10.2024.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

1.	Prosjektleder Grete Sørgaard Høeg presenterte Ny hurtigbåt i Slemmestad – adkomstmuligheter.
2.	Rådgiver Nanette Bohn svarte på spørsmål fra Aase Midkiff i rådsmøte 23.05.24 om informasjon om fritidstilbud.
3.	Kay Arne minnet om Akershus Fylkeskommunes råd, konferanse 19.09.24.
4.	Rådgiver Trine Groven orienterte og svarte på spørsmål om kommunedirektørens økonomipresentasjon fra ekstraordinært budsjettseminar for formannskapet 20.08.24.
5.	Rådgiver Trine Groven svarte på spørsmål om digitalt ledsagerbevis fra Aase Midkiff og Franck Tore Larsen i rådsmøte 23.05.24.
6.	Rådgiver Trine Groven svarte på spørsmål om redusert antall HC-parkeringsplasser i Slemmestad fra Franck Tore Larsen i rådsmøte 23.05.24.
7.	Leder Kay Arne Sørensen minnet om Paraidrettens dag i Velodromen 07.09.24.
8.	Eirik Sander Viken stilte spørsmål om enklere tilgang til HC-parkeringsplasser på Holmenskjæret. Besvares i neste møte.
9.	Gunnar Johansen stilte spørsmål om manglende rekkverk i trapp ved inngang på Rådhuset. Besvares i neste møte.
10.	Rådgiver Valeria Nicholson orienterte om retningslinjer av lån og leie av kommunens lokaler. https://booking.asker.kommune.no/

Asker kommune

Saksframlegg

Arkivsak
24/02334-23

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandles av	Møtedato
Eldrerådet	19.09.2024
Ungdomsrådet	19.09.2024
Råd for personer med funksjonsnedsettelser	19.09.2024
Utvalg for medborgerskap	26.09.2024
Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024
Kommunestyret	15.10.2024

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

1. Sammendrag

Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig12-års plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv.

Planen har til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, styre ferdselen og tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

Planen skal bidra til å oppnå mål i «Asker kommuneplan 2023-2030» (s 30), og flere temaplaner[1]; blant annet Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033, der friluftsliv er en prioritert satsing:

1) *Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/sykkel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen.*

2) Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.

Asker har som mål å bli kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden. Kyststien og Asker sør prioriteres i kommunestyreperioden. Planen er en del av en nasjonal og regional satsing på friluftslivets ferdselsårer i planlegging. Kartverkets «Nasjonal database for turruter» skal oppdateres.

Planen inneholder en langsiktig 12-årig strategi for investeringer og vedlikehold av turstier, sykkelruter, skiløyper, padleled og målpunkter. Anleggslisten koordineres med kommunens handlingsprogram, med oversikt over investeringer i idretts- og friluftsanlegg, og fordeling av spillemidler.

2. Bakgrunn for saken

Det er kommunen som ifølge Friluftsloven har hovedansvaret for, og rett til å merke og skilte ferdselsårer i utmark (kan utføres av bestemte aktører etter avtale). Asker kommune trenger derfor en langsiktig plan med oversikt over dagens status og avtaler, langsiktige resultatmål, konkrete behov for enkelte nyetableringer (missing links) og opprusting av friluftsanlegg som gamle stier, turveier, løyper og leder.

Arbeidet er forankret i overordnede Bærekraftsmål i Asker kommuneplan 2020-2032; som god helse og trivsel, bærekraftige byer og samfunn, og samarbeid for å nå målene. Det legges vekt på å utvikle et sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig tilbud.

Plantypen inngår i gruppen “planer i henhold til statlige plankrav” ved revidering av kommunens planstrategi. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- Plan for friluftslivets ferdselsårer

3. Saksopplysninger

I Asker kommunes arbeid med idrett og friluftsliv, har friluftslivsanlegg, og andre anlegg for egenorganisert aktivitet, fått prioritet.

Investeringer i friluftslivets ferdselsårer tilrettelegger for egenaktivitet, både for bredde og topp. Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse og er den aktiviteten flest bruker tid på, eller kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet.

For eksempel kan Asker kommune, dersom vi får 1000 inaktive personer i aldersgruppen 50-59 år til å begynne å gå 10-15 minutter hver dag, bidra til en mulig

gevinst på 7300 «friske selvstendige leveår» (helsetapsjusterte leveår i et livsløp). (Helsedir.2024). Dette har stor betydning for kommunens velferdsbudsjett. I tillegg kommer den enkeltes positive helsegevinster, forståelse for naturverdier og bolyst. Satsing på gode friluftsanlegg er med på å tilrettelegge bedre for frivilligheten og vil kunne styrke det naturbaserte reiselivet i kommunen.

I arbeidet med handlingsplanen har det vært gjennomført flere workshops og møter med grunneierrepresentanter, lag og foreninger og naturbasert reiseliv. Planen har vært på høring vinter/våren 2024. Orientering om arbeidet er gitt rådene, utvalg for Medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester.

Det skal etableres rutiner for aktivt bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. Rutiner skal etableres for å sikre turveier/stier som er regulert til offentlig friområde.

Det planlegges samarbeid med grunneierlag og friluftslivsorganisasjoner om etablering og drift av anlegg, og informasjon om Allemannsretten, plikter og hensyn ved ferdsel.

4. Kommunedirektørens vurdering

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 er med på å oppfylle nasjonale, regionale og kommunale mål for friluftslivet som et viktig miljø- og folkehelsetiltak. Planen konkretiserer kommuneplanens målsetting om å videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/sykkel- og løypenett.

Selv om mye er bra, er det et behov for å harmonisere friluftstilbudet i ulike deler av kommunen og til ulike målgrupper, og å bedre informasjonen om friluftslivstilbud.

Ved å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg, vil kommunen skape et mer systematisk, langsiktig, miljø- og økonomisk bærekraftig friluftslivstilbud til innbyggerne, i samarbeid med frivilligheten og grunneierrepresentanter.

Kommunens satsing vil kunne nå mange og en stor bredde av innbyggere. Muligheten for å oppnå en god folkehelsegevinst er god, selv med moderate investeringer og driftskostnader. Det legges samtidig vekt på å skaffe eksterne midler der dette er mulig.

Fremdriften på arbeidet vil avhenge av tilgang på frivillige, lokale forhold på stedet og økonomi.

5. Konklusjon

Friluftslivets ferdselsårer brukes av en stor del av innbyggerne og besøkende i Asker kommune, og er viktige folkehelsetiltak. Det er derfor nødvendig å igangsette en mer planmessig, økonomisk og miljømessig bærekraftig tilrettelegging og vedlikehold av turveier, stier, skiløyper, padleleder og klatrefelt. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 er en start på dette arbeidet.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035
Kunnskapsgrunnlag Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035
Oppsummering av høringsuttalelser med kommunedirektørens kommentarer til Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Eldrerådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 24/24

Behandling

Rådgiver Heidi Rustand innledet til saken (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 21/24

Behandling

Leder Kay Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven innledet kort til saken.

May Myklebust fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

3. *Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.*

   Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

Myklebusts forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.

2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

3. Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.

   Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 29/24

Behandling

Rådgiver Hege Oshaug innledet til saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 31/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken.

Rådgiver Heidi Rustad var til stede og svarte på spørsmål med direktør Christer Best Gulbrandsen.

Innstillingen i 2 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 28/24

Behandling

Rådgiver Heidi Rustand var til stede for å svare ut spørsmål.

Inger Johanne Aaby (Sp) fremmet følgende tilleggsforslag:

Nytt vedtakspunkt:

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.

Kåre J. Møllerhagen (H) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av V, H og FrP:

Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier,

løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

Jakob Wahl (A) fremmet følgende tilleggsforslag:

Forslag til nytt punkt:

Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Aabys tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Wahls tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Møllerhagens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Asker kommune

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Innhold

Sammendrag 2
1 Innledning 4
1.1 Avgrensing 4
1.2 Hvorfor en plan for friluftslivets ferdselsårer? 4
1.2.1 Friluftsliv styrker folkehelsen, inkluderer alle, gir naturopplevelse og bolyst 4
1.2.2 Nasjonal og regional satsing 5
1.2.3 Forankring i lovverk 5
1.2.4 Lokal forankring 5
1.2.5 Utfordringsbildet synliggjør behovet for et mer helhetlig og langsiktig arbeid 6
2 Mål 8
2.1 Hovedmål 8
2.2 Resultatmål for Friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 9
1. Helhetlig stedsutvikling: God oversikt og helhetlig planlegging 9
2 Alle i aktivitet: i nærområdene, i skogen og langs kysten 9
3 Likeverdige vilkår: Harmonisering av arbeidsform, avtaler og tilbud, inkludere alle i aktivitet 10
3. Tiltaksliste prioriterte friluftsanlegg 12
4. Økonomi og organisering ved etablering og drift 15
4.1 Friluftsanlegg og idrettsanlegg sidestilles 15
4.2 Spillemidler til friluftsanlegg 15
4.3 Midler til investeringer og drift 15
4.4 Fremdrift 17
5. Oppfølging av planen 17
6 Medvirkning og øvrig arbeid med planen 18

Praktisk: Ord som er understreket inneholder en direkte kopling til aktuelle referanser og nettsider.

Foto s. 1: Asker kommune, Getty Images

Sammendrag

Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse og er den aktiviteten flest kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet. Turgåing er den fysiske aktiviteten vi i Norge totalt sett bruker mest tid på, og en stor andel av befolkningen benytter turveier og turstier. I kommunens arbeid med idrett og friluftsliv har derfor friluftslivsanlegg, og andre anlegg for egenorganisert aktivitet, fått høyere prioritet.

Handlingsplanen «Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig12- års plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv. (M-1292).

Planarbeidet har vært en del av en nasjonal og regional satsing forankret i Nasjonal handlingsplan for friluftsliv (2018) og Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- Plan for friluftslivets ferdselsårer og vært støttet av fylkeskommunen gjennom det nasjonale og regionale Prosjektet Friluftslivets ferdselsårer.

Planen har også til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, styre ferdselen og tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

Planen skal bidra til å oppnå mål i Asker kommuneplan 2023-2030 og blant annet Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033, der friluftsliv er en prioritert satsing:

- *Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/sykkel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen,*
- *Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.*

Asker har som mål å bli kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden.

En hovedstrategi er å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Planen inneholder en langsiktig 12 årlig strategi for investeringer og vedlikehold av turstier, sykkelruter, skiløyper, padleled og målpunkter. Planen og anleggslisten rulleres hvert 4. år, og koordineres med kommunens handlingsprogram, med oversikt over investeringer i idretts- og friluftsanlegg, og fordeling av spillemidler. Kommunestyret tok Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 til orientering i sak 24/02334-23 15. oktober 2024.

Det skal etableres rutiner for aktivt bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. Rutiner skal etableres for å sikre turveier/stier som er regulert til offentlig friområde. Avtaler med grunneiere, driftsoperatører og frivilligheten skal systematiseres.

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer består av:

- Resultatmål
- Prioriterte friluftsanlegg i perioden 2024-2035
- Økonomiske konsekvenser

Kunnskapsgrunnlaget omfatter stoff om allemannsretten og plikter, sikring av arealer, grunneieravtaler og driftsmodeller, oversikt over status for ulike ferdselsårer og målpunkter, behov for samarbeid på tvers av kommunene, informasjon og faguttrykk.

Foto skilt: Heidi KS Rustand

1 Innledning

«Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv. (Miljødirektoratet-1292).

Planen inneholder en langsiktig 12-årig strategi for bærekraftige investeringer og vedlikehold av ferdselsårer i Asker kommune.

Handlingsplanen har til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, tilrettelegge for friluftsliv der folk bor, styre ferdselen, tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

1.1 Avgrensing

Fokuset er på tilrettelegging av turruter, - det vil si skiltet, merket og kartfestede traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Her avgrenset til fotruter, sykkelruter, klatrefelt, padleled og skiløyper. For at en turrute skal registreres i kartverkets turrutedatabase, skal det foreligge grunneieravtale, og en organisasjon eller kommunen skal være definert vedlikeholdsansvarlig. Planen tar også for seg ulike målpunkt knyttet til ferdselsårer.

Planen tar ikke for seg spesifikt opparbeiding av kommunens friområder. Av ressurshensyn er det valgt å utelate ridestier og løyper for hundekjøring, i første utgave av planen.

1.2 Hvorfor en plan for friluftslivets ferdselsårer?

Friluftsliv er ikke bare fysisk aktivitet, men inneholder en verdifull samhandling mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse. Friluftslivet bidrar til økt livskvalitet, bedre psykisk og fysisk helse, inkludering, og styrker forståelse og omtanke for naturen. Disse gevinstene underbygger hvorfor kommunen trenger en mer strategisk planlegging, tilrettelegging og drift av friluftsanlegg.

1.2.1 Friluftsliv styrker folkehelsen, inkluderer alle, gir naturopplevelse og bolyst

Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse (se NIH rapport 2017).

Nærfriluftsliv er lett tilgjengelig, rimelig og krever lite utstyr, og er den aktiviteten flest kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet (se Friluftsliv i Norge 2023).

Mulighet for å utøve friluftsliv der folk bor er med på å styrke befolkningens tilhørighet og bolyst.

Regjeringens handlingsplan Sammen om aktive liv 2020-2029 forteller at «… Turgåing er den fysiske aktiviteten vi i Norge totalt sett bruker mest tid på, og en stor andel av befolkningen benytter turveier og turstier. Attraktive arealer og enkle anlegg for friluftsliv nær der folk bor, er viktig for å nå målet om at en stor del av befolkningen utøver friluftsliv jevnlig.

Forskning og erfaringer viser at merkede og tilrettelagte stier og turveier påvirker deltakelse i friluftsliv».

Den samfunnsøkonomiske gevinsten av å få flere ut i aktivitet er på over 80 milliarder årlig nasjonalt. Som en illustrasjon kan Asker kommune spare over 1 million kr årlig dersom kun to hoftebrudd unngås på grunn av forebygging (Fallbarometer.no).

Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder og gjennom stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. Her spiller frivilligheten en viktig rolle. Se «Nasjonal handlingsplan for friluftsliv».

Folkehelseloven §4 og §7 stiller *lovmessige krav til kommunen om å fremme folkehelse* innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen skal *iverksette nødvendige tiltak* for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette innebærer blant annet å legge til rette for fysisk aktivitet i befolkningen og gode fysiske og sosiale miljøer.

Dette legger føringer for arbeidet med friluftslivets ferdselsårer.

1.2.2 Nasjonal og regional satsing

Planarbeidet har vært en del av en nasjonal og regional satsing forankret i Nasjonal handlingsplan for friluftsliv (2018) og Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019-Plan for friluftslivets ferdselsårer og vært støttet av fylkeskommunen gjennom det nasjonale og regionale Prosjektet Friluftslivets ferdselsårer. Plantypen inngår i gruppen «planer i henhold til statlige plangrav» i kommunens planstrategi.

Plan for friluftslivets ferdselsårer koordineres med arbeidet med statlig sikring av friluftsområder og verdsetting av kommunale og regionale friluftsområder.

Planen skal også bidra til «Grønn rettferdighet» som legger vekt på å jevne ut tilgangen til grønne områder, slik at alle grupper i befolkningen får kortreiste naturopplevelser og mulighet til å delta i friluftslivet uavhengig av bosted og hvilken sosial gruppe en tilhører (St. meld. Nr. 15 (2022-2023 Folkehelsemeldinga). Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025) er også førende for planen. Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv langs kysten står sentralt i regjeringens «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv»; Allmenhetens tilgang til strandsonen skal bedres. Områder som er viktige for friluftsliv skal fremstå som attraktive og friluftslivsområdene skal bli brukt av alle befolkningsgrupper.

1.2.3 Forankring i lovverk

Arbeidet med ferdselsårene reguleres videre av blant annet Plan og bygningsloven (Pbl) med forskrift, Friluftsloven, Markaloven og «Strandloven». Friluftsloven gir kommunen hovedansvar for tilretteleggingen. Lag og foreninger spiller likevel en sentral rolle for tilrettelegging og drift av stier og løyper.

1.2.4 Lokal forankring

Planen er forankret i Kommuneplanen for Asker kommune og Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Eksempel på andre relevante planer er Temaplan for medborgerskap, Temaplan naturmangfold, Temaplan Leve hele livet, Temaplan oppvekst, Temaplan handling mot klimaendringene, Temaplan for digitalisering og smart teknologi, Temaplan for næringsliv, Kulturmiljøplan og Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker.

1.2.5 Utfordringsbildet synliggjør behovet for et mer helhetlig og langsiktig arbeid

I Asker kommune omfatter friluftsanleggene anslagsvis rundt 400 km stinett, og ca. 400 km skiløyper. En ca. 250 km lang padleled går langs halvøya og ut til øyene. Kommunen har ansvaret for rundt 200 km med kyststripe, omkranset av kyststien, friområder, kommunale brygger og over 60 strender. Alt dette kan ha behov for å tilrettelegges, driftes og vedlikeholdes.

Mens de kommunale idrettsanleggene har egne driftsansvarlige, utføres arbeidet med drift og vedlikehold av kommunens friluftsanlegg både av kommunens egne ansatte samt flere andre aktører.

Det gjøres i dag en enorm innsats fra flere lag og foreninger for å tilrettelegge og vedlikeholde fotruter, løyper og leder i Asker. Som et eksempel utførte DNT Asker Turlag arbeid på ca. 330 km sommerstier i 2023, på oppdrag fra kommunen. Registrerte dugnadstimer er i gjennomsnitt 1800 timer pr år. I tillegg kommer uregistrert arbeid. Skiforeningen tilrettelegger og preparerer hver vinter ca. 300 km skiløyper gjennom en driftsavtale med kommunen. Det er likevel mye arbeid som gjenstår.

Utfordringsbildet

Gjennom innsiktsarbeidet til «Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» er det avdekket ulike utfordringer rundt friluftsanleggene i kommunen:

- Sammen om aktive liv 2020-2029, viser at det ikke bør være lenger enn 200 meter til grønne områder og 500 meter til større grønne områder, for at områdene skal få funksjon som friluftslivsområde i hverdagen. I kunnskapsgrunnlaget til Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv kartla kommunen hvor langt unna ulike boligområder ligger til nærmeste tursti.
- Det er en underdekning av merkede rundturer og stier i midtre Asker og Asker sør.
- Kyststien er ikke fullført helt og det mangler driftsavtaler og stigrupper i sør.
- Det mangler universelt utformede (UU) turstier, tilpasset bruk av utendørs elektrisk rullestol, i kommunen.
- Befolkningsvekst og pandemi har synliggjort et ekstra behov for å styre ferdselen og arbeidet med besøksforvaltning i enkelte områder.
- Lite parkeringsmuligheter og manglende toalettforhold ved enkelte områder. Dette fører ved stort trykk til feilparkerte biler og forsøpling. (f.eks. de mest brukte klatrefeltene og enkelte strender).
- Lite bruk av spillemiddelordningen til friluftslivsanlegg blant organisasjonene og kommunen.
- Manglende finansiering av anlegg og etterslep på vedlikehold, - forsterket av kommunesammenslåing, klimaendringer og pandemi.
- Behov for koordinering mellom flere eksterne og interne aktører (lag og foreninger, Miljø og Samferdsel, Idrett og friluft, Eiendom, Samfunnsutvikling, Byggesak, Geodata, PRU, Kulturminner, Kommunikasjon osv.).
- Behov for økt samarbeid og informasjonsutveksling med frivilligheten om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer.
- Harmoniseringsbehov rundt avtaler for tilrettelegging, drift og vedlikehold.

- Behov for bedre oversikt, oppdaterte grunneieravtaler, nye kartlag ol.
- Manglende grunnerverv av regulerte offentlig friområder/turstier. Dette innebærer at tidligere regulerte stier er sårbare ved f.eks. dispensasjonssaker og omreguleringer. Bruk av rekkefølgebestemmelser, utbyggingsavtaler og statlig sikring ved erverv av grunn til turstier kan utnyttes bedre.
- «Allemannsretten utfordres av utbygging, privatisering og ulovlige stengsler. Kommunen har et eget prosjekt for oppfølging av ulovlige tiltak i strandsonen. Tilbakemelding fra brukere og grunneiere viser at kunnskap om Allemannsretten, og pliktene som følger med, bør styrkes.
- Nedbygging av turområder og ferdselsårer til næring, hytter og boligområder kan føre til økt press på eksisterende ferdselsårer. Det er viktig å hensynta disse i fremtidig arealplanlegging.
- Hensyn til drikkevann og vern av natur kan komme i konflikt med friluftslivsaktivitet enkelte steder i Asker. Rett sti på rett sted er viktig.
- Grunneierrettigheter som jakt og skogsdrift må ivaretas ved tilrettelegging av ferdselsårer. Dette krever styring av ferdselen, og en ekstra sektor- og tjenesteovergripende innsats.
- Mulighetene som ligger i et systematisk samarbeid med grunneiere, næringsliv, reiselivssatsing og andre aktører er ikke fullt ut utnyttet.
- Informasjon til innbyggere og tilreisende om turforslag og turmål er fragmentert (se Handlingsplan for Reiseliv og opplevelsesnæring i Asker)

Utfordringene som har kommet frem i kartleggingsarbeidet viser at det er behov for mer helhetlig og langsiktig arbeid med ferdselsårene og friluftsanleggene i kommunen. Utfordringene danner grunnlag for valg av resultatmål i planen.

Foto: Asker kommune

2 Mål

Arbeidet er forankret i overordnede Bærekraftsmål i Asker kommuneplan 2020-2032 som:

- **«God helse og trivsel»:** Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.
- **«Bærekraftige byer og samfunn»:** Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.
- **«Samarbeid for å nå målene»:** Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling

Det legges vekt på å utvikle et sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig tilbud.

2.1 Hovedmål

Planen skal bidra til å oppnå mål i Asker kommuneplan 2023-2030;

«Kommunen vil bidra til å etablere gode møteplasser, sammenhengende grøntområder og et gjennomgående ski- og turveinett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter både i nærmiljøet, langs kysten og i marka» (Asker Kommuneplanens samfunnsdel s 30)

I Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033, er friluftsliv en prioritert satsing:

- ***Sikre og videreutvikle areal for friluftsliv i nærmiljøene, med sammenhengende grønne og blå korridorer, i balanse mellom vekst og vern.***
- ***Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/sykkel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen,***
- ***Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.***
  (Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2021-2033)

Sikring av viktige landskap og grønnstrukturer mot nedbygging, tilrettelegging for bolyst og nye grønne næringer innenfor jordbruk- og skogbruk, grønn mobilitet (tilrettelegge for et gå- og sykkelvennlig samfunn), bevare kulturminner, utvikle reiselivet (opplevelsesbasert og aktivitetsbasert turisme) og digitalisering, er andre relevante strategier. (Asker kommuneplan samfunnsdel 2023-2030).

2.2 Resultatmål for Friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Asker kommune har hovedansvaret for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon om turstier, sykkelstier, skiløyper og padling. Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer utføres i et samarbeid mellom lag og foreninger, innbyggere, næringslivet og kommunen.

Resultatmålene tegner et bilde av ønsket situasjon i 2035. Kommunen skal sammen med samarbeidspartnere jobbe for å nå flest mulige målsettinger. Resultatmålene tar utgangspunkt i de tre innsatsområdene i «Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2021-2033»; helhetlig stedsutvikling, alle i aktivitet og likeverdige vilkår.

1. Helhetlig stedsutvikling: God oversikt og helhetlig planlegging

Kommunen har sikret en helhetlig, systematisk forvaltning og målrettet arbeid med friluftslivets ferdselsårer. Kommunen har sikret et sammenhengende nettverk av fotruter, skiløyper, sykkelstier og padleleder. Kommunen har etablert et viktig kunnskapsgrunnlag for å ivareta friluftsliv i arealplanlegging og i folkehelsearbeidet. Planleggingen har vært basert på prinsippet «rett sti på rett sted» der påvirkning på natur- og kulturmiljø er tatt hensyn til.

Resultatmål Helhetlig stedsutvikling:

1.1 Utarbeidet plan for gjennomgående sti/tur/sykkel/løypenett, tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor. Planen rulleres hvert 4. år i forkant av arbeidet med kommuneplan.

1.2 Rullerer årlig anleggsliste for turstier, sykkelstier og skiløyper og målpunkter med finansieringsbehov i Handlingsprogrammet.

1.3 Løpende oppdatert Nasjonal database for turruter (DOK) for alle merkede turstier, skiløyper, sykkelstier og padleleder (med grunneieravtale og avtale for drift).

1.4 Ajourførte og etablerte rutiner for inngåelse og oppbevaring av grunneieravtaler og driftsavtaler.

1.5 Etablerte rutiner for bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i arealplanlegging og byggesaksbehandling og samarbeid på tvers av virksomhetene.

1.6 Etablerte rutiner for sikring av grunn til turveier/stier regulert til offentlig friområde.

2 Alle i aktivitet: i nærområdene, i skogen og langs kysten

Asker kommune har tilrettelagt for økt fysisk aktivitet, bedre helse og økt livskvalitet i befolkningen (folkehelse). Kommunen har tilrettelagt for et lavterskel, kortreist, bærekraftig og inkluderende «hverdagsfriluftsliv» i nærområdene, langs kysten og i marka, i tett samarbeid med frivillige og private aktører. Asker kommune har bidratt til å gjøre kommunen attraktiv som bosted og reisemål. Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer har bidratt til interesse for å ta vare på kulturminner og blå-grønne korridorer og arealer.

Innbyggere og besøkende har fått inspirerende informasjon om frilufslivstilbud til vanns og til lands. Gjennom digitale kart og løsninger har de fått enkel info om turmål, natur og kultur mens de er på tur. Det har vært lett å booke overnatting og låne eller leie friluftslivsutstyr.

Resultatmål Alle i aktivitet:

2.1 Asker har blitt kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden.

2.2 I 2035 er det etablert turstier innenfor 500 meter fra der du bor over hele Asker.

2.3 Ti merkede rundturer i nærheten av boligområder er etablert i midtre og Asker sør.

2.4 I 2035 er det under 500 meter til nærmeste tursti fra skoler og barnehager.

2.5 Gjennomgående turruter i marka på langs og på tvers er etablert (stier og skiløyper).

2.6 Ambisjon om en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. Kyststien må, så langt det er mulig, følge kysten.

2.7 Gjennomgående sykkelruter på grus i marka er etablert.

2.8 To klatrefelt er tilrettelagt med tilstrekkelig parkering og toalettforhold.

2.9 Etablert ro- og padleled med overnattingsmuligheter og startsteder langs Askers kyst som en del av padleleden i Oslofjorden.

2.10 Sammenhengende led for padling er etablert i tre utvalgte vann i marka.

2.11 Tre universelt utformede rundturer for elektrisk rullestol er etablert med HC parkering, toalett og tilrettelagt rastebord, fordelt på Asker nord, midtre Asker og Asker sør.

2.12 Tilrettelagt tursti og hytte(r) med UU standard på Skogsborg og ved Stikkvann.

2.13 Utviklet og løpende oppdatert digital og analog informasjon.

2.14 Arrangementer gjennomføres årlig som motiverer nye brukere av ferdselsårene.

3 Likeverdige vilkår: Harmonisering av arbeidsform, avtaler og tilbud, inkludere alle i aktivitet

Asker kommune bidrar til å bygge nettverk mellom frivillige og private aktører som arbeider med ferdselsårer. Oppgaver og ansvar er tydelig definert mellom aktørene, frivillighet, grunneiere, næringsliv og kommune. Kommunen bidrar til å dempe ulike brukerkonflikter i marka gjennom besøksforvatning. Det er tilstrekkelige ressurser for en bærekraftig etablering, drift og vedlikehold av ferdselsårene. Det er ønskelig å oppnå bedre harmonisering mellom nord og sør i Asker, når det gjelder tilrettelegging for turruter, hytter, kapasitet på utfartsparkeringer, toalett og renovasjon, driftsavtaler ol.

Resultatmål Likeverdige vilkår:

3.1 Harmonisering av bærekraftige driftsavtaler er gjennomført mellom aktører, områder og sesonger.

3.2 Alle deler av Asker har etablerte og ferdige merkede ferdselsårer. Ferdselsårer i midtre og sørlige del av Asker er prioritert.

3.3 Utfartsparkeringer er etablert/utvidet etter behov og skiltet.

3.4 Skilting fra kollektivholdeplass, sentrumsområder og innbyggertorg til sentrale ferdselsårer er etablert.

3.5 Merkede stier fra boligområder og ut i friluftsområder er etablert.

3.6 Lag og foreninger har økt kunnskap om og benytter seg av spillemiddelordningen, spesielt for friluftsliv -og nærmiljøanlegg.

3.7 Etablert samarbeid om friluftsutstyr (f.eks. kajakk og sykler) til utlån i utstyrssentraler, på sentrale friluftsarenaer og hos private aktører for å øke bruken av ferdselsårene.

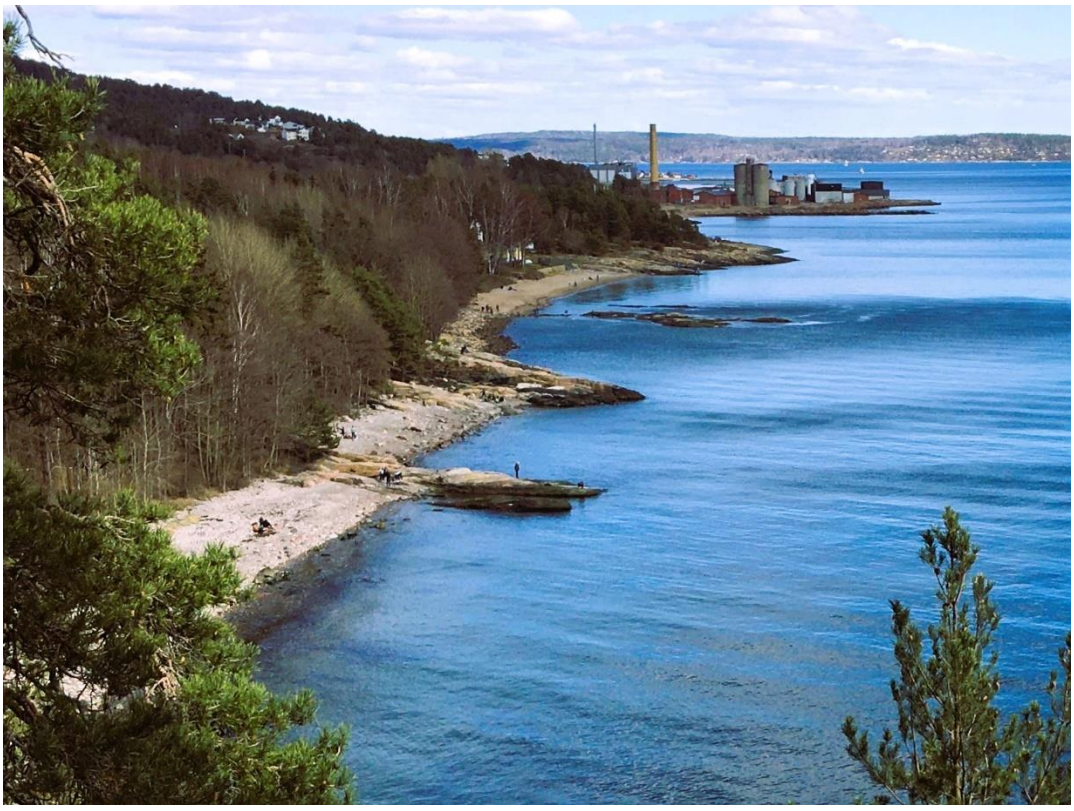

Det er en ambisjon om en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. Foto: Heidi Rustand

3. Tiltaksliste prioriterte friluftsanlegg

Temaplan Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv understreker at; «Kommunen har en viktig rolle med å se anleggsprioriteringer i et helhetlig perspektiv, med anlegg for alle grupper av befolkningen (…). Gjennom kommunale tilskudd, kommunale investeringsmidler, og gjennom spillemiddelordningen, bevilges det midler til utvikling av idretts- og friluftsanlegg. Det er et behov for å sette av nye investeringsmidler for å utvikle flere anlegg for egenorganisert aktivitet, åpne og tilgjengelige for alle.» Friluftslivsanlegg er i hovedsak anlegg for egenorganisert aktivitet. Enkelte ferdselsårer er også kulturminner.

«Gjennom spillemiddelordningen er kommunene forpliktet til å utarbeide og vedta en oversikt over aktuelle (spillemiddel) prosjekter for den kommende fireårsperioden. Denne vedtas ved kommunestyrets forslag til handlingsprogram hvert år. Listen er fireårig, og inneholder både kommunale og private idretts-, frilufts- og nærmiljøanlegg. Prosjektene i denne listen skal være behovsvurdert og gjennomførbare». Se tabell 7 s43 i Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv . Kommunen vil praktisere en viss fleksibilitet på rekkefølgen av tiltak.

Anleggslisten utarbeides av kommunens Friluftsteam, behandles av styringsgruppen til Friluftsteamet, før den går til høring hos rådene og aktuelle friluftslivsorganisasjoner, før innlemmelse i forslag til kommunens Handlingsprogram, som vedtas av kommunestyret.

Type anlegg del I	**Hvor**	**Eier/utbygger**	**Kommentar**
Friluftsanlegg:			
Kyststi	Hyggen- Lahell	DNT/Hyggen vel/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, bru og steinsetting
Kyststi	Fergestad-Storsand	Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, (langs sjøen)
Gjennomgående sti- og løypenett	Bårsrud-Aukevarden	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, gangbaner og møteplass
Tursti Sandsstien	Dramstadbukta-Semsporten	DNT/Hurum historielag	Kulturminne. Grunneieravtaler, skilting, merking,
Tursti-Asker på langs	Tofte/Sagene-Follestad	DNT	Avtaler, skilting, merking og gapahuk, bålplass
Tursti	Villingstadåsen	Herstadhei turisthytteforening	Avtaler sjekk, skilting, remerking og gangbaner
Rundturer tursti	Hyggen	DNT/Hyggen vel	Avtaler, skilting, merking, møteplass,
Rundtur tursti	Tofte	DNT/lokal stigruppe	Avtaler, skilting, merking,
Rundtur tursti	Sætre	Lions/Speider (DNT?)	Avtaler, skilting, merking, (hensynssone avklares)
Rundtur tursti	Holmsbu østre	DNT/Vel/Asker kommune?	Avtaler, skilting, merking (ifm. Rødtangen kulturminnepark)
UU-rundtur	Konglungen	Asker kommune	Avtaler, dekke, gangbane Spiradammen
Ro -og padleled	Drammensfjorden	DNT Drammen	Infoskilt tilgangspunkter. Avtale
Hytter, dagsturhytter, gapahuker og padlehuker	Padlehuk Torvøya	OF, Asker kommune, Miljødirektoratet	Avtaler. Inn i skjøtselsplan, ved toalett.
Utvikle de største friområdene	Skogsborg friluftssenter, Sætre	Samarbeidspartnere / Asker kommune	Helårs naturmøteplasser, ubetjente/kystledhytter, UU tilrettelagt, lokaler, brygger mm.
Turkart	Hele Asker	DNT/Lag/Kommune/ næring	Utarbeiding, produksjon, distribusjon

Nærmiljøanlegg:			
Helårs naturmøteplass	Grytnes m fl nær skole/barnehage, boligområder	Vel/DNT/OF/andre/Asker kommune	Helårsgodkjente bålplasser, aktivitetsløyper, modell Nedre Gupu eller Sæteren gård
Toalett/gapahuk	Langs pilegrimsleden	Nasjonalt Pilegrimssenter	Mulig prosjekt med Nasjonalt Pilegrimssenter
Type anlegg del II	**Hvor**	**Eier/utbygger**	**Kommentar**
Friluftsanlegg:			
Sammenhengende Kyststi	Åros-Eltorn-Filtvet	DNT/Asker kommune	Historisk veifar, avtaler og skilting/ merking
Sykkel rundturer grus	Innfallsporter Haraldsfjell rundt Holtnes rundt	Sykkelklubber? /Asker kommune	Oversiktskart sykkel/skilt ved innfallsporter, skilt i veikryss.
Sykkel-trillesti	Demningen Rødbyvannet-Hurum feltbane-Mølleveien	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, Missing link.
Tursti	Asker bo- og behandlingssenter-Vøyen terrasse-Vøyenveien	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking. Ikke langs Askerelva pga naturmangfold
Tursti-Asker på langs	Follestad-Bærum	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking
Tursti	Rundturer v Semsporten/Mørkvann	DNT	Avtaler, skilting, merking
Rundturer tursti	Holmsbu /Klokkarstua Åros, Dikemark, Slemmestad, Heggedal, Spikkestad	DNT/Vel? /Asker kommune	Avtaler, skilting, merking og benker, bru
UU-rundturer tursti	Høvikvollen-Båtstø	Asker kommune	Avtaler, skilting, merking og tursti utvides
UU-rundtur/tursti	Grytnes-Stikkvann	Fylket/Asker kommune/Sætre bruk	Avtaler, møteplasser, skilt, frem til ønsket UU-hytte
UU-friområder	Konglungen	Asker kommune	HC-toalett, HC-parkering
Gjennomgående sti- og løypenett	Røyken og Spikkestad til Kjekstadmarka	DNT/Skiforening/Asker kommune	Skilting og merking matestier gjennom boligområder til/ fra marka
Utvikle de største friområdene	Skogsborg friluftssenter Sætre del 2	Samarbeidspartnere / Asker kommune	Helårs naturmøteplasser, ubetjente/kystledhytter, UU hytte/brygge, flere anlegg.
Hytter, dagsturhytter, gapahuker og padlehuker	Asker syd	OF/DNT?	Padlehuk/hytte sydspissen av Asker, - del av padleleden
Dagsturhytter	Asker syd	Næringsliv/Stiftelse/ Statskog? /Fylket?	Tilsynsavtaler sommer, vinter
Nærmiljøanlegg:			
Aktivitetsparker, Klatreparker, akebakker, turstier	Borgenveien 100	Borgen Vel? /Asker kommune	Akebakke, oppjustering klatreløype og bålplass (plan foreligger)
Helårs naturmøteplass	Mørkvann	DNT? /Asker kommune? /Sætre bruk	Lavvo, bålplass, toalett, gapahuk, HC parkering?

Foto: DNT

Foto: Hurum turistforening

Foto: Skiforeningen

For nærmere informasjon om anleggsbehov, se Kunnskapsgrunnlaget til planen.

4. Økonomi og organisering ved etablering og drift

4.1 Friluftsanlegg og idrettsanlegg sidestilles

En hovedstrategi er å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Dette er anlegg som når mange, med relativt lave kostnader. Prioritering av friluftsanlegg gjøres i samarbeid mellom kommunen og friluftslivsorganisasjoner.

4.2 Spillemidler til friluftsanlegg

Etablering og rehabilitering av ulike friluftsanlegg (f.eks. turstier, turveier, bålplasser, broer, gapahuker, padlehuker og hytter) og aktivitetsparker ved friluftsporter, er spillemiddelberettiget. Virksomhet Idrett og friluft bistår friluftslivsorganisasjonene i å søke spillemidler. Kommune kan også søke midler. Alle som søker må stille med egenandel (konkrete midler og dugnadsarbeid).

Planen for friluftslivets ferdselsårer skal brukes som grunnlag, når spillemidler til anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv prioriteres. Etablering av tiltak i stier, løyper og øvrige friluftsanlegg, vil inngå i administrasjonens årlige prioriterte anleggsliste, som innspill til kommunens Handlingsprogram og langsiktige investeringsplaner.

Kommunen skal kunne forskuttere spillemidler til friluftsanlegg, i likhet med rutiner for idrettsanlegg.

4.3 Midler til investeringer og drift

For å kunne gjennomføre de mindre anleggene i anleggslisten i planen, anslår kommunedirektøren en kostnad på ca. kr 400.000 i året frem til 2026, og deretter ca. kr 2 millioner per år, utover dagens budsjett. De større anleggene vil kreve ekstra bevilgninger utover dette. Dette er estimater, som må kvalitetssikres for hvert prosjekt. Det bør også avsettes et årlig beløp til drift og vedlikehold av nyetablerte friluftsanlegg. Kommunedirektøren vil komme tilbake til konkrete bevilgninger for det enkelte år i forslag til handlingsprogram.

Etablering av parkeringsplasser, kommunale brygger og toalettbygg ved friområder omfattes ikke av planen.

Kostnader ved nyetableringer av friluftsanleggene kan deles inn i fire nivåer etter hvor kostnadskrevende tiltaket er:

1) Små anlegg: merking, skilting og enkle gangbaner i tre. Lite kostnadsdrivende. (Ca. kr 100.000 pr anlegg).

2) Mindre anlegg langs ferdselsårer som er noe mer kostnadskrevende: bryggesti UU, infoskilter i metall, rastebord, bålplasser etc., men hvor man i tillegg kan få en del tilskudd fra spillemidler, andre og stiftelser via frivilligheten. Egenandel forskutteres av kommunen. (Ca. kr 200.000 pr anlegg).

3) Mellomstore anlegg: padlehuker, universelt utformet (UU) fiskebrygge, naturmøteplass ol. Kommunen forskutterer egenandelene ift. spillemidler. Finansieres gjerne også med tilskudd fra stiftelser i samarbeid med frivilligheten. (Ca. kr. 1-1,5 mill. pr anlegg).

4) Større friluftsanlegg: Disse krever egne politiske saker og prosjekt på tvers av tjenesteområdene. For eksempel Skogsborg, Stikkvannstårnet og bryggestier langs sjø. Dette er anlegg hvor det også søkes om tilskudd fra stiftelser og spillemidler.

Spillemiddelordningen for friluftslivsanlegg kan utnyttes bedre. Avdeling Forvaltning og utvikling bistår i dag idrettslag og andre med å søke midler fra Kulturdepartementet (via Fylkeskommunen) til nye anlegg og rehabilitering. Samlet godkjent søknadssum for 2023 var på kr. 116 892 600 fordelt på 51 søknader. Kr 35 687 000 ble tildelt til 22 søknader samme år. Det er derimot få friluftslivsorganisasjoner som benytter seg av ordningen. Her er det et potensial til tettere samarbeid mellom kommune, fylket og frivilligheten.

Det kan f.eks. søkes om anlegg av nye turstier, rehabilitering av turstier etter 10 år, lys, turkart, orienteringskart, gapahuker, dagsturhytter, terreng-løyper for sykkel, vannsport-anlegg for padling, padlehuker, baderamper, stupetårn, sikring av klatreruter, bruer, skiløyper, lager og garasjeanlegg for friluftsliv, aktivitetsparker ved friluftsporter osv. Overnattingshytter har egen spillemiddelordning som administreres av DNT og som gjelder for hytter langs turstier og kyststien. For turstier dekkes opp til 50% av kostnadene, mens det er ulike egenandeler for andre anlegg. Friluftslivsorganisasjonene har på lik linje med idretten også mulighet til å søke stiftelser om midler til nye anlegg.

Kommunens tilskudd til aktiviteter «aktivitetspotten» var i 2023 lite brukt av friluftslivsorganisasjonene. En årsak kan være små administrative ressurser. Aktivitetspotten kan bla benyttes til åpne arrangementer, turer og kurstilbud som kan bidra til å gjøre friluftsanleggene bedre kjent for innbyggere og tilreisende.

Figur: Samskaping, Telemarksforskning

«Sammen om under 500 meter til nærmeste tursti!»

4.4 Fremdrift

I den første perioden jobber kommunen spesielt med å få oversikt over ferdselsårer, oppdatere grunneieravtaler, harmonere driftsavtaler og vedlikeholde etablerte ruter. Deretter vil etablering av nye friluftsanlegg og kommunikasjon bli prioritert.

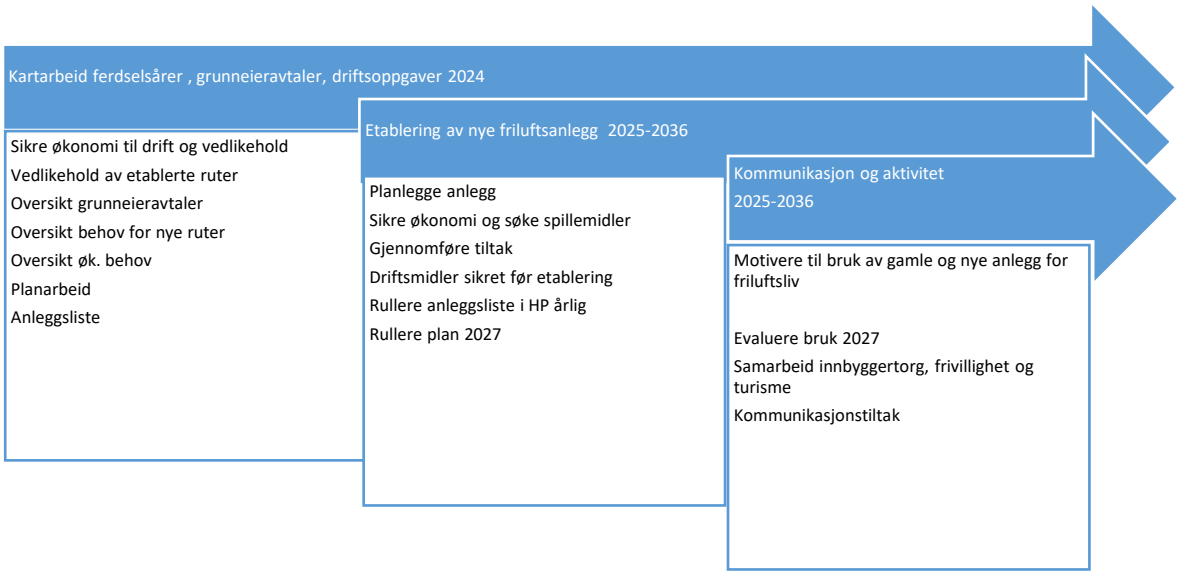

Figur: Fremdriftsplan

5. Oppfølging av planen

Oppfølging av handlingsplanen «Plan for friluftslivets ferdselsårer» koordineres gjennom Friluftsteamets styringsgruppe.

Handlingsplanen følges ellers løpende opp, som en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Med bakgrunn i oppdragene fra kommunedirektøren, utarbeider virksomhetene tiltak i sine virksomhetsplaner for gjennomføring og oppfølging lokalt i den enkelte virksomhet. Arbeidet er en del av den ordinære administrative styringsdialogen mellom virksomhetsleder og direktør.

Som en hovedregel har Virksomhet idrett og friluft ansvar for strategiske planer innen friluftsliv, spillemiddelsøknader og motivering til bruk av friluftsanleggene. Virksomhet Miljø og Samferdsel har ansvar for etablering av nye friluftsanlegg som turstier, skiløyper, gapahuker, padlehuker, drift og vedlikehold av kommunens friområder, brygger, utfartsparkeringer, toalettbygg ol. Eiendom har ansvar for vedlikehold av hytter og kommunens øvrige bygningsmasse. Ved etablering av nye anlegg er det viktig å ta hensyn til driftsaspektet. Det legges opp til et tett samarbeid mellom virksomhetene.

Flere tiltak utføres gjennom tjenestekjøp og driftsavtaler, f.eks. tilrettelegging og drift av friluftsanlegg som sommerstier, skiløyper, toalettbygg og kontroll av kartdata. Andre tiltak kan inngå i samarbeidsavtaler som et spleiselag mellom det offentlige, frivillige organisasjoner, stiftelser og næringsliv.

Kommunen vil arbeide for at det igangsettes en ny regional eller nasjonal satsing alla «Stiprosjektet» som oppfølging av det nasjonale og regionale arbeidet med planer for friluftslivets ferdselsårer.

Vurdering av status og måloppnåelse vil bli gitt i kommunens årsrapport, og orientert om i utvalg for Samfunnstjenester og Medborgerskap. I tillegg vil det om mulig for enkelte stier, skiløyper og padleruter gjennomføres digitale bruksanalyser før og etter tilrettelegging, for å se om økt tilrettelegging fører til økt bruk. kommunen vil måle status for antall km med turruter i kartet hvert 4. år.

Lag og foreninger vil bli invitert til å komme med konkrete innspill før hver rullering av planen. Det inviteres til et felles møtepunkt årlig mellom kommunen, grunneierrepresentanter/ næringsliv og lag og foreninger som tilrettelegger friluftsanlegg.

6 Medvirkning og øvrig arbeid med planen

Prosjektplanen for arbeidet med planen ble forankret hos for Utvalg for medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester 1. september 2022. Planarbeidet ble annonsert på kommunens nettsider og omtalt i Askermagasinet og i begge lokalaviser.

Planforslaget ble presentert for lag og foreninger og grunneierrepresentanter 13. februar 2024, bearbeidet og sendt på høring. Den ble presentert i råd og utvalg i april – mai 2024, behandlet i utvalg for medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester 26. september 2024 og endelig vedtatt av Kommunestyret 15. oktober 2024.

Det er ellers gjennomført fem workshops og medvirkningsmøter i 2022-2023 med grunneierrepresentanter, turlag, foreninger og næringsliv, for å avdekke status, utfordringer og videre behov for tilrettelegging.

DNT Oslo og Omegn/ DNT Asker Turlag, Oslofjorden friluftsråd, Hurum Turistforening, Padleforbundet, Skiforeningen, Jeger og fisk, Speideren, historielagene, Røde Kors, enkelte idrettslag, FNF og andre lag og foreninger som tilrettelegger for stier, ruter, løyper og leder har medvirket. Asker elveforum, Kulturrådet, Asker idrettsråd og Kirken har også deltatt på workshop på Grønsand. Denne samlet 40 deltakere. Statskog, Sætre bruk, bondelagene og skogeierlagene har representert grunneierinteresser.

Det har vært arrangert egen workshop for sykkelmiljøet i Asker, en workshop med tema padling, en samling med Hurum Turistforening og Herstadhei turisthytteforening, og en workshop på Tofte med næringsaktører, grunneiere, vel, kirken og andre lokale representanter med tema ferdselsårer, kulturminner og naturbasert turisme. Takk også til turbokforfatterne Kaja Høgås og Bjørn Heidenstrøm for innspill. Planen er drøftet med Eldrerådet, Ungdomsrådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelser.

Behov for opparbeiding, skilting og merking av turruter, utfartsparkeringer, tilgangspunkter for kajakk, toalett, renovasjon, overnattingsmuligheter, skilting fra kollektivtilbud og bebyggelse til stiene og markedsføring av tilbudet, har blitt drøftet. Utfordringer i forhold til brukerkonflikter mellom sykkel og turgåere, klatrere og beboere, slitasje fra ferdsel, koordinering med skogsdrift, jakt, viltforvaltning og oversikt over grunneiertillatelser og driftsavtaler har også vært tema.

Arbeidet bygger på erfaringer fra det nasjonale «Turskiltprosjektet». Gjennom en samarbeidsavtale med DNT, har Lars Christian Iversen spesielt bidratt med fagkunnskap.

Problemstillinger i planen har vært drøftet med andre kommuner i fylkesnettverket for Plan for Friluftslivets ferdselsårer. Viken har gitt tilskudd til planarbeidet.

Prosjektledelse for planarbeidet har ligget hos Idrett og friluft ved avdeling Forvaltning og utvikling. Prosjektgruppen har bestått av representanter fra Friluftsteamet. I tillegg har andre virksomheter bidratt. Styringsgruppe for planen har vært direktører og ledere i Friluftsteamets styringsgruppe sammensatt av Samfunnstjenester, Samfunnsutvikling og Medborgerskap.

Hovedansvaret for å utarbeide og følge opp plan for Friluftslivets ferdselsårer ligger hos Asker kommune, men det legges opp til et tett samarbeid med frivilligheten.

Workshop Grønsand

Foto: Heidi Rustand

Asker kommune

Kunnskaps-grunnlag

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2023-2035

Innhold

1 Sikring av arealer til friluftslivets ferdselsårer 4
1.1 Gjennom planarbeid 4
1.2 Markaloven 4
1.3 Landbruk, natur og friluftsliv (LNF) 5
1.4 Friluftsloven 5
1.5 Statlig sikring 6
1.6 Kartlagte ferdselsårer og friluftsområder i planlegging 6
2 Etablering av friluftsanleggene 7
2.1 Turruter 7
2.2 Grunneieravtaler 7
2.3 Vedlikehold og drift av turruter 10
2.3.1 Driftsplaner og klimaendringer 10
2.3.2 Rett sti på rett sted 10
3 Fotruter sommer 11
3.1 Markastier 12
3.2 Kyststien 12
3.3 Historiske veifar 12
3.4 Rundturer 13
3.5 Remerking av stier 13
3.6 Behov for å koordinere aktører 13
3.7 Ny driftsmodell for sommer 14
3.8 Universelt utformede turstier og turveier 15
4 Skiløyper vinter 17
4.1 Ny driftsmodell for vinter 18
5 Sykkel 19
6 Padling 21
7 Klatre- og buldrefelt 24
8 Målpunkter 25
8.1 Utfartsparkeringer 26
8.2 Toalettbygg 26
8.3 Ubetjente DNT-hytter i marka 27
8.4 Kystledhytter i Asker 28
8.5 Foreningshytter 29
8.6 Dagsturhytter versus overnattingshytter 30

8.7 Gapahuker, padlehuker, telt og hengekøyeplasser 31
8.8 Helårsgodkjente bålplasser 31
8.9 Turmål 31
9 Behov for samarbeid på tvers av kommunene 32
10 Informasjon om turmuligheter og allemannsretten 33
10.1 Først tilfredsstillende infrastruktur, - deretter ny markedsføring 33
10.2 Besøksforvaltning 33
10.3 Målgrupper 33
10.4 Tema 34
10.4.1 Inspirasjon og informasjon om selve friluftslivstilbudet 34
10.4.2 Informasjon om allemannsretten, plikter og sporløs ferdsel 37
10.4.3 Status i arbeidet med å tilrettelegge friluftslivets ferdselsårer. 38
11 Kartdata 38
12 Definisjoner 39

Borgenveien 100 klatrepark, Foto: Heidi KS Rustand

Foto forside: Asker kommune, Vibeke Gosli

1 Sikring av arealer til friluftslivets ferdselsårer

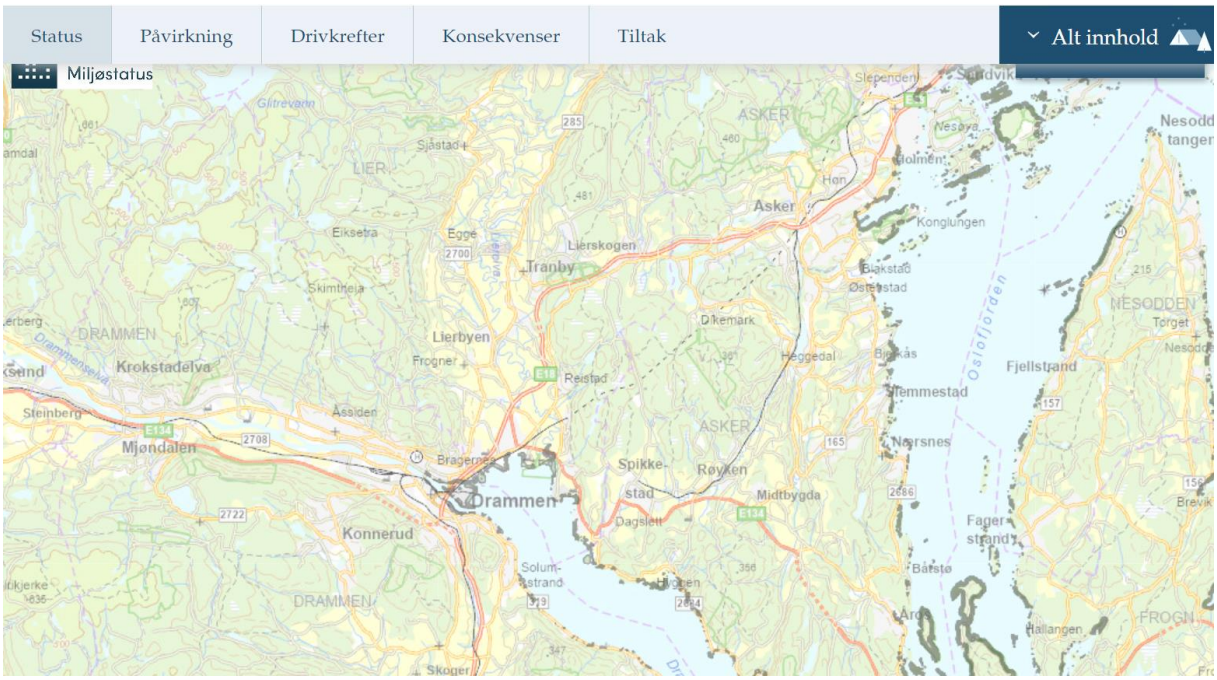

I Asker nord er 20 prosent av strandsonen tilgjengelig for allmennheten. (Tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv, 2023).

Der presset på arealer er stort, er det ofte vanskelig å få avsatt og beholdt tilstrekkelige friluftsarealer for befolkningen. Sikring gjennom oppkjøp eller langvarige bruksavtaler med grunneiere er noen av virkemidlene. Arealer kan også sikres gjennom plan.

1.1 Gjennom planarbeid

Friluftslivets ferdselsårer er en viktig del av arealplanleggingen. Kyststien og en del turstier og skiløyper ligger inne i kommuneplanens arealdel. Samtidig sikres stier og løyper gjennom reguleringsplaner, gjerne regulert til friluftsformål, turvei/tursti eller snarveier og smett. Disse er viktige for å knytte sammen traseer og sikre trafikksikker tilgang fra boligområdene og ut til turområdene.

Tilrettelegging av stier og turveier, kan også inngå i utbyggingsavtaler og rekkefølgebestemmelser, på linje med gangveier og lignede.

1.2 Markaloven

Vestmarka, Vardåsen og Kjekstadmarka inngår i dag som en del av markagrensa og er forvaltet av Statsforvalteren gjennom eget lovverk «Markaloven»; «Formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål». Loven er under revisjon.

1.3 Landbruk, natur og friluftsliv (LNF)

I kommuneplanen er det vektlagt at arealformålet Landbruk, natur og friluftsformål (LNF) også kan fremme og tilrettelegge for friluftsliv og naturopplevelser ved å ha bestemmelser knyttet til dette formålet.

I retningslinjene til LNF står det: "Landbruks-, natur- og friluftsformål (LNFR-områder) er områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller som skal bli liggende som naturområder og naturområder med spesiell betydning for friluftslivet.

Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygget, eller bare bebygget i tilknytning til landbruk og reindrift, og for bruk av området til friluftsliv, inklusive universelt tilrettelagte tiltak for allmennheten". (Plan og bygningsloven § 11-7).

1.4 Friluftsloven

I utgangspunktet arbeides det alltid med å få til en avtale med grunneier før kommunen anlegger en ferdselsåre i utmarka. Nasjonalt er det utarbeidet en omforent avtalestandard som grunneierorganisasjonene stiller seg bak. Denne ivaretar både anleggelse og drift av turstien og hensynet til grunneiers næringsvirksomhet i området.

Friluftslovens §35 gir kommunen myndighet til å sette i verk tiltak for å lette ferdsel i utmark, også der grunneier ikke samtykker. Kommunen kan varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og kan på bestemte steder bygge klopper eller bruer, og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmarka. Denne retten kan utøves uten forutgående skjønn. Kommunen kan gi organisasjoner, som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, den samme retten.

Ved merking av ruter skal eieren (eller brukeren) varsles i god tid før merkingen starter. Motsetter hen seg merking, avgjør kommunen om, og i tilfelle på hvilken måte, merking skal tillates. Vedtak om inngrepsløyve etter § 35 er et enkeltvedtak. Det betyr at kommunen må foreta saksbehandling, og grunneiere må ha anledning til å uttale seg og eventuelt klage på vedtaket. Men inngrepsløyve kan altså bare brukes når man har gjennomført forhandlinger og ikke har klart å komme frem til noen frivillig avtale.

«Oppføring av byggverk som gapahuk eller rastebu, etablering av parkeringsplass, bygging av toaletter og utsetting av avfallscontainere på andres eiendom omfattes derimot ikke av friluftslovens § 35. Slike tiltak kan bare utføres etter avtale med grunneieren eller med hjemmel i annet grunnlag, f.eks. ekspropriasjon. På samme måte kan omfattende tiltak, som f.eks. utsprengning av ny trase, bare skje etter samtykke fra grunneieren eller etter at det er gjennomført ekspropriasjon etter plan- og bygningsloven eller oreigningsloven. Tilretteleggingstiltak kan også ha behov for tillatelse etter plan- og bygningsloven, og dette bør sjekkes med kommunens ansvarlige for plan- og byggesak». Miljødirektoratet 2023.

Kommunen har ansvar for å forvalte **Allemannsretten** etter Friluftsloven med tilhørende plikter.

Allemansretten gir rett til å ferdes og oppholde seg i utmarka i Norge – når ferdselen "skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet". Ferdsel kan skje i utmark uavhengig av grunneiers syn, så lenge man holder seg innenfor lovens rammer om ferdselskultur osv. Eksempelvis ferdsel til fots, eller ferdsel med sykkel på vei eller sti. Men du skal ta hensyn. Oppdager du f.eks. et plantefelt i utmarka, eller hogstarbeid, bør du unngå å gå akkurat der.

Merking av stier kan bidra til å styre ferdselen f.eks. der det i en periode drives mye skogsdrift. Stien kan etter avtale legges om så lenge hogsten varer.

For enkelte typer bruk, kan en avklaring med grunneiere uansett være lurt for å forebygge konflikt. Dette gjelder særlig når et areal vil bli benyttet fast til organisert virksomhet.

Allemannspliktene innebærer at du for eksempel ikke bryter friske greiner, tar med søpla hjem og rydder etter deg og holder god avstand til gårdsplasser, hustomter, hytter ol. Båndtvang og hensyn til dyr på beite og vilt er en selvfølge.

I innmark kan enhver ferdes til fots i den tid marken er frosset eller snølagt, men ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober. Denne ferdselsrett gjelder likevel ikke på gårdsplass eller hustomt, inngjerdet hage eller park og annet for særskilt øyemed inngjerdet område hvor allmenhetens vinterferdsel vil være til utilbørlig fortrengsel for eier eller bruker.

(les mer om Allemannsretten og Allemannspliktene i kap.10)

1.5 Statlig sikring

Det er mulig å søke om statlig sikring av friområder/turstier via Fylkeskommunen; Dette innebærer at det offentlige kjøper, eller inngår avtaler om varig bruksrett for arealer som kan brukes av allmenheten til friluftsliv. Dette kan blant annet være populære områder der allmennhetens bruk er så stor at den overstiger det grunneier må akseptere i henhold til allemannsretten. Det kan også være områder med behov for fysisk tilrettelegging for å ivareta arealet og sikre allmennhetens bruk, eller områder som er utsatt for stor utbyggingspress og som samtidig har en nøkkelfunksjon for friluftsliv. Manglende forbindelser mellom to turstier, eller en del av en gjennomgående sti, er eksempler på dette.

1.6 Kartlagte ferdselsårer og friluftsområder i planlegging

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer 2023-2035 vil danne grunnlag for en oppdatering av Nasjonal database for tur- og friluftsruter og FKB Traktorveg-Sti. Sammen med kartlagte og verdsatte friluftslivsområder inngår disse datasettene i det offentlige kartgrunnlaget, og er viktig i bidraget med å sikre areal og sammenhenger for friluftslivet. (Miljødirektoratet). Planen og kartene som følger den, benyttes løpende som kunnskapsgrunnlag i kommuneplanarbeidet og ved reguleringsplaner og byggesaksbehandling.

Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer må koordineres med regulering, byggesak og grunneiendom for å sikre og tilrettelegge «grå» regulerte turveier, smett og snarveier, dersom de bidrar til å knytte sammen en rundtur, eller en prioritert tursti i nærområdet.

Arbeidet med å sikre og forebygge nedbygging av «100-metersskoger», målpunkter som trafikksikre akebakker, naturlekeplasser, tilgang til stinett for skoler og barnehager og liknende, må gjøres gjennom kommunes arealplanlegging og byggesaksbehandling.

2 Etablering av friluftsanleggene

I «Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» legger kommunen vekt på å etablere et gjennomgående sti/tur/sykkel- og sti-/løypenett, maks 500 meter fra der folk bor.

2.1 Turruter

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer tar for seg tilrettelegging av turruter, - det vil si skiltet, merket og kartfestede traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Her avgrenset til fotruter, sykkelruter, klatrefelt, padleled og skiløyper.

For at en turrute skal registreres i kartverkets turrutedatabase, skal det foreligge grunneieravtale, og en organisasjon eller kommunen skal være definert vedlikeholdsansvarlig.

2.2 Grunneieravtaler

Selv om Friluftsloven er tydelig på at kommunen kan anlegge stier og løyper i utmark, er det et ønske at det foreligger samtykke fra grunneier eller fester før tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper kan starte. Ved anleggelse av stier over innmark, kreves alltid grunneieravtale.

Grunneier bør involveres så tidlig som mulig i prosessen. Det kan inngås avtaler for merking av hele stier og anleggelse av løyper, eller avtaler for hvert enkelt skiltpunkt. Det er behov for å gjennomgå grunneieravtaler knyttet til turruter, samt å få et mer systematisk samarbeid med grunneierrepresentanter. Kommunen oppretter et digitalt arkiv for grunneieravtaler, også for de avtalene som inngås av driftsoperatør.

Kommune skaffer oversikt over grunneiere, mens driftsansvarlig inngår den enkelte avtale. Kommunen kan bistå juridisk når det er vanskelig å bli enige om en avtale. Langs kyststien har kommunen et spesielt ansvar for dette. Der kommunen selv er grunneier, er det avdeling Grunneiendom som signerer på vegne av kommunen.

Nasjonalt er det utarbeidet standard for grunneieravtaler for turstier og skiløyper i et samarbeid mellom Den Norske Turistforening (DNT), Norsk Friluftsliv, Friluftsrådenes Landsforbund, Skiforeningen, Norges Fjellstyresamband, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norges Skogeierforbund, NORSKOG, Statskog og Norsk Allmenningsforbund.

«Det er potensial for å øke bruken av landbrukets arealer (til friluftsliv), der det ikke kommer i konflikt med aktiv jordbruksdrift (…) Det er egne midler over Jordbruksavtalen som kan nyttes til tilrettelegging. Skogsveier kan for eksempel bidra til et økt tilbud av ferdselsårer for friluftsliv og fysisk aktivitet.» (Sammen om aktive liv s.37).

For skognæringa gjelder ordinære forskrifter og Norsk PEFC skogstandard. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper. Kommunen ønsker gjerne å merke noen utvalgte *eksisterende* stier, gamle veifar, skogsbilveier og kortere stikoplinger (missing links) mellom disse, slik at det etableres et prioritert *hovednett* som ferdselen styres inn på. Slik begrenses ferdselen andre steder, samtidig som behovet for å rydde rundt stien begrenses.

Ny næringsutvikling innen landbruket, slik som aktivitetsbasert og naturbasert reiseliv og gårdsturisme, kan koordineres med tilrettelegging av friluftsanlegg. Det er eksempler på gode samarbeidsprosjekter, der nye turveier og møteplasser har blitt anlagt for å styrke tilbudet til besøkende, gitt en tryggere skolevei, samtidig som ferdselen har blitt ledet utenom eller innom gårdstunet, avhengig av grunneiers ønsker.

Gapahuken på Bjønnåsen naturpark leies ut av Grønsand gård til grupper.

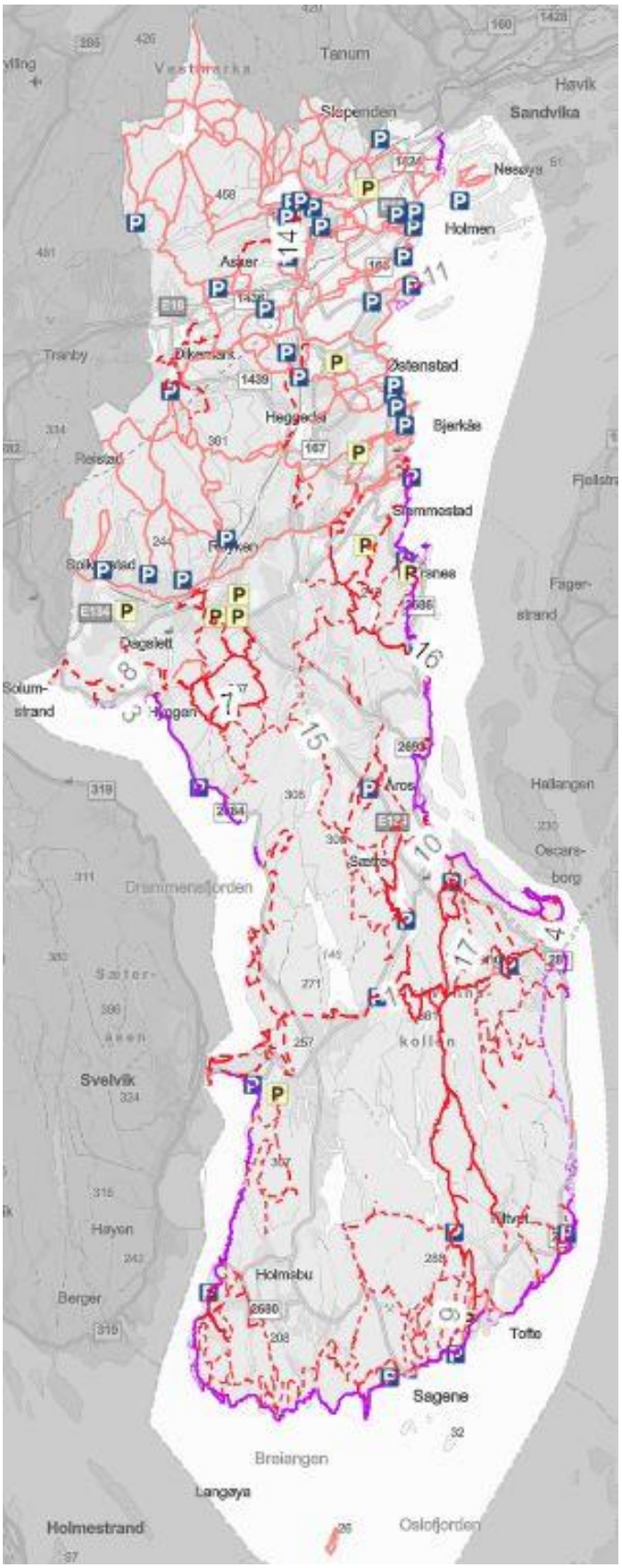

Dagens og foreslåtte turruter i marka og langs kysten (illustrasjon)

2.3 Vedlikehold og drift av turruter

Sti- og løypenettet bør forvaltes slik at det ivaretar opplevelsesverdier, hensyn til kulturmiljø, biologisk mangfold og ulike brukergrupper.

2.3.1 Driftsplaner og klimaendringer

Turruter vedlikeholdes årlig etter en fastsatt plan. Det er at mål at alle turruter i Asker har planer for årlig vedlikehold. Hvem som har ansvar for at disse utarbeides og følges opp, følger vanligvis av grunneieravtalen for den enkelte rute. Vedlikehold og drift er også beskrevet i driftsavtalene som kommunen har med Skiforeningen, DNT og andre aktører.

Kommunen har ansvaret for å utarbeide driftsplaner for ferdselsårene som en del av forvaltningsplanene for statlige sikrede friluftsområder og landskapsvernområder.

Klimaendringer krever bedre tilrettelegging. Ved gode vekstforhold, store snøfall eller vindfall, kan det være behov for rydding av vegetasjon flere ganger i året. Kraftige reinskyll og mer bruk, kan også øke behovet for vedlikehold.

Snømangel vil innebære at bruken av stiene vil øke. Enkelte turstier i nærheten av boligområder kan lyssettes, slik at de oppleves trygt og kan benyttes på ettermiddagen gjennom hele året. Nedlagte lysløyper kan omgjøres til opplyste labbeløyper og turstier.

2.3.2 Rett sti på rett sted

Merking og skilting bidrar til trygg ferdsel, samtidig som ferdselen kanaliseres dit man ønsker. Bruer, gangbaner og steinsetting beskytter sårbar natur og forebygger unødig utvidelse av stien ved våte partier. Det er flere eksempler på tilrettelegging av gangbaner over myr osv. i naturvernområder.

Rett sti på rett sted: Veileder i naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv fra Miljødirektoratet beskriver hvordan fysisk tilrettelegging kan gjennomføres med så liten miljøbelastning, og så små inngrep i naturmiljøet og kulturlandskapet som mulig, samtidig som naturmangfoldet og kvaliteten på friluftslivsopplevelsen ivaretas. Direktoratet har utviklet en digital Stiskole.

Det er ikke ønskelig at alle stier merkes. Det vil også finnes ferdselsårer for dem som foretrekker naturopplevelser med liten eller ingen opparbeiding. Samtidig bør enkelte områder skjermes for stor menneskelig trafikk på grunn av sårbar natur, dyreliv eller drikkevannskilder.

Merkehåndboka.no har samlet fagstoff rundt etablering og vedlikehold av turrutene. Merkehåndboka er et omforent resultat av bredt samarbeid mellom skog- og landbruksorganisasjonene, friluftslivsorganisasjoner, reiselivet og offentlige myndigheter. Den norske Turistforening (DNT), Innovasjon Norge og Friluftsrådenes Landsforbund (FL) har redaksjonsansvaret for Merkehåndboka.

Merkehåndboka har følgende liste som viser aktuelle oppgaver ved årlig vedlikehold av turstier: • Sjekke og vedlikeholde turutgangspunktet, inkludert informasjonstavler og skilt. • Rydde vegetasjon slik at ryddebredden opprettholdes. • Sjekke og vedlikeholde grøfter og renner der dette er etablert. • Sjekke alle tilretteleggingstiltak som klopper, bruer etc. • Sjekke tau og andre hjelpetiltak i bratte områder. • Sjekke varder der dette et etablert. • Sjekke og rydde eventuell vegetasjon som skjuler merking. • Vurdere behov for ny maling av merking (normalt flere år mellom hver gang). • Sjekke at skilt står støtt og at skilt står i riktig retning, vurdere behov for utskifting av slitte skilt. • Sjekke at turruta

er riktig vist på kart, og melde inn eventuelle feil og endringer • Rydde søppel langs turruta. • Sjekke og vedlikeholde rasteplasser langs turruta, som benker, bord, bålplasser og gapahuker.

GANGBANE. *Her legges planker eller stokker, som festes til underliggere, i stiens lengderetning over myr og andre våte områder.*

Figuren viser gangbane bygd av halvkløyvinger som er felt ned i underliggerne for å ligge støtt.

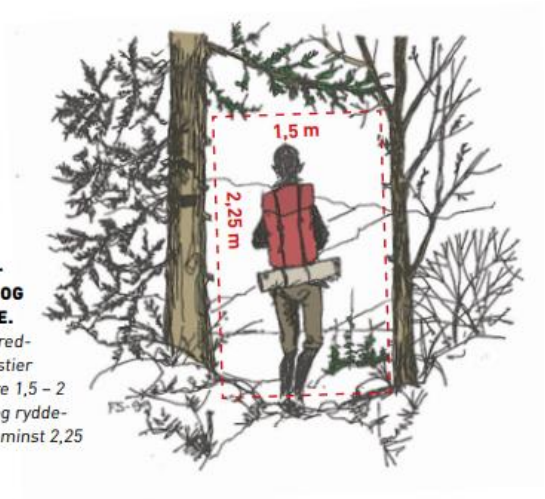

RYDDE-HØYDE OG BREDDE. *Ryddebredden på stier bør være 1,5 – 2 meter og ryddehøyden minst 2,25 meter.*

Merkehåndboka.no

3 Fotruter sommer

Asker kommune har totalt rundt 400 km med blåmerkede turstier i Asker.

I forarbeidet til Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er det avdekket at tettheten av friområder, turstier og rundturer i Asker varierer, og at det mangler sammenhengende hovedruter, særlig i området mellom Villingstadåsen og Hurummarka, og langs deler av Kyststien.

3.1 Markastier

Det er ønskelig å etablere en sammenhengende blåmerket sti som går «Asker på langs». Strekningen Tofte/Sagene- Sætre trenger sluttføring. Merking i området rundt Villingstadåsen/Herstadhei bør gjennomgås i henhold til merkehåndboka. Auke - Bårsrudmarka trenger blåmerking. Stien langs Askerelva fra Blakstad til Sem bør sluttføres over Vøyen. Kulturminner langs stiene kan skiltes.

Det er generelt et økt behov for å styre ferdselen og tilrettelegge bedre i Asker sør.

3.2 Kyststien

Kyststien er etablert i hovedsak rundt hele halvøya, men mangler traséer og avtaler i enkelte områder, spesielt langs Drammensfjorden og noe langs Oslofjorden. Ca. 20 prosent av kyststien mangler en god trasé. Merking og informasjon er viktig, slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå. Arbeidet bør sees i sammenheng med arbeidet om å bedre tilgangen til strandsonen og ivaretakelse av kommunens brygger og eiendommer langs kysten. Kyststien er fremhevet som et av de viktigste reiselivstilbudene i kommunen. Kyststien i sør har et spesielt behov for remerking og rydding. Arbeidet med strekningen Hyggen- Kinnartangen er startet opp. Første strekning av kyststien i Asker ble åpnet i 1994. Det er ønskelig å utarbeide et eget tverrfaglig prosjekt for kyststien for å sikre og ruste opp strekninger, og formidle opplevelser langs traseene.

3.3 Historiske veifar

Halvøya har flere gjennomgående historiske veifar, som f.eks. Oldtidsveien, Sandstien, og Pilegrimsleden (Tunsbergleden). Disse ivaretas godt av historielagene, kirken og DNT. Det er behov for å sluttføre Sandstien fra Dramstadbukta til Semsporten og merke den kulturhistoriske hovedveien mellom Bjørsand og Filtvet som alternativ kyststi. Det arbeides med å tilrettelegge overnattingsmuligheter langs Pilegrimsleden og reskilte.

Sølvveien (Kongeveien) fra Kongsberg til Oslo, går gjennom Asker, langs gamle Drammensvei. Det er ønskelig å merke denne som kulturhistorisk turvei eller sykkelvei med informasjonsskilt, i et samarbeid med Kongsberg kommune. Det er ønskelig å tilrettelegge Gamle Drammensbanen bedre for turgåere og sykkel, fra Liers grense til Spikkestad.

3.4 Rundturer

De fleste rundturene finner vi i Asker nord, hvor det i et samarbeid mellom kommunen og DNT, er etablert 20 rundturer i nærheten av boligområdene. Det skal etableres blåmerkede rundturer ved lokalområdene i hele kommunen. Det er størst behov i midtre og sørlige Asker. Aktuelle lokalområder å starte opp med er: Hyggen, Tofte, Holmsbu/Klokkarstua, Sætre, Slemmestad, Spikkestad og Røyken.

3.5 Remerking av stier

Det er behov for å gjennomgå alle grunneieravtaler og å remerke gamle stier, slik at avtalene blir oppdaterte og merkingen blir i tråd med Merkehåndboka.

3.6 Behov for å koordinere aktører

Kartlegging i 2023 viser at de fleste av turrutene for fotturer tilrettelegges, driftes og vedlikeholdes av DNT etter nasjonal standard. Det er samtidig andre aktører som rydder, merker og skilter i sitt lokalområde, og som brenner for dette. Men kommunen opplever en utfordring med å følge opp alle frivillige aktører og holde kontinuerlig oversikt over endringer i stiarbeidet lokalt. Det er derfor ønskelig å bygge et nettverk mellom alle lokale stigrupper, rundt etablering, drift, og vedlikehold, og at en hovedaktør tar ansvar for dette opp mot kommunen.

Tabell over ulike aktører sommerstier pr 2023 (ikke uttømmende):

Aktør	Områder
DNT Oslo og Omegn – DNT Asker Turlag	Vestmarka, Kjekstadmarka, Bårsrudmarka, Kysten Asker Nord, Asker sentrum, Asker Sør
Røyken historielag	Oldtidsveien, Kysten Asker Midtre
Herstadhei TF	Villingstadåsen
Hyggen vel	Hyggen
Hurum historielag	Sandstien i Hurum
Hurum turistforening	Hurumskogene

3.7 Ny driftsmodell for sommer

Det er ønskelig med en bærekraftig og sentral koordinering av drift og vedlikehold av de blåmerkede turrutene sommerstid. Planen foreslår følgende modell for drift:

- En hovedaktør er ansvarlig for drift, vedlikehold og utarbeiding av skiltplan etter nasjonal standard, og har driftsavtale med kommunen.
- Aktøren gir opplæring i skilting, merking og vedlikehold til lokale stigrupper. En sti kan deles opp i ulike roder med rodeansvarlige.
- Rodene vil bli ivaretatt av stigruppene lokalt*
- Kommunen dekker materialkostnader.
- Hovedaktøren har ansvar for å inngå grunneieravtaler etter Merkehåndboka
- Kommunen drifter sentralt arkiv for alle grunneieravtaler.

*Stigruppene utgår gjerne fra lokale lag og foreninger, mens hovedaktøren koordinerer.

Tabell over type sommerstier:

Type sti fottur	Skiltet/Merket	Km pr 2023
Blåmerkede stier i marka	JA Asker nord, noe midtre Asker, noe Asker syd	300
Blåmerkede rundturer nærområder	JA 20 i Asker nord, NEI midtre og syd	30
Blåmerket Kyststi	JA JA/NEI Asker syd	
UU-rundturer	NEI	0
Matestier fra kollektiv	NEI	
Matestier fra boligområder	NEI	
Historiske veifar	JA	
Pilegrimsleden	JA	

(måles i kart)

3.8 Universelt utformede turstier og turveier

Asker har i dag ingen universelt utformede turstier eller turveier utenom sentrumsområdene. Kommunens kartlegging sommeren 2023 peker på spesielt tre rundturer som ved enkle tiltak kan tilrettelegges for bruk av elektrisk rullestol til turbruk (se tabell). Underlaget må være jevnt og ikke ha for stort tverrfall eller stigning (1-12 grader). Informasjon på skilt må være lett å oppfatte.

Det er ønskelig å tilrettelegge friluftsområdene, som ligger langs rundturene, universelt. Dette kan være rastebord, bålplass, baderampe, dagsturhytte eller overnattingshytte osv. Tilgjengelig toalett og HC-parkering skal også følge standard. (se Sentrumsnære turveier).

Krav UU-Bord: Fri høyde 0,67 cm (gjerne 0,70 cm). Utstikk minst 50 cm på endene slik at man kan komme inntil med rullestol/ vogn (NS 11005:2011). Krav UU benk: Sittehøyde 45 cm, armlene, ryggstøtte, rom under benken.

Forslag nye universelt utformede rundturer i Asker kommune:

Rundtur UU-sti	km	Tilrettelegging
Konglungen	3	Mangler HC parkering og UU-toalett, har UU-rastebord
Høvikvollen	4	Har HC parkering og UU-toalett. Mangler UU-rastebord
Grytnes-Stikkvann	5	Mangler HC parkering og UU-toalett, UU rastebord, UU hytte planlegges. Mulig Fiskebrygge

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Konglungen. Norgeskart:

Rundtur Konglungen fra Spira utfartsparkering, rundt dammen og ut til Merraneset og Kuodden er en fin rundtur, men trenger spesielt tilrettelegging i vestenden av dammen. Gang- og sykkelveien har for stort tverrfall på enkelte strekninger i henhold til kravene.

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Høvikvollen-Båtstø. Norgeskart:

Rundtur Høvikvollen- Båtstø er en fin rundtur, men trenger spesielt tilrettelegging mellom Høvikskogen og utfartsparkeringen på Høvikvollen (langs vannene).

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Grytnes- Stikkvann. Norgeskart

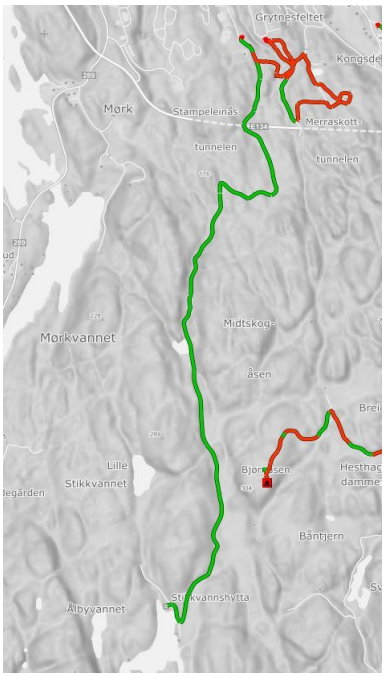

Turen langs grusveien Grytnes-Stikkvann er en fin tur for elektrisk rullestol. Turen kan gå nesten til midten på Stikkvann. Det er tatt initiativ til å omgjøre et bygg til universelt tilrettelagt hytte på østsiden av vannet.

4 Skiløyper vinter

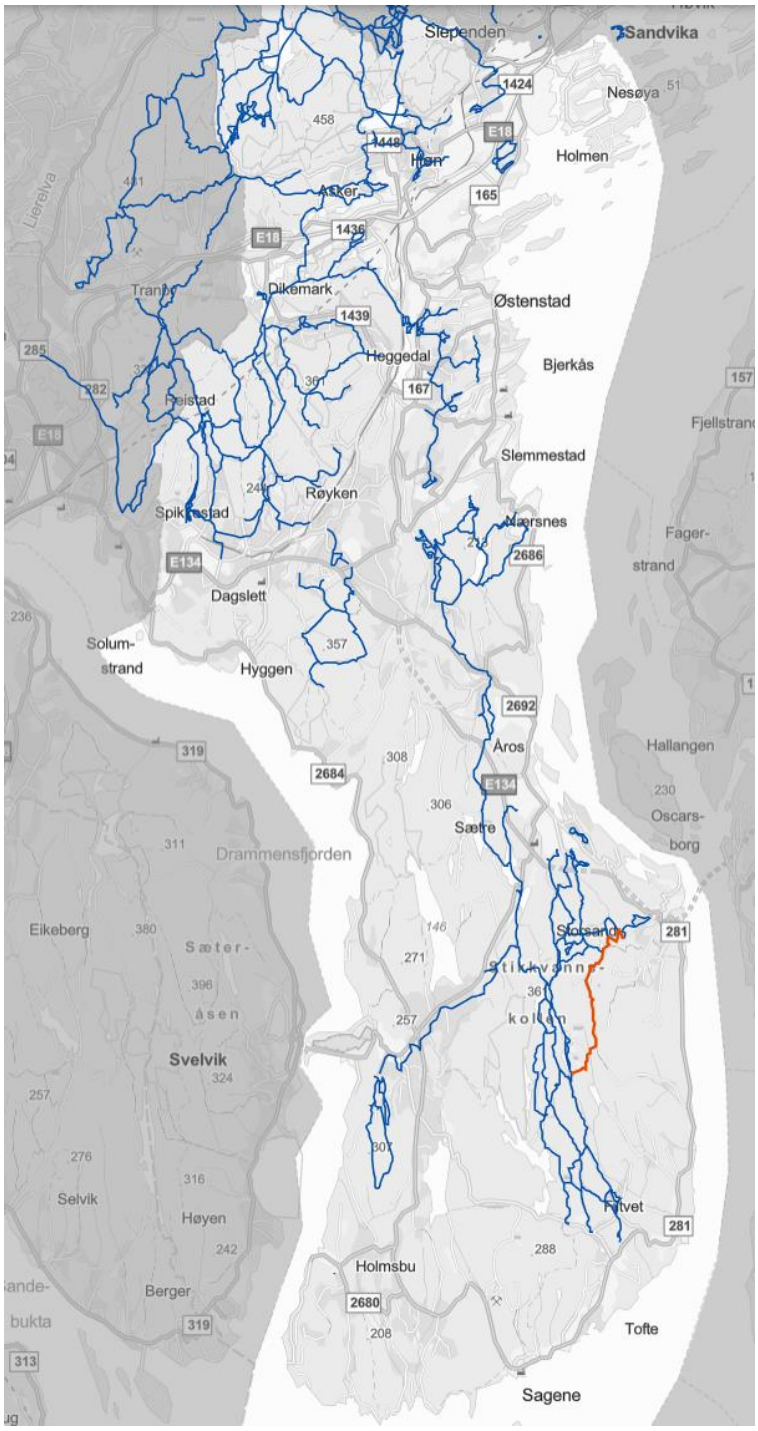

Det finnes i overkant av 300 kilometer med preparerte skiløyper i nye Asker. Disse finnes i hovedsak i Vestmarka, Kjekstadmarka, og Hurumskogene. I tillegg prepareres det løyper i mange nærområder når forholdene tillater det. Eksempler er Bårsrudmarka, Eidjordene, Vardåsen, Herstadhei og Sætre.

I henhold til Markaloven krever etablering av løyper som medfører større terrenginngrep, en reguleringsplan.

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer legges det opp til å beholde dagens skiløyper, med kun enkelte små justeringer.

Det er et mål å opprettholde lokale skitraseer i nærheten av der folk bor, slik at en begrenser behovet for transport.

«Mateløyper» fra boligområder og inn i løypenettet prioriteres.

På grunn av klimaendringer kan det være aktuelt å gjøre om lysløyper, som i utgangspunktet var for ski, til sykkelsti eller tursti.

Det er også et potensiale for å omgjøre nedlagte lysløyper til akebakker eller «labbeløyper», det vil si lavterskel-turstier vinterstid som prepareres med tilpasset løypemaskin (Snowdog) eller snøskuter. Labbeløyper kan anlegges utenfor byggesonen eller på frossen mark.

I skiløyper må vegetasjonen ryddes i et bredere belte, enn langs en enkel sti. I enkelte skiløyper, særlig i nærområder, er det aktuelt å tilrettelegge slik at løypene kan brukes på lite snø. Drenering kan være aktuelt enkelte steder.

Skiløypene driftes i 2023 hovedsak av Skiforeningen og Hurum Turistforening, som stiller med mannskap og utstyr. Enkelte idrettsklubber og foreninger kjører også skiløyper. Ut over Merkehåndboka har Skiforeningen en Håndbok for tilrettelegging i marka.

Mildere vintre og mindre snø – særlig i lavlandet, gjør det mer utfordrende å tilrettelegge for skigåing og vinteraktiviteter. Å anlegge skiløyper på skogsbilveier kan bli mer aktuelt. Da unngår en unødig grøfting og det blir enklere å lage løyper ved lite snødekke. Dette krever et tett samarbeid mellom skogbrukere, løypekjørere og informasjon til brukere for å unngå brukerkonflikter.

4.1 Ny driftsmodell for vinter

Det er ønskelig med en bærekraftig og sentral koordinering av drift og vedlikehold av skiløypene. Planen beskriver ny modell for drift:

- En hovedaktør er ansvarlig for driften ovenfor kommunen.
- Aktøren gir opplæring og følger opp lokale rodeansvarlige (lag og foreninger, løypebaser) som har ansvar for enkelte traseer.
- Hovedaktøren har ansvar for å inngå grunneieravtaler.
- Kommunen drifter i tillegg et sentralt arkiv for alle grunneieravtaler.

Tabell over skiløyper og dagens aktører

Aktør	**Område**
Skiforeningen	Vestmarka Kjekstadmarka Nærområdet Asker N
Hurum TF	Hurumskogene
Herstadhei TF	Villingstadåsen
Huringen	Klokkarstua
Bødalen IF	Bårsrudmarka
Gråbein IF	Sætre

5 Sykkel

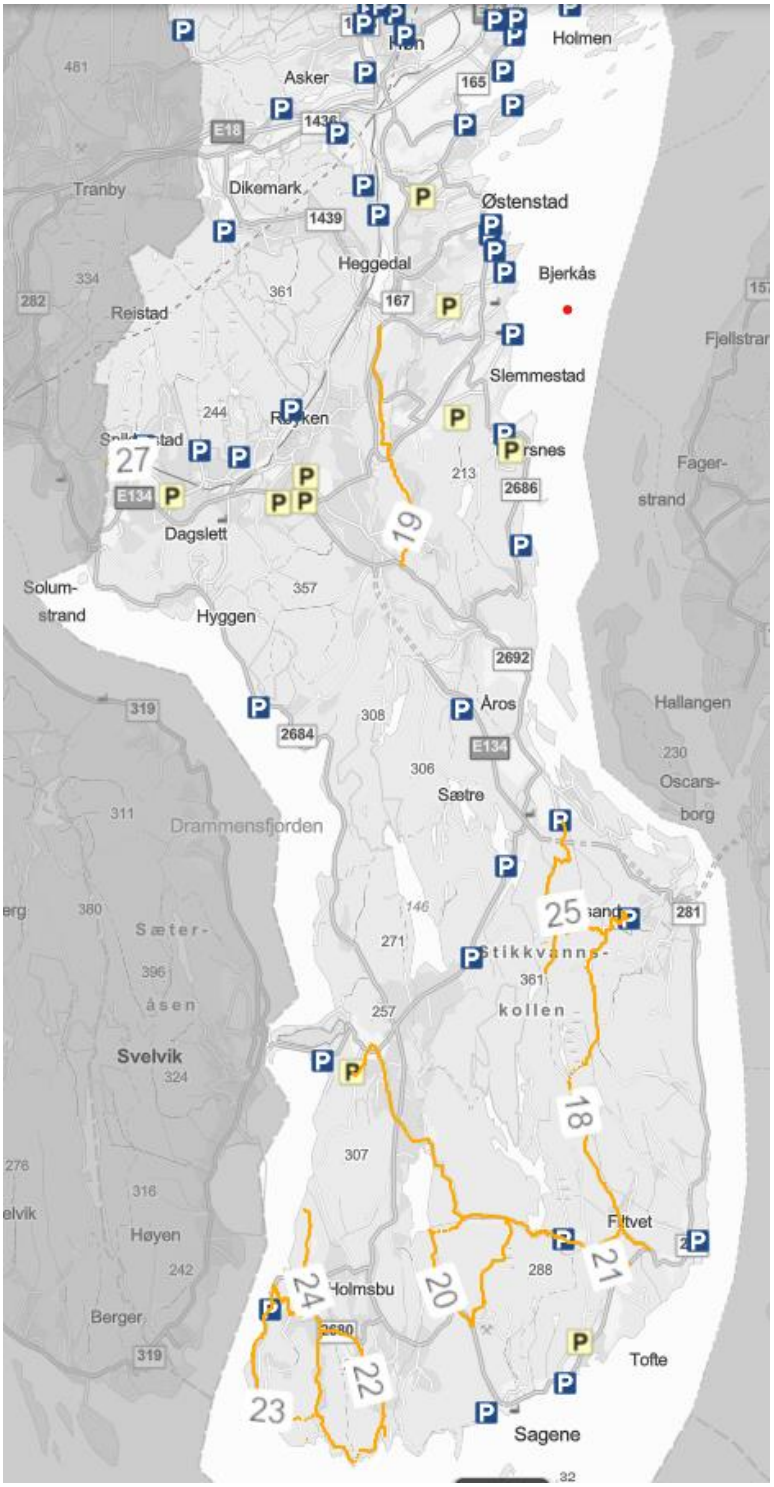

Kart over forslag til sykkel-turruter på grus

Asker kommune har et overordnet mål om å øke andelen gående og syklende.

I arbeidet med å tilrettelegge for sykkel, ønsker vi å differensiere brukerne. I friluftslivet tilrettelegger vi for to målgrupper; 1) Syklister på grus og 2) Syklister på sti.

Asker kommune vil i første omgang prioritere gruppe 1) syklister på grus, siden dette når en bredde av brukere, både familier og tursyklister.

I samarbeid med grunneiere legges det opp til å knytte sammen ulike grusveier i marka med trillestier, for å lage gjennomgående sykkelruter og rundturer. Asker sør vil bli prioritert.

Det er ønskelig å etablere en gjennomgående turrute for sykkel fra nord til sør i kommunen, med overnattingsmuligheter, tilsvarende fotturen «Asker på langs».

Det legges vekt på å unngå mulige konflikter mellom gående og syklende.

Det er kommet tilbakemeldinger på utfordringer med sykling i plantefelt ol. Dette kan bedres gjennom senere tilrettelegging for stisykling i utvalgte områder og bedre informasjon om hensyn til skogsdrift.

I hovedsak blir det satt opp informasjonskart over sykkelrutene ved naturlige startpunkter (QR-turforslag). Et eksempel på dette er satt opp av Vårsol Velo ved Teiglen.

Rutene med turbeskrivelser legges inn i digitale løsninger i samarbeid med Skiforeningen og andre aktuelle samarbeidspartnere.

Enkelte hovedruter merkes med skilt, som Tofte-Røskestadvannet, Røskestadvannet-Hurum Mølle, rundturer på Rødtangen/Holmsbu, i tillegg til hovedruter i Vestmarka. Stolpejakt for sykkel kan være et tilbud.

Det må etableres grunneieravtaler og avtaler om vedlikehold av skilting.

Fra frivilligheten har det kommet innspill om å utrede etablering av et større anlegg for terreng/stisykling i eksempelvis Dikemarksområdet, Follestad eller ved Grønsand, etter modell fra Trysil. Dette er avhengig av interesse blant grunneiere og næringsliv. Det finnes i dag et anlegg for sykkelcross i Kjekstadmarka ved Spikkestad i regi av IL ROS sykkel. I tillegg finnes en meget bratt flytsti i kanten av Vardåsen skisenter, bygget av frivillige i Asker sykkelklubb.

For å unngå konflikter mellom stisykling, turgåere, og mellom stisykling og skogsdrift, kan det være aktuelt å ha et felles forum på tvers av interessegruppene for å drøfte egnede områder.

Tabell over aktører sykkel

Aktør	**Område**
NOTS Norsk organisasjon for terrengsykling	Norge/Asker
Asker sykkelklubb	Asker nord
IL ROS sykkel	Midtre Asker
Vårsol Velo	Midtre Asker
Skiforeningen	Informasjon og turforslag

6 Padling

Kajakkpadling og padling i kano har siden starten på 1930 tallet bare blitt mer og mer populært. I Asker padler mange kajakk i egen regi, mens en del leier kajakk via Asker skiklubb kajakk, DNT Oslo og Omegn, eller DNT Drammen, ved Gyldenløve padleklubb. Oslofjorden Friluftsråd (OF) leier ut kajakkplasser. Det finnes også private aktører som tilbyr utleie, kurs og fellesturer. Padling foregår både langs kysten og på innlandsvannene.

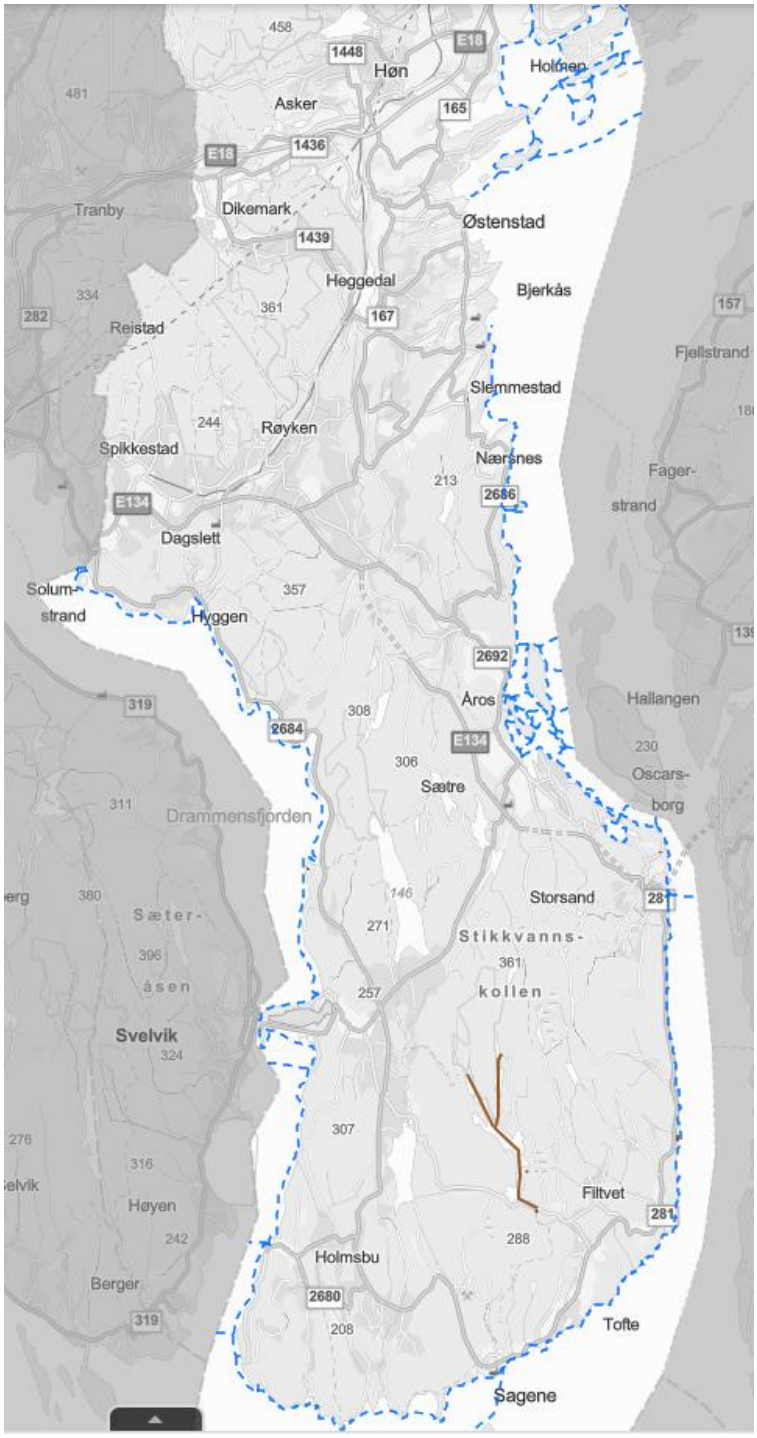

Bærbare oppblåsbare Packrafts gjør det enklere å ferdes mellom vannene.

Asker kommunes hovedoppgave når det gjelder friluftslivets ferdselsårer og padling, er å sørge for økt tilgjengelighet til strandsonen og fjorden for alle. Dette innebærer blant annet, i samarbeid med ideelle aktører, å legge til rette for at innbyggere og gjester enkelt og rimelig får leie kajakk, kajakkplass eller trille egen kajakk ned fra parkeringsplassen og ut i sjøen eller vannet (maks 100 m til tilgangspunkt). Målet er i størst mulig grad å unngå transport av kajakken og at folk gjerne deler kajakk med andre.

Kommunen ønsker, i samarbeid med frivilligheten, å tilrettelegge enkelte padlehuker, teltplasser og toalett/renovasjon, for å korte ned avstandene mellom overnattingsplassene. F. eks Torvøya og ved Mørkvann og Langvann dersom grunneier tillater.

Informasjonsskilt om padletilbudet settes opp ved de mest brukte tilgangspunktene. (Se DNT Drammens forslag for Drammensfjorden ytre-sør). Det må inngås avtaler med Skjærgårdstjenesten om tilsyn med padlehuker, skilt ol.

Padleforbundet og friluftslivsorganisasjonene har samarbeidet om å utvikle en ro- og padleled for Oslofjorden. En ro- og padleled betyr en rute for padleturer, der leden er det som knytter de lokale rutene sammen. I Oslofjorden har

prosjektet foreløpig kartlagt og tilgjengeliggjort 3120 km med padleruter fordelt på 245 ruter. (Ro- og padleled Oslofjorden). Det er kartlagt ruter langs hele Askers kyst.

I Ro- og padleleden kan du finne relevant informasjon om turer, for eksempel viktige ting som tilgangspunkter og parkering, overnattingssteder, padlehuker, butikker, toaletter, dusj, muligheter til å kvitte seg med søppel og avfall, og hva som finnes av severdigheter på turstrekningen.

Appen «Padleruter» viser graderte turer etter lengde på turen, hvor eksponert turen er (grønn er f.eks. innaskjærs) og hvor langt fra land turen går. Hensikten med graderingen er å tilby padleruter hvor man velger ruter etter ferdighetsnivå. Rutene viser også punkter hvor man må passe litt ekstra på, f.eks. mye sjø ved kryssing av led eller runding av odder. Turforslag finnes også på f.eks. Ut.no.

Padlehuk etablert ved Berger i Drammensfjorden, vis a vi Holmsbu, som en del av Ro- og padleled Oslofjorden.

Foto: Padleforbundet.

Rødvannshyttene i Hurummarka ligger som en stopp på padleturen fra Røskestadvannet via Langvann og til Rødvannet. Hyttene har kanoer/båt, og leies ut av Søndre Hurum Jeger og fiskeforening. *Foto: SHJFF*

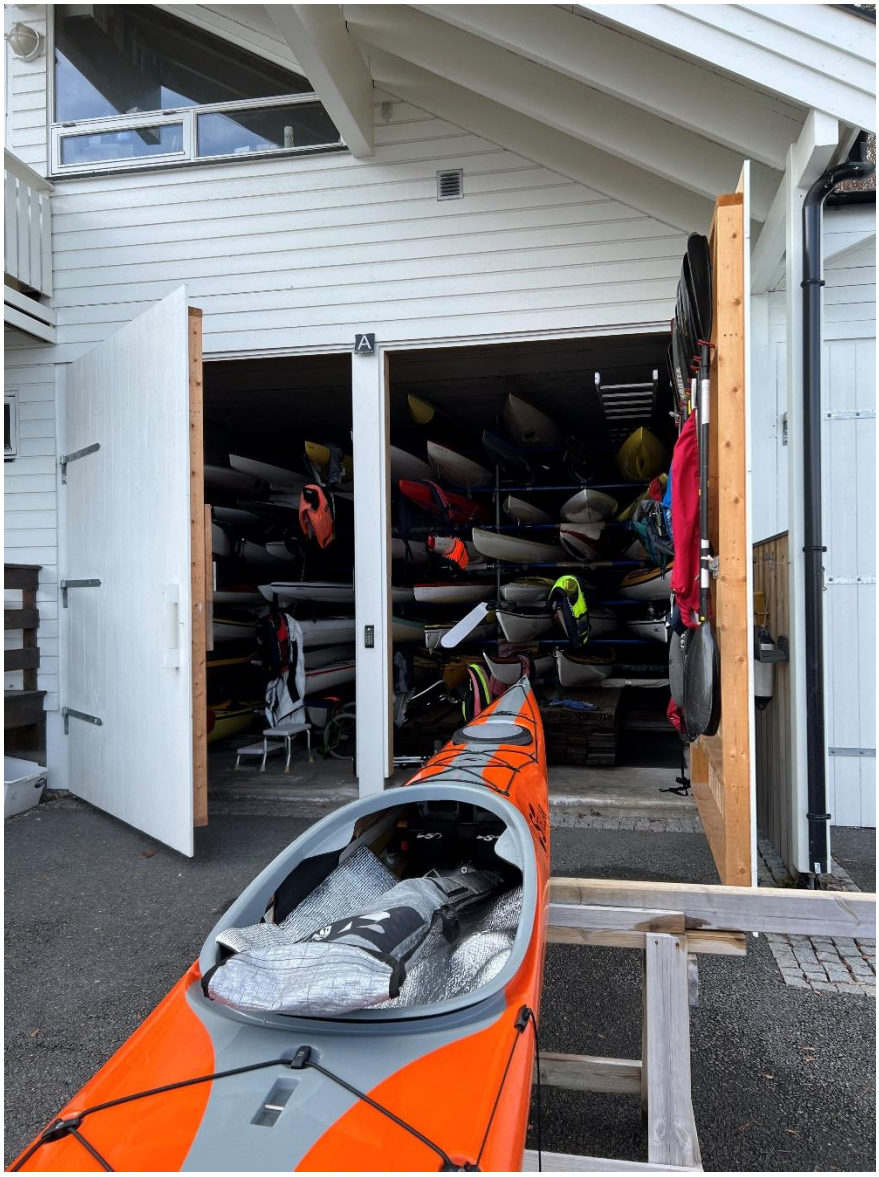

Asker skiklubbs kajakksenter på Holmen. *Foto: Heidi K.S Rustand*

7 Klatre- og buldrefelt

Foto: Klatring i Hyggen, Norsk klatring

Asker kommune er en populær destinasjon for klatring utendørs med sine sva og vegger i granitt. Her finnes både boltede ruter og ruter for naturlig sikring. Uteklatring er en friluftsaktivitet som har hatt en økning i antall utøvere de siste årene. Dette er tydelig på klatrefeltene med flere brukere. Feltene i Asker er populære både hos lokale klatrere og klatrere fra hele Osloregionen. Aktiviteten er i stor grad egenorganisert, men det arrangeres også klubbklatring og klatrekurs. I Asker er Røyken og Hurum klatreklubb, Drammen klatreklubb og Kolsås klatreklubb spesielt aktive, samt DNT fjellsport.

Ved utvikling av klatrefelt har klatremiljøet selv dialog med grunneiere og inngår avtaler for oppsetting av bolter, parkering og lignende. Her spiller klatreklubbene en viktig rolle med blant annet kunnskap og bidrag til utstyr for å sette bolter og toppankre. Klubbene bidrar også med rebolting av klatrefelt når et er behov for det etter 20-25 år. Informasjon om ruter, adkomst, parkering osv. til de ulike klatrefeltene er samlet i klatreførere, ofte utgitt av klareklubbene. Klatrefeltene i Asker er blant annet med i klatreføreren Drammensgranitt (2023), utgitt av Drammen klatreklubb. Klubbene drifter også nettressurser med oppdatert informasjon om klatrefeltene.

Det er rundt 13 klatrefelt i kommunen. De største og mest populære feltene er Hyggen og Vardåsen. Feltene ligger ofte nær bebyggelse eller i populære turområder. Dette gir tilgang på fin klatring i hverdagen, men gir også utfordringer med tanke på parkeringsmuligheter, toalettfasiliteter og søppelhåndtering ved feltene med stor trafikk.

De senere år har Asker også utviklet seg til å bli et viktig område for det som kalles buldring. Her klatres det på mindre klipper og steiner hvor det ikke trengs tau eller sikringsutstyr, ut over en bærbar sikkerhetsmatte som beskytter mot korte fall. Denne aktiviteten foregår i mindre grad i regi av klatreklubbene. Til dels finnes en oversikt over buldrefeltene digitalt

Det er viktig å få kartlagt og kartfestet områdene for både klatring og buldring, slik at de inngår i en helhetlig forvaltning av friluftslivsinteressene.

8 Målpunkter

Utsiktspunkt Knivsfjell Foto: Heidi KS Rustand

I Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer, skal målpunkt kartlegges. Målpunkt er både steder der det er naturlig å starte, og avslutte en tur.

Det kan være holdeplasser for offentlig transport, innfallsporter eller friluftsporter, utfartsparkering, kajakkutsett (tilgangspunkter), båtutsett osv.

Målpunkt kan også være attraksjoner og steder som motiverer til bruk av ferdselsårene.

Eksempler på slike steder er utsiktspunkt, kulturminner, naturminne, kunst, klatrefelt, fiskeplass, badeplass, rasteplass, offentlige brygger, aktivitetspark, gapahuk, «landingsplass» for kajakk, akebakker, padlehuk, teltplass, hengekøyeplass, foreningshytte, ubetjente, selvbetjente og betjente hytter, privat utleiehytte, campingplass, serveringssted, matbutikk, gjestehavn, naturhavn, turpost/trimkasse/stolpejakt osv.

Skoler, barnehager, eldresenter, sykehus og andre institusjoner kan ha glede av tilrettelagte ferdselsårer og friluftsområder i nærheten. De som er stengt i helgene, kan ha ledig parkeringskapasitet. Institusjoner kan også betraktes som målpunkter. Det samme gjelder steder med turistinformasjon, utstyrsleie, kortsalg/nøkkelutlevering osv. (Veileder Friluftslivets ferdselsårer).

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer fokuserer vi i første rekke på målpunkter som utfartsparkeringer, toaletter, hytter, kollektivpunkter, og eksempler på turmål som kan videreutvikles i samarbeid med grunneiere, frivillighet og andre.

8.1 Utfartsparkeringer

Sem utfartsparkering. Foto Heidi KS Rustand

Ikke alle kan sykle eller bruke kollektiv transport når de skal ut i naturen. Asker kommune har ansvar for over rundt 30 utfartsparkeringer ved friluftsområder, se oversikt. De fleste tilbyr gratis parkering, men gjerne restriksjoner på hvor lenge du kan stå parkert. Alle bør ha tilgjengelige HC-plasser.

Paragraf § 4 i Friluftsloven sier at det er tillatt å parkere i utmark langs offentlig vei, så lenge det ikke volder nevneverdig skade eller ulempe. Men, med flere friluftslivsbrukere som utforsker den flotte marka og kysten vår, og et våtere klima, har det vist seg nødvendig å styrke vedlikeholdet og tilrettelegge flere parkeringsplasser. Det er også nødvendig å formalisere gamle uformelle avtaler med private grunneiere, og avsette arealer til utfartsparkering i arealplanleggingen.

Det er behov for flere utfartsparkeringer i Asker sør. For eksempel trengs det parkering som fortsatt sikrer tilgangen til de flotte sandstrendene, Preusserstranda, Sandbukta og Ertsvika. Enkelte parkeringsplasser mangler tydelig skilting og oversiktskart over nærområdet.

8.2 Toalettbygg

For å motivere til aktivitet, forebygge forsøpling og legge til rette i friluftsområder med mange brukere, har Asker behov for flere friluftstoalett. Vedlikehold og drift av toalettbygg er en viktig del av friluftsanleggene, men også kostnadsdrivende.

Det er behov for å kartlegge om det bør bygges flere toalettbygg langs Kyststien og ved Mørkvann. Toalettene skal være universelt utformet der en kommer til med elektrisk rullestol. Det er nødvendig med tilfredsstillende toalettbygg for Preusserstranda og ved enkelte klatrefelt. Samarbeid med lokalt næringsliv kan være aktuelt.

8.3 Ubetjente DNT-hytter i marka

Hovdehytta Foto: DNT.

Ubetjente hytter er bærekraftige tilbud som senker terskelen for å få tilgang til hyttelivet og som bidrar til sambruk. Hyttene leies ut av DNT og åpnes med DNTs standardnøkkel. Alle kan bruke hytta, men det er medlemmer av DNT som får tilgang til nøkkelen, og du må forhåndsbestille plass på hytta via UT.no. Hyttene leies ut hele året.

Det er ønskelig å etablere flere ubetjente hytter, spesielt i marka og langs kysten i midtre Asker og Asker sør. Turforslaget «Asker på langs» trenger overnattingstilbud underveis.

Pr. 2023 drifter DNT Oslo og Omegn/Asker Turlag fem ubetjente hytter i et samarbeid med kommunen:

Navn	Sted	Senger	Drikkevann	Strøm	Annet
Wenzelhytta	Vardåsen ved alpinbakken	4	Nei	Nei	Gapahuk 15 plasser Maler Gustav Wentzel sin hytte
Halvorsenhytta	Tveitersetra	9	Nei, kokes	Ja	Hengekøyepark Komponist Johan Halvorsen sin hytte
Småvannsbu	Kjekstadmarka	4	Nei, kokes	Nei	Familievennlig Gammel direktørhytte for Dikemark sykehus
Hovdehytta	Vestmarka	6-8	Nei, kokes	Nei	Familievennlig Milorg-hytte
Sjåførboligen	Elnestangen	11	Ja	Ja	Kajakkutleie fjorden Håkavika- Fritjof Nansens enke, Sigrun Nansen bolig

8.4 Kystledhytter i Asker

Bakkeskjær foto:OF

Oslofjordens Friluftsråd (OF) drifter seks kystledhytter innenfor Asker kommune. Disse ubetjente hyttene er åpne vår-sommer-høst, og bestilles via friluftsrådets nettsider. Medlemskap som Oslofjordvenn gir mulighet for forhåndsbestilling. Å overnatte på en kystledhytte er fint å kombinere med en lengre vandring langs Kyststien.

Pr. 2023 drifter OF seks kystledhytter i Asker:

Navn	Sted	Senger	Drikkevann	Strøm	Annet
Bakkeskjær	Holmsbu	6	Nei	Nei	Øy, Robåt
Butikken	Langåra (N)	20	Ja	Ja	Øy, Rutebåt
Fiskerhytta	Sandspollen	4	Nei	Nei	Friområde
Livestua	Hernestangen	5	Nei	Ja	Strand
Erlingbua	Hernestangen	3	Nei	Ja	Strand
Ranvikholmen	Langåra	4	Nei	Nei	Øy

Det er ønskelig å etablere flere kystledhytter/ubetjente hytter, gjerne strekningen Tofte-Rødtangen.

8.5 Foreningshytter

Stikkvannshytta Foto: Hurum Turistforening

Flere lag og foreninger leier ut hytter til medlemmer og andre og/eller har servering i helgene, gjerne søndager i sesong. Dette er viktige turmål hele året langs friluftslivets ferdselsårer. Flere av hyttene har åpne arrangementer i løpet av året.

Eksempler på foreningshytter pr 2023:

Navn	Område	Driver	Senger	Servering	Strøm
Blåfjellhytta	Kjekstadmarka	GUI Sportsklubb	16	Ja?	Ja
Herstadhei Turisthytte	Villingstadåsen	Herstadhei Turisthytteforening	0	Ja	Nei
Rødvann	Hurummarka	Naturvernforbundet Hurum		Nei	Nei?
ROS-hytta	Kjekstadmarka	ROS-hytta	0	Ja	Ja
Rødvannshyttene	Hurummarka	Søndre Hurum NJFF	8-10	Nei	Nei
Stikkvannshytta	Hurummarka	Hurum Turistforening	0	Ja	Ja
Solvik	Vollen/Bjerkås	Røde Kors	12	Nei	Ja
Vestlia	Vestmarka	Asker Skiklubb	35	Ja	Ja

Bryggerhuset på Tveter gård drives som kafe i et samarbeid mellom NaKuHel og DNT Asker Turlag (byggene eies av Asker kommune). Hovedhuset på Tveter leies ut til selskapslokaler.

NaKuHel driver også kafeen Smia og forsamlingshuset Verkstedet, som er en del av kommunens eiendom på Sem.

Solli gård i Vestmarka eies av kommunen og leies ut til private. De driver kafe, overnatting, riding og leier ut selskapslokaler. Kommunen har også andre bygg ved friluftsområder som leies ut til private aktører.

Flere skogeiere og andre leier ut koier, hytter og jakt og fiske i marka via Inatur.no og finn.no. Disse hyttene supplerer tilbudet langs stiene og skiløypene. Overnattingstilbudene kan inngå i satsingen på naturbasert reiseliv.

Asker har mange fiskevann, hvorav flere følges opp av jakt- og fiskeforeninger og grunneiere. Man trenger ikke fiskeravgift for å fiske i ferskvann der det ikke er laks, sjøørret eller sjørøye. Da trenger du kun lokalt fiskekort eller tillatelse av grunneier/ fiskerettshaver. Se; https://www.njff.no/fiske/fiskeregler.

8.6 Dagsturhytter versus overnattingshytter

Den ordinære spillemiddelordningen, stiftelser og andre kan inngå i et spleiselag for å bygge hytter som turmål for dagsturer. Slike dagsturhytter kan bidra til økt bruk av nærområdet. Rom og fasiliteter beregnet på overnatting er ikke tilskudds berettigede. Det kan være aktuelt med dagsturhytte, f.eks. på en av utsiktsåsene i Asker. En slik hytte krever jevnlig tilsyn.

Foto: Dagsturhytta «Ørneredet». Stavanger kommune.

Spillemiddeltilskudd til overnattingshytter ved kysten og i lavlandet kan søkes av foreninger tilknyttet Friluftsrådenes Landsforbund, Oslofjorden Friluftsråd og Norsk Friluftsliv, med friluftsliv og fysisk aktivitet som hovedformål. Driftsavtaler og grunneieravtaler må gjelde i 30 år. Se Anleggsregisteret.no

Det kan søkes om tilskudd til nærmiljøanlegg som er fritt, allment tilgjengelig for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Målgruppen er særlig barn og ungdom (6-19 år), men også lokalbefolkningen ellers. Man kan også søke til turstier og aktivitetsanlegg.

Tverga er et ressurssenter for egenorganisert aktivitet. Senteret jobber med å bistå kommuner og frivilligheten med å tilrettelegge for *nye* typer aktiviteter innen friluftsliv og fysisk aktivitet. Kommunen vil inngå et tettere samarbeid med Tverga.

8.7 Gapahuker, padlehuker, telt og hengekøyeplasser

Å overnatte i hengekøye er en populær aktivitet i Asker. Halvorsenhytta har et eget hengekøyeanlegg for 8 personer. Områder som for eksempel Sagene-Østnestangen, Vardåsen nord, Kjekstadmarka og Elnestangen er mye brukt av familier og ungdom. Det er ønskelig å legge til rette for noen flere kjente plasser for telt og hengekøyer, slik at andre plasser ikke får for høy belastning.

Padlehuk Foto. DNT

Felles helårsgodkjent bålplass, og toalett og renovasjon i nærheten kan være nødvendig på de mest brukte stedene. Enkelte av områdene, f.eks. Mørkvann kan tilrettelegges med padlehuk, toalett og helårsgodkjent bålplass for å unngå økt slitasje.

8.8 Helårsgodkjente bålplasser

Med tørrere vårmåneder og høstmåneder er det blitt et økt behov for å anlegge *bålplasser* brannvesenet har *godkjent* for *helårsbruk,* ved de mest brukte utfartsstedene langs ferdselsårene. Disse har rundkamp (store steiner), drenering med grus, et dypt underlag med pukk for å unngå at bålet brenner nedover i bakken, og minst 4 meter mellom bål og vegetasjon.

Asker hadde i 2023 ingen godkjente plasser, men bålplassen i Borgenveien 100 er anlagt slik. Foto: Heidi Rustand

8.9 Turmål

Interessante turmål langs stier, løyper og leder er viktige for å motivere ekstra til fysisk aktivitet og naturopplevelser. Under planarbeidet har kommunen fått forslag fra alt fra rehabilitering av Stikkvannstårnet (gammelt branntårn og Hurums høyeste punkt), merke til Minnelunden ved Høymosedalen, toalett på Ertsvika til tilrettelegging på Rødtangen. Slike tiltak vil bli prioritert opp imot ulike frilufts- og idrettsanlegg i handlingsprogrammet, og krav til vedlikehold må følge saken.

Opplevelser underveis langs stien kan også være motiverende, slik som «Trollturen rundt Vesledammen», skilt med historien bak «Bjørnehiet», kulturhistoriske opplevelser, en klatreløype eller bålplass. Tiltak kan gjerne gjennomføres som et spleiselag mellom stiftelser, næringsliv, frivilligheten, grunneier, fylket, stat og kommunen.

9 Behov for samarbeid på tvers av kommunene

DNT Oslo og Omegn og Oslofjorden Friluftsråd (OF) drifter 21 sommerhytter på Lågøya på vegne av Sparebankstiftelsen. Øya ligger på østsiden av Oslofjorden, i Frogn kommune, utenfor Fagerstrand, og nås med egen båt eller kajakk fra Nærsnes/Båtstø/Sætre eller ferje fra Oslo. OF drifter også flere hytter på Håøya (Oslo kommune største eier) og Bergholmen i Frogn kommune. Øyene ligger rett utenfor Askers kyst, og er attraktive for Askers befolkning og turister. Samtidig ligger Skogsborg, Torvøya og Gråøya rett innenfor øyene.

Det er igangsatt et samarbeid på tvers av Asker kommune og Frogn kommune, via OF, for å gjøre øyene mer tilgjengelig for alle, også for dem uten egen båt. Prosjektet ønsker å bidra til inkludering på tvers av sosiale lag og ulik bakgrunn. Aktuelle tema er hverdagsturisme, grønn kortreist turisme, ferie for lavinntektsgrupper, personer med funksjonsnedsettelser, barnevern og andre, samarbeid med lag og foreninger, historieformidling og bedre rutebåttilbud.

DNT drifter Svartvannshytta som ligger 6 km innenfor Vestmarkssetra i Bærum kommune. Mange Askerbøringer besøker de private serveringshyttene i Bærum; Gupu og Furuholmen. OF drifter kystledhytta Svelvikstrømmen som ligger i Svelvik, vis a vi Verket. Pilegrimsleden og flere historiske veifar som Kongeveien (Sølvveien) går fra Kongsberg, via Øvre Eiker, Drammen, Lier, Asker, Bærum, og frem til Oslo. Det kan derfor være viktig med et samarbeid rundt transportbehov, tilrettelegging og informasjon på tvers av flere kommuner.

Sambruk: Utleie av Kajakk på Elnestangen. Foto: DNT

10 Informasjon om turmuligheter og allemannsretten

Kartlegging i forbindelse med planen viser at kommunen mangler helhetlig informasjon om turmuligheter og om allemannsretten og sporløs ferdsel.

10.1 Først tilfredsstillende infrastruktur, - deretter ny markedsføring

Arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer, handler først og fremst om å tilrettelegge åpne anlegg for innbyggerne og friluftslivsorganisasjonenes «treningstid». Men friluftsanleggene kan også benyttes av opplevelsesnæringen, etter avtale med anleggseier, og så lenge aktiviteten ikke fortrenger andre, eller belastningen på naturen blir for stor.

Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv og Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker understreker behovet for å koordinere arbeidet med utvikling av destinasjoner for natur og aktivitetsbasert turisme, med kommunen, og med friluftslivsorganisasjonenes arbeid med å tilrettelegge aktivitetstilbud, friluftsanlegg (infrastruktur), og markedsføre friluftslivstilbudene.

Sammen med ulike attraksjoner, aktivitetsmuligheter, overnattingsmuligheter, kurs, kultur- og frilufslivssarrangement, kan en felles satsning bidra til å gjøre Asker til en mer attraktiv bygd å reise i eller til, - synliggjøre muligheten for kortreiste ferier.

Reiselivsplanen anbefaler å vente med markedstiltak mot nye målgrupper til samarbeid og infrastruktur er mer på plass. Utvikling av infrastruktur og produkter vil bli prioritert først, frem til 2026.

10.2 Besøksforvaltning

Informasjon og markedsføring (og tilrettelegging) er viktige virkemidler i besøksforvaltning. Det vil si å legge til rette for og styre bruken av et naturområde slik at det ivaretas, samtidig som opplevelsen for de besøkende skal bli best mulig og den lokale verdiskapningen bli størst mulig.

Bedre informasjon kan føre til økt bruk, men også større slitasje. Samtidig er informasjonsskilt, brosjyrer, digitale apper med kart og turforslag, bærekraftige arrangementer og tilrettelegging, med på å forebygge slitasje utenfor ferdselsårene. Vi kan lede brukerne utenom de områdene vi ikke ønsker stor ferdsel i, f.eks. av hensyn til dyreliv, flora, næring og sikkerhet.

10.3 Målgrupper

Friluftslivets ferdselsårer kan brukes til å gjennomføre sammenhengende turer, helgeopphold, arrangementer og dagsturer tilpasset behovene til ulike målgrupper. Primærmålgruppen er egne innbyggere, 98 000 personer pr 2023. Sekundærmålgruppen er Oslo regionen, en befolkning på 1,7 millioner, innen ca. to timers reisevei fra Asker.

Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker deler innbyggere inn i flere grupper med ulike behov, blant annet:

«Aktive i naturen» - de har behov for å være aktive, men setter også krav til naturopplevelsen og liker friluftslivkonseptet. Lokalmat, lokal kultur og historie er viktig. (ungdom, voksne og seniorer).

«Familier» - de skal ha opplevelser sammen, er opptatt av fleksible løsninger og å pleie flokken. Familier deles gjerne i tre mindre gruppen etter alderen på barna.

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 fokuserer vi i tillegg på målgruppen;

«Ny i Asker» -nye innbyggere i Asker som ønsker å bli mer lokalkjent eller finne et lavterskeltilbud, som vil i gang med en enkel, rimelig fysisk aktivitet, men som gjerne trenger litt ekstra veiledning eller behov for inkludering.

10.4 Tema

Det er tre hovedtema:

1) Inspirasjon og informasjon om friluftslivstilbudene.
2) Kunnskapsformidling om allemannsretten og sporløs ferdsel.
3) Status i arbeidet med å tilrettelegge for friluftslivet.

10.4.1 Inspirasjon og informasjon om selve friluftslivstilbudet

Det viktigste er informasjon om selve friluftslivstilbudet til innbyggerne i Asker kommune og området rundt. Fellesnevnere kan være bærekraftige, kortreiste friluftslivsopplevelse» og «To fjorder- en kyst». Strategiske personlige fortellinger blir viktige.

Gode digitale løsninger, apper og sosiale medier, er de viktigste kanalene fremover. Kommunen vil benytte UT.no, aktivitetskalenderen «Hva skjer i Asker», FB, Instagram ol. Likevel vil det bli behov for noen fysiske planleggingskart, nærturkart og hefter med turforslag som supplement, og informasjon i Askermagasinet, presse og media. Det bør lages en bildebank fra de enkelte turrutene.

Ikke alle er digitale brukere, det vil derfor fremdeles bli produsert noe informasjonsmateriell og kart. I tillegg vil fysiske skilt og merking fortsatt være nødvendig.

Kommunen vil etablere et systematisk samarbeid med frivillige organisasjoner, naturbasert reiseliv, kulturliv, skoler, barnehager og innbyggertorgene om arrangementer og aktiviteter som markedsfører ferdselsårene for friluftslivet.

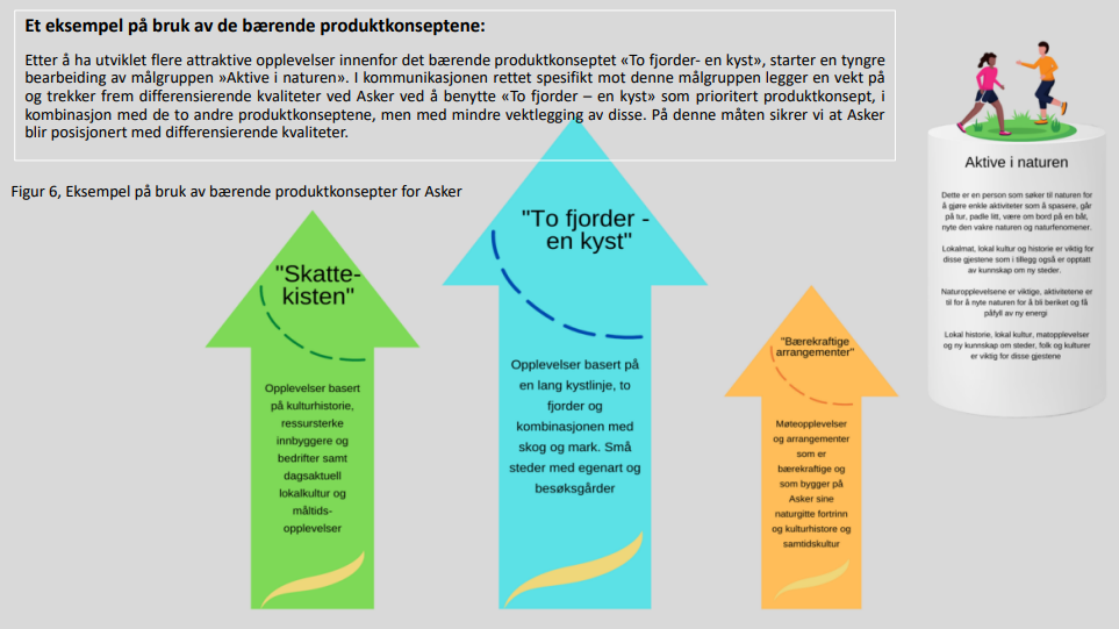

Figur: Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker «Sammen for Asker 2030».

Kommunen vil arbeide med tjenestedesign for å kartlegge informasjonsbehovet.

Budskap kan være:

- ✓ Turforslag, - f.eks. hvor starter turen og hvor går jeg/sykler jeg? Hvor setter jeg ut kajakken?
- ✓ Turmål (målpunkt) – hva opplever jeg? Hva kan jeg gjøre der? Hvor booker jeg overnatting, leier kajakk osv.
- ✓ Hvor låner jeg utstyr?
- ✓ Allemannsretten/pliktene
- ✓ Sporløs ferdsel
- ✓ Turgrupper

Sentrale kanaler for informasjon vil være apper som:

UT.no: Turplanleggeren er en gratis tjeneste fra Den Norske Turistforening (i samarbeid med Statskog, Friluftsrådenes Landsforbund, Miljødirektoratet og Kartverket). Appen har over 12.000 turforslag og 1200 hytter over hele landet. Turene er merket med vanskelighetsgrad, og man kan filtrere på sykkelturer, padleturer, skiturer ol.

Med kartløsningen på appen kan du følge med på hvor du er, mens du går turen din. Du kan også planlegge nye turer. I appen kan du bruke sjekkUT til å registrere turposter du tar, turer du har gått, topper og hytter du har vært på, konkurrere med deg selv eller andre, eller skrive i digital gjestebok.

UT.no er koordinert med Norgeskart, den nasjonale turrutebasen til Kartverket 1:50.000. Denne kan lastes ned gratis og benyttes offline av alle. Norgeskart og UT.no er plattformene

der kommunen i første rekke oppdaterer informasjon gjennom et samarbeid med DNT Oslo og Omegn. Kommunen samarbeider med Skiforeningen om oppdatert løypekart på Skiforeningens ruteplanlegger Appen iMarka gir også informasjon om sommer- og sykkelruter.

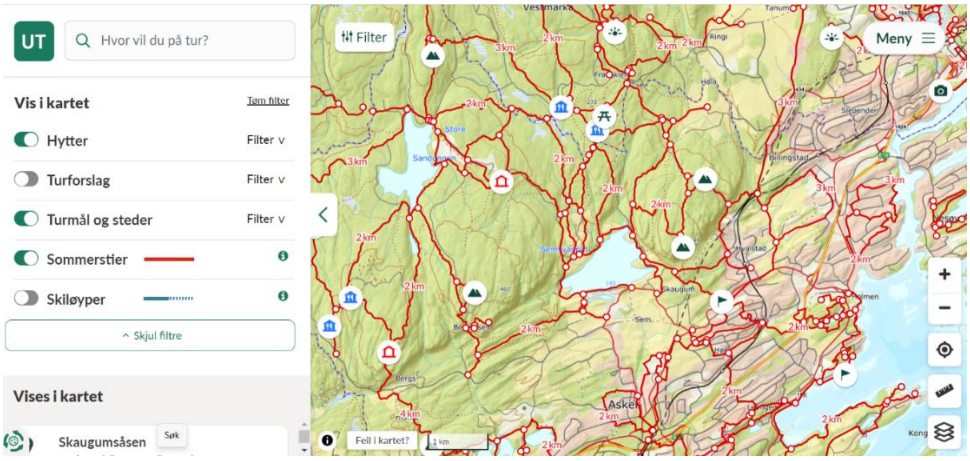

Figur: UT.no app

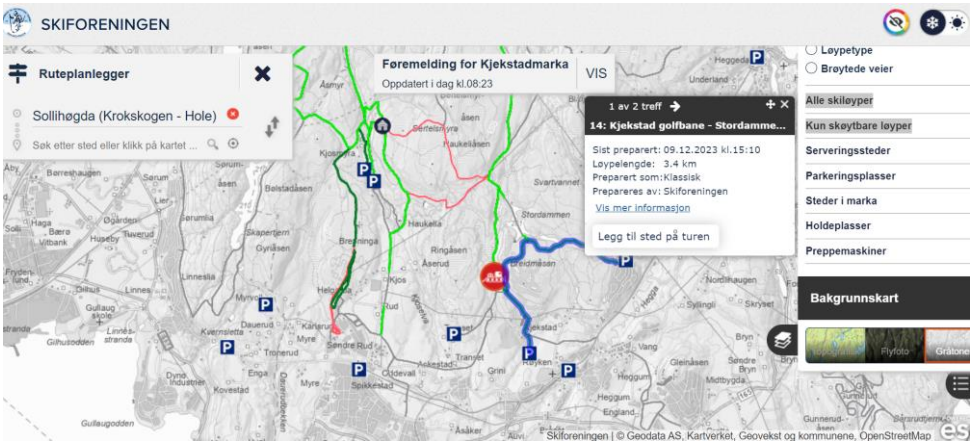

Figur: iMarka app

Andre apper for turtips:

Padleleden har Appen «Padleruter» med all informasjon om parkering, tilgangspunkter for kajakk, graderte turer osv.

Oslofjordens Friluftsråd har utarbeidet Oslofjordkartet med oversikt over kystledhytter, kajakkutsett, kajakkoppbevaring, i tillegg til kyststi osv.

NJFF- appen til Norges Jeger- og Fiskerforbund gir, sammen med Inatur.no, oversikt over tilrettelagte fiskeplasser og båtramper, i tillegg til jakt- og fisketips og hytter.

Stolpejakten: Stolpejakten passer for både unge og gamle, og er tilrettelagt for de med funksjonsnedsetting. Man går på jakt etter stolper med QR koder rundt i nærmiljøet. Stolpejakten er en allmennyttig forening som skal bidra til økt fysisk aktivitet blant folk flest i hele landet. Stolpejakten er et gratis tilbud.

10.4.2 Informasjon om allemannsretten, plikter og sporløs ferdsel

Allemannsretten er hjemlet i Friluftsloven og en del av Norges kulturarv. Rettigheter er omtalt i Magnus Lagabøtes landslov fra 1274. Allemannsretten gir alle rett til å ferdes og oppholde seg i utmarka, men en skal opptre hensynsfullt. Det innebærer at en også har plikter en skal forholde seg til. I underkant av 70 prosent av befolkningen i Norge har middels til utmerket kunnskap om allemannsretten. Kommunen erfaring fra pandemien, er at ikke alle innbyggere kjenner til rettighetene og pliktene som følger av loven.

Kommunen har et ansvar for å fremme innbyggernes interesser for friluftsliv. Kommunen vil samarbeide med lag og foreninger nasjonalt og lokalt og grunneierrepresentanter for å gjøre allemannsretten og kunnskap om sporløs ferdsel kjent.

Det er viktig å benytte opplevelsesnæringens kanaler til å gi besøkende og lokalbefolkningen riktig og god informasjon om hvordan gjester skal ferdes i naturen. Ved eventuelt merking av stier som går i naturreservat kan man sette opp informasjonsskilt med oppfordring om å vise hensyn. Økt informasjon om hensyn ved skogbruk, beite og landbruk kan også være aktuelt.

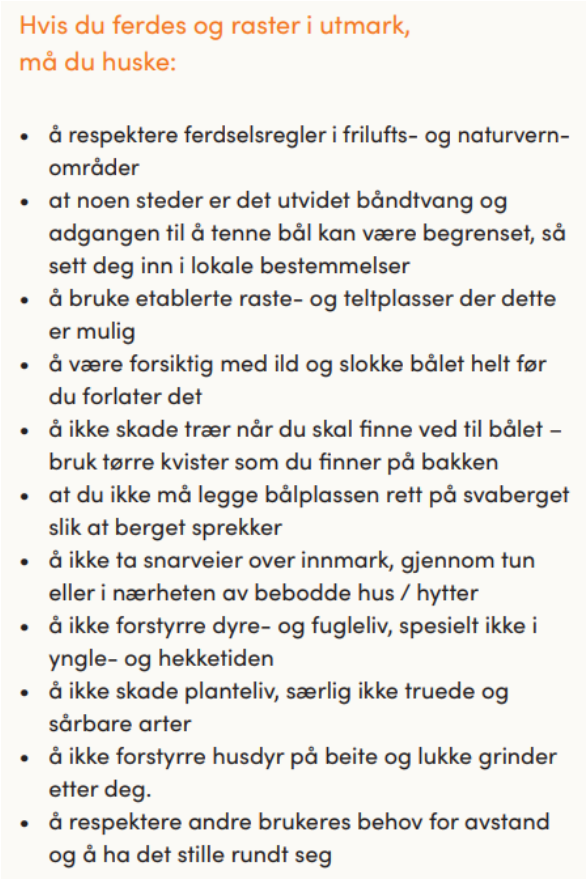
Hvis du ferdes og raster i utmark,
må du huske:

- å respektere ferdselsregler i frilufts- og naturvern-områder
- at noen steder er det utvidet båndtvang og adgangen til å tenne bål kan være begrenset, så sett deg inn i lokale bestemmelser
- å bruke etablerte raste- og teltplasser der dette er mulig
- å være forsiktig med ild og slokke bålet helt før du forlater det
- å ikke skade trær når du skal finne ved til bålet – bruk tørre kvister som du finner på bakken
- at du ikke må legge bålplassen rett på svaberget slik at berget sprekker
- å ikke ta snarveier over innmark, gjennom tun eller i nærheten av bebodde hus / hytter
- å ikke forstyrre dyre- og fugleliv, spesielt ikke i yngle- og hekketiden
- å ikke skade planteliv, særlig ikke truede og sårbare arter
- å ikke forstyrre husdyr på beite og lukke grinder etter deg.
- å respektere andre brukeres behov for avstand og å ha det stille rundt seg

Miljødirektoratets brosjyre om allemannsretten

10.4.3 Status i arbeidet med å tilrettelegge friluftslivets ferdselsårer.

Informasjonen om *arbeidet med* friluftslivets ferdselsårer bør være løpende og jevnlig gjennom kanaler som kommunens nettsider, Asker magasinet, sosiale medier, lokal og regional presse og media. Dette er informasjon til innbyggere, lag og foreninger, politikere og næringsliv i handlingsplanperioden. Hva er status i dag og hvor vil vi? Hva trenger vi av drahjelp? Hva gjør vi underveis? Hvor langt er vi kommet? Hvem er «vi»? Det er viktig å synliggjøre lag og foreninger, grunneiere og andre som bidrar. Arrangementer og offisielle åpninger av nye tilbud blir viktig, i tillegg til kontinuerlig rekruttering av innbyggere til stigrupper og informere om hensynsfull ferdsel.

11 Kartdata

Kartverket har ansvaret og originalen for datasettet TURRUTER, som inneholder data for fotruter, skiløyper, sykkelruter, andre turruter og tilretteleggingstiltak i friluftslivsområder. Disse er blant annet utgangspunkt for UT.no. Kommunen og frivillige organisasjoner som f.eks. DNT sørger for å melde inn endringer/tillegg til kartverket via en innmeldingstjeneste. Alle turrutene som meldes inn skal være merket i marka og ha driftsavtale. Kartverket har ansvaret for kontroll og ajourhold av datasettet. Dette datasettet er tilgjengelig i Askerkart for saksbehandlere.

Vardåsen: Foto: Heidi KS Rustand

12 Definisjoner

Under følger en oversikt over definisjoner for infrastruktur for ferdsel i naturen hentet fra Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- Plan for friluftslivets ferdselsårer.

- **Trasé** defineres som en korridor i terrenget for både foreslåtte, planlagte og eksisterende ferdselsårer og turruter. En trasé har et definert start- og sluttpunkt.
- **Ferdselsårer** er traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, samt leder for ferdsel på vann og over breer.
- Ulike ferdselsårer:
- **Sti** er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.
- **Turveg** er en opparbeida og sammenhengende ferdselsåre med jevnt og fast toppdekke og en bredde på minst 1,2 meter.
- **Led** er en ferdselsåre på vann og over bre.
- **Løype** er ferdselsåre på snødekt mark som jevnlig tråkkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes som traséer for vinterferdsel.
- **Labbeløyper** er turveitraseer utenfor byggesonen eller på frossen mark preparert med Snowdog eller snøskuter for gående om vinteren.
- **Turruter** er skilta, merka og kartfesta traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skilles mellom flere typer turruter, se Merkehåndboka. Tilrettelegging og synliggjøring av turruter. (Den Norske Turistforening/Innovasjon Norge/Friluftsrådenes Landsforbund 2019) for mer om turruter.
- **Turforslag** er en anbefalt tur. Turforslag er ikke en del av det offentlige kartgrunnlaget (DOK). Turforslag formidles blant annet i ulike turportaler, informasjonsbrosjyrer og turkort.
- **Målpunkt** er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er holdeplasser for offentlig transport, innfallsporter, parkeringsplasser, utsiktspunkt, serveringssteder, skoler/barnehager, kulturminner osv. (Veileder Friluftslivets ferdselsårer).
- **Tilgangspunkt** er en type målpunkt og brukes om et sted der ro- og padleruta starter og slutter, og der allmennheten har adgang til stedet både fra landsiden og fra sjøsiden. (Norges Padleforbund)

- **Allemannsplikten**: «Lov om friluftslivet» (Friluftsloven) § 11 gir en generell plikt til å opptre varsomt og hensynsfullt for å ikke volde skade eller ulempe for grunneier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade. Bestemmelsen omtales gjerne som «allemannsplikt». «Sporløs ferdsel» innebærer at du rydder opp og ikke skader natur.

- **Allemannsretten:** Allemannsretten er lovfestet gjennom Friluftsloven, og helt grunnleggende for friluftslivet. Den gir oss rett til å ferdes og oppholde oss i utmark i Norge, også kyst- og strandstrekninger. Nye bestemmelser i friluftsloven fra 2012 gjør det lettere for kommunene å merke eller varde stier og ruter, bygge klopper og broer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen for allmennheten. Kommunen kan også stanse arbeid som er i strid med friluftsloven; som å kreve at oppførte byggverk fjernes helt eller delvis eller fjerne stengsler eller andre innretninger, skilt eller kunngjøringer, som strider mot forbud eller pålegg gitt i eller i medhold av friluftsloven.

- **Statlig sikrede friluftsområder:** Kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke Miljødirektoratet om økonomisk støtte til å sikre seg råderett over friluftslivsområder eller ferdselsårer gjennom kjøp eller bruksavtale. Når man søker om statlig sikring, tar en på seg et framtidig drifts- og tilsynsansvar for området og kan søke tilretteleggingsmidler. Slik kan viktige friluftslivsområder ivaretas og tilrettelegges for dagens og framtidige generasjoner.

- **Kartlegging og verdsetting av friluftsområder:** Hensikten med å klassifisere og verdsette friluftsområder i kommunen er å tydeliggjøre hvilke friluftslivsområder som finnes i kommunen og verdsette disse etter en mal, slik at arealene sikres i arealplanlegging og en unngår en bit for bit utbygging. Se veileder.

- **Merkehåndboka** er en nasjonal standard som er utarbeidet i et samarbeid mellom myndighetene, friluftsliv, naturvern og grunneier -representanter.

OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER HANDLINGSPLAN FOR FRILUFTSLIVETS FERDSELSÅRER

INNHOLD

1 LISTE OVER HØRINGSUTTALELSER 2
2 OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER..... 3

1 LISTE OVER HØRINGSUTTALELSER

Kommunale råd og utvalg		
1.	Utvalg for medborgerskap, saksnummer	
2.	Utvalg for samfunnstjenester, saksnummer	
3.	Rådet for personer med funksjonsnedsettelser	
4.	Ungdomsrådet	
5.	Eldrerådet	
Ikke- kommunale råd/ lag og foreninger		
6.	Asker elveforum	
7.	DNT Oslo og omegn	
8.	DNT Drammen og omegn	
9.	Oslofjorden friluftsråd	
10.	Naturvernforbundet i Asker	
11.	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	
12.	Vollen historielag	
13.	Asker og Bærum skogeierlag	
14.	Tofte og Filtvet vannverk as	
Regionale og statlige forvaltningsorgan		
15.	Akershus fylkeskommune	
16.	Statsforvalteren (ikke mottatt)	
Private		
17.	May Britt Eek, Filtvet	
18.	Knut-Arne Ekern, Filtvet	
19.	Hans Erik Rødby, Klokkarstua	
20.	Ola Eltorn, Filtvet	
21.	Silje Jynge, Vollen	
22.	Harald Halvorsen, Storsand	
23.	Torunn Nyen, Slemmestad	
24.	Jørgen Sæthre, Filtvet	
25.	Solberg gård, Filtvet	
26.	Nora Christine Lund Sørbøe, Kana	
27.	Jens Erik Wittusen, Filtvet	

2 OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER

Kommunale råd og utvalg	
1. Utvalg for medborgerskap	**Kommunedirektørens kommentar**
30.5.2024 Presentasjon.	
2. Utvalg for samfunnstjenester	**Kommunedirektørens kommentar**
30.05.2024 Presentasjon.	
3. Eldrerådet	**Kommunedirektørens kommentar**
18.05.2024 Presentasjon. Eldrerådet understreker betydningen av stimerking av hensyn til brukere som ikke er like digitale som andre.	Innspillene er tatt hensyn til i planen.
4. Ungdomsrådet	**Kommunedirektørens kommentar**
18.05.2024 Presentasjon. Ungdomsrådet ønsker bedre renovasjon- og toalett-tilbud på friluftsområdene. Rådet ønsker å bidra til at det utvikles friluftslivsaktiviteter for og av ungdom.	Bedre renovasjons- og toalett-tilbud langs ferdselsårene er synliggjort i planen. Friluftslivsaktiviteter for ungdom vil bli fulgt opp i arbeidet med å motivere til bruk av ferdselsårene og i oppfølgingen av Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
5. Rådet for personer med funksjonsvariasjoner	**Kommunedirektørens kommentar**
18.05.2024 Presentasjon. Rådet for personer med funksjonsvariasjoner understreker betydningen av forslaget om tre rundturer som er universelt utformet og tilrettelegging av universell utformet hytte ved Stikkvann og Skogborg.	
Ikke- kommunale råd/ lag og foreninger	
6. Asker elveforum	**Kommunedirektørens kommentar**
Asker elveforum foreslår en mer ambisiøs plan for kommunens egen innsats for å etablere friluftsanlegg og at dette i for stor grad overlates til frivillige lag og foreninger. Asker elveforum er ikke opptatt av at alle stier og tråkk ved bekker og elver skal merkes – men mener at opplevelsene må deles ved at det er gode utfartsparkeringer og gode kart på app og på kart ved utfartssteder. Vannressursloven har også begrensninger når det gjelder å anlegge stier langs vassdrag. I workshopene kom det inn mange konkrete forslag. Forslagene burde ligge som vedlegg til	Kommunen ønsker å jobbe strategisk med etablering av friluftsanlegg på lik linje med idrettsanlegg. Planen er et første skritt i denne retningen. Kommunen har valgt å begrense merking av enkelte stier langs utvalgte elvebredder for å beskytte dyrelivet.

kunnskapsgrunnlaget. Planavdelingen må øke sitt fokus på å sikre at stier og padleleder, mm blir ivaretatt. Medborgerskap må bidra med kunnskap til plan- og byggesak. Asker kommune har fått mange innspill med forslag om bro over Verkenselva nær/ved Sætre-demningen for en rask og god sti fra Borgen til Heggedal. Det er en gammel kirkevei som ligger intakt og enkelt å merke fra Vardåsen-nettverket til den gamle veien. Forbindelsen er en viktig nord/syd-forbindelse. Men broen er en oppgave for Prosjekt og Utvikling og ikke noe frivillige kan ta seg av. Asker elveforum har fremsatt forslag hvor gamle ferdselsårer gjennom kulturlandskaper fra nord til sør bindes sammen – mens handlingsplanen fokuserer i all hovedsak på skogstier som er DNTs tradisjonelle område. - Asker kommune har fått konkret forslag (med kart) om hvor det kan være mulig å forlenge skiløypa fra Sydskogen til skiløypa som kommer ned på jordene fra Torvbråten skole. Det ligger en VA-trase langs Bøbekken som kan benyttes. Da blir det sammenheng fra nord til syd. Dette er en type jobb som kommunen må koordinere og bidra med noen midler. I starten kunne man jo også vurdere om Skiforeningen eller Bødalen IF lager scooterløype. Dette er et prosjekt som krever en prosjektledelse fra kommunen.	Oppsummeringene av forslagene vil bli lagt ved kunnskapsgrunnlaget. Forslag om å merke gammel kirkevei fra Borgen/Bondi til Heggedal legges inn i kartet, og vurderes ved rullering av planen. Kommunen har prioritert kyststien og å få merket og registrert stier i utmarka i Asker sør, samt binde nord og sør sammen. Kommunen tar vare på andre innspill for videre mulige planer ved rullering.
7. DNT Oslo og omegn og Asker turlag	**Kommunedirektørens kommentar**
DNT mener kommunen har gjort en god jobb og lagt ned store ressurser for å få fram denne handlingsplanen. DNT mener det er bra at det prinsipielt fastslås at «Asker kommune har hovedansvar for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon m turstier, sykkelstier, skiløyper og padling» (kap. 2.2) Planen er ambisiøs. DNT er gitt en sentral rolle i gjennomføringen av mange av tiltakene. De understreker at de er avhengig av å få med lokale ildsjeler for å gjennomføre tiltakene. En betydelig flaskehals i gjennomføringen av tiltaksplanen vil trolig være framskaffelse av grunneieravtaler. Dette gjøres normalt av den forening som påtar seg å gjennomføre tiltaket. Det er viktig at kommunen har en aktivt støttende funksjon i dette arbeidet, eksempelvis ved å framskaffe oversikt over de berørte grunneiere og ved å engasjere seg i dialogen med grunneiere der dette kan være hensiktsmessig. Kommunen har per dags dato ansvaret for å framskaffe grunneiertillatelser for kyststien. Dette er et ansvar som kommunen fortsatt bør ta, tatt i betraktning den kompleksiteten det er få nødvendig tillatelser for stier som berører kysten. DNT ønsker at Bårsrudmarka tas inn i foreslått liste over friluftsanlegg i 12- års perioden. Når det tiltak for den første 4- års perioden (2024-2027) forutsetter DNT	Kommunedirektøren er glad for at DNT er fornøyd med at det fastslås at kommunen har hovedansvar for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon m turstier, sykkelstier, skiløyper og padling. I ny driftsmodell har DNT hovedansvar for å koordinere arbeidet med de fleste blåmerkede stiene. Kommunen er likevel klar over at arbeidet avhenger av lokale frivillige. Kommunen vil ta ansvar for å fremskaffe nødvendige grunneieravtaler langs kyststien. Kommunen vil ellers være behjelpelig med å fremskaffe oversikt over grunneiere og bistå der dette er hensiktsmessig.

at kommunen praktiserer en viss fleksibilitet i valg av tiltak, avhengig av hvor det mulig å etablere ansvarlig tiltakshaver og hvor det er mulig å framskaffe grunneieravtaler. DNT har ulike tekstmessige endringsforslag i kursiv (se høringsuttalelse). De ønsker blant annet å fjerne ordet «Ambisjon om « i resultatmål 2.5 og endre setning til «*Fullføre* en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. *Kyststien må, så langt det er mulig, følge selve kysten*.» 1.5 Etablerte rutiner for bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. "*I arealplanlegging skal rutinene sikre at kartgrunnlaget vektlegges like strengt som annen infrastruktur.»* *Forslag nytt punkt 2.1.5 Innbyggertorgene skal ha merket tursti innen 500 meters avstand «.* S 4: Handlingsplanen har til hensikt å (…), *tilrettelegge for friluftsliv der folk bor*, styre ferdselen … s 7. nedbygging av turområder og ferdselsårer til næring, hytter og boligområder kan føre til at *maks 500 meter til nærmeste tursti ikke kan oppnås og* økt press på eksisterende ferdselsårer. DNT ønsker to nye punkt s. 7 ; *press fra utbyggere,* og *økt samarbeid og informasjon om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer*. Under resultatmål helhetlig stedsutvikling s 9 pkt 1.5 ønsker de å legge til (...) *I arealplanlegging skal rutinene sikre at kartgrunnlaget vektlegges like strengt som annen infrastruktur*. Forslag nytt punkt s. 9: *Kartlegge "Barnetråkk".* S 10 foreslås nye punkt: *2.1.4 Barnehager og skoler skal ha et større grøntareal maksimum 500 meter fra barnehagen/skolen* og 2.1.5 *Innbyggertorgene skal ha merket tursti innen 500 meters avstand.*	Bårsrudmarka er tatt inn i foreslått liste over friluftsanlegg i 12 års perioden. Kommunen vil praktisere en viss fleksibilitet på rekkefølgen av tiltak. Kommunedirektøren foreslår fortsatt at det skal stå *ambisjon om* i stedet for DNTs forslag; *fullføre* en sammenhengende kyststi, i resultatmål 2.5. Det er ikke nok ressurser til å gjennomføre hele arbeidet innenfor 12 års perioden. *"Kyststien må, så langt det er mulig, følge selve kyststien"* tas inn i punkt 2.5. Kommunedirektøren foreslår formuleringen i 1.5; *…i arealplanlegging og byggesaksbehandling…* Forslag punkt 3.4: «*Skilting fra kollektivholdeplasser, sentrumsområder, Innbyggertorg til sentrale turstier er etablert».* Planen har til hensikt å (…), *tilrettelegge for friluftsliv der folk bor*, styre ferdselen … tas inn på s4. s 6. Et nytt punkt om «*Behov for økt samarbeid og informasjon om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer»* tas inn. Kommunedirektøren mener mål om større grøntareal rundt skoler og barnehager ikke hører hjemme i planen, men at et mål om *maks 500 m til nærmeste tursti fra skole og barnehager* kan være aktuelt å ta inn. Barnetråkk benyttes i dagens planlegging.
8. DNT Drammen og omegn	
Arbeidet med Padleleden i Drammenselva og fjorden ble startet i november 2019, og leden ble åpnet i juni 2021. Det er totalt 33 ruter i denne leden, som starter i Hokksund og kobler seg på leden i Oslofjorden ved Rødtangen på Hurumlandet. Alle tilgangspunktene langs denne delen av leden ligger ved kommunale friområder hvor kommunene er grunneiere; I Asker: Hyggen, Jerdal/Hernestangen, Dramstadbukta, Verket /Vollebukta, Holmsbu og Rødtangen. Det er behov for å sluttføre oppføringen av informasjonsskilt ved tilgangspunktene. Leden ligger ute på UT.no. Se også nettsider til DNT- Drammen og omegn/Gyldenløve Kajakklubb.	Kommunen er glad for den frivillige innsatsen fra DNT Drammen og Omegn med å etablere en padleled fra Hokksund, til Drammensfjorden og videre sørover som en del av det nasjonale padleprosjektet. I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2030 er det foreslått å prioritere sluttføringen av oppsetting av informasjonsskilt ved tilgangspunktene.
9. Oslofjorden friluftsråd	**Kommunedirektørens kommentarer**

Oslofjorden Friluftsråd (OF) roser kommunens arbeid med Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer. Planen er i tråd med *Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, jf. 2 2 Innsatsområde 6: Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv: Allmennhetens tilgang til strandsonen skal bedres. Områder som er viktige for friluftsliv skal fremstå som attraktive. Friluftslivsområdene skal bli brukt av alle befolkningsgrupper.* OF fremhever den strategiske tilnærmingen til utvikling og forvaltning av friluftslivets ferdselsårer og spesielt planens inkluderende tilnærming hvor mål om universell utforming, og tilrettelegging for aktiviteter som padling og sykling, sikrer at friluftslivets goder blir tilgjengelig for allmennheten og innbydende for alle brukergrupper. OF oppfordrer ifm. mål om sammenhengende kyststi rundt hele halvøya at kommunen prioriterer kyststrekninger i tettbebygd strøk. Blant annet fortsette med kyststikoplinger (missing links) mellom Sandvika og Holmen.	Målsettingene i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden refereres til i planen. Kommunedirektøren foreslår å prioritere kyststien i sør først, for så å vurdere Sandvika-Holmen ved en senere rullering av planen.
10. Naturvernforbundet i Asker	**Kommunedirektørens kommentarer**
Naturvernforbundet er i utgangspunktet positive til tilrettelegging for mer friluftsliv og uorganisert aktivitet, men det er flere sider ved dette saksfeltet som må belyses, spesielt forholdet til naturen, dyre og planteliv og de som ønsker uforstyrrede naturopplevelser. Vi mener planen særlig må drøfte følgende forhold: • Hensiktsmessig omfang av tilrettelegging ute i marka, skogen og nærturområdene • Når er tilretteleggingen et «anlegg» og må planbehandles • Er det tatt tilstrekkelig hensyn til alle grupper som bruker naturen? • Kan arbeid for vern og friluftsliv kombineres? Naturvernforbundet mener man må prioritere et hovedstinett (slik forslaget legger opp til). Tilretteleggingen må rettes mot stier og turveier mot utfartspunktene og informasjon om turmuligheter fra byggesonen og ut i Marka eller til sjøen. Stinettet kan suppleres med sykkelforbindelser og trillestier for å binde sammen skogsveinettet slik at man kan bruke sykkel til rundturer eller for å nå lenger inn i Marka. Planen kan samle informasjon om turruter, attraksjoner, friluftslivsområder og aktiviteter, men vi mener man bør i minst mulig grad merke, eller skilte i terrenget utover stimerking. Dette vil også gjøre tilretteleggingen billigere, og enklere å etablere og vedlikeholde. Kyststien er en forutsetning for å tilby friluftsliv langs kysten, og er særlig viktig etter hvert som det bygges	Grenseoppgangen rundt når tilretteleggingen er et anlegg som må planbehandles er avhengig av plassering, verdier i området, arealformål, lovverk osv. i den enkelte sak. Kommunen planlegger et hovedstinett og enkelte sykkelforbindelser og trillestier for å binde sammen skogsveinettet i tråd med Naturvernforbundets innspill. Kommunedirektøren vil vektlegge nøktern merking i tråd med det vi anser som nødvendig med hensyn til sikkerhet og ekstra behov for å styre ferdselen. Ellers legges det opp til digital informasjon. For kyststien er kommunedirektøren enig i at merking og informasjon er viktig, slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå.

flere hus og hytter, og det blir flere som har behov for tilgang til friluftsområder. Det må gjøres en jobb med å avklare hensiktsmessig traseer hvor tilgangen til strandlinjen er det styrende. Det er eksempler på at tidligere merket kyststi er lagt svært uhensiktsmessig og gjør det vanskelig å ta seg fram. Merking og informasjon er viktig slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå. Naturvernforbundet mener man må søke midler til å kartlegge og utrede muligheter for vern, både på kommunens eiendommer, men også andre gode friluftslivsområder. Vern etter Markaloven betyr vern for friluftsliv, og vi har flere områder i Asker som kvalifiserer til slikt vern. Også i skogsområdene i Hurum og Røyken er det svært gode friluftslivsområder. I områder vernet etter Markaloven kan man vanligvis gjøre tilrettelegginger for friluftsliv. Dette kan være å åpne utkikkspunkter, lage bål og leirsteder, stirydding eller restaurering av plantasjeskog. Ordinær hugst er vanligvis ikke tillatt, og dette skaper gode forhold for friluftsliv.	Skilting og merking tilrettelegger også for mer analoge brukere, f.eks. gjør det enkelt å være aktiv hele livet. Kommunen har nylig tilbudt 10 områder av kommuneskogen for vern etter Naturmangfoldloven.
11. Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	**Kommunedirektørens kommentarer**
Naturvernforbundet støtter strategien med å sidestille friluftsanlegg med idrettsanlegg og benytte spillemiddelordningen bedre. De henviser til utfordringene i planen og temaplan for naturmangfold, og understreker spesielt at kommunens arealforvaltning er helt avgjørende for å legge til rette for enkelt friluftsliv og naturopplevelser. De peker på nedbygging av arealer og privatisering av strandsonen som viktigste årsak til tap av både naturmangfold og naturopplevelser i kommunen. De synes det er bra at planen nevner at det er behov for kanalisering av ferdsel, bedre besøksforvaltning og søppelhåndtering i friluftsområder. Naturvernforbundet i Røyken og Hurum foreslår et eget resultatmål om å utarbeide en plan for å lede ferdselen utenom sårbare naturområder og ikke oppfordre til bruk av disse områdene. De nevner spesielt naturreservatene i Holtnesdalen og på Søndre Verksøya. De støtter prioriteringen av en sammenhengende tursti langs Hurums gamle oldtidsvei, Sandstien. De støtter også at sammenhengende kyststi bør være et hovedmål, og understreker behovet for å gå gjennom eksisterende kyststitrase, med mål om å legge stien nærmere sjøen der dette er mulig, - men forsvarlig i forhold til naturvernområder og hekkeområder.	Kommunen er glade for positive tilbakemeldinger angående hovedstrategier. Angående forslaget om et eget resultatmål om å utarbeide en plan for å lede ferdselen utenom sårbare naturområder, mener vi dette er ivaretatt i teksten under innsatsområde 1. Helhetlig stedsutvikling; «… Planleggingen har vært basert på prinsippet «rett sti på rett sted» der påvirkning på natur- og kulturmiljø er tatt hensyn til». Vi vil gå i dialog med fylket angående informasjon om ferdsel i nevnte naturreservater. Kommunen vil i arbeidet med kommuneplanen og reguleringsplaner prioritere god tilgjengelighet til kysten og kyststien. Mål 3.3 ivaretar utfartsparkeringer.

Under resultatmål 3 mener de det bør tilføyes «Kommunen skal prioritere å sikre eksisterende utfartsparkeringer for kyststien, særlig i områder med utbyggingspress». Naturvernforbundet i Hurum og Røyken foreslår at det tilføyes et resultatmål under punkt 1; «Utarbeide en plan for offentlig ervervelse av friluftsområder. Planen skal identifisere egnede eiendommer, og inneholde en prioritert liste over hvilke eiendommer som kommunen bør forsøke å erverve. Det er særlig viktig å sikre større, sammenhengende eiendommer i strandsonen, samt mye brukte friluftsområder i og nær tettbygde strøk.»	Kommunen vil ta med innspillet inn i oversiktsarbeidet for viktige friluftsområder.
12. Vollen historielag	**Kommunedirektørens kommentarer**
Historielaget er opptatt av å også vise frem/synliggjøre de kulturhistoriske objektene/kvalitetene når folk er ute på tur og nyter naturopplevelsene og pleier egen fysisk og psykisk helse. Høringsutkastet omtaler dette historieperspektivet, men historielaget synes det kunne forsterkes og tas med som konkret og viktig verdi. Det er mulig dette ligger inne under det som er nevnt som målpunkter under turen, sammen med mange andre interessante objekter, geologi, naturtyper mm.. Reiselivet bruker ofte ordet pakketering om en sammensatt opplevelse. Historielaget mener at når en er ute på tur vil alle de nevnte opplevelser høre sammen og forsterke turopplevelsen, også de kulturhistoriske objektene.	Ferdselsårene som kulturminner vil bli synliggjort i planen og i Plan om kulturminner og kulturmiljø. De gamle ferdselsårene Sandstien og østre hovedvei i Asker sør er prioritert. Skjøtsel og synliggjøring av andre kulturminner langs kysten inngår ikke i anleggsplan for friluftslivets ferdselsårer.
13. Asker og Bærum skogeierlag	**Kommunedirektørens kommentarer**
Til kunnskapsgrunnlaget: Kap. 1.4 Friluftsloven; Pliktene som gjelder allemannsretten bør komme frem flere steder i dokumentet (se §11). Til 10.4; Kunnskapsformidling om allemannsretten og sporløs ferdsel bør vektlegge pliktene i stor grad. Under Skiløyper; Ved bruk av skogsbilvei til skiløyper må det også vurderes ekstra kostnader og ulemper grunneier påføres ved skogsdrift i sesong uten snø og tele, i form av sporsletting, ekstra slitasje på vei m.m. Både i kunnskapsgrunnlaget og i planen, så bør det fremgå klart at ferdsel på innmark er forbudt i tiden hvor jorden ikke er snødekt eller har tele, og ikke mellom 30 april og 14 oktober. Private tun er regnet som innmark, og der er det ferdsel forbudt hele året. Det er flere steder hvor f.eks. en driftsveg i skogbruket, en traktorvei fører inn i et tun, og det er derfor ikke lov til å gå eller sykle igjennom.	Det vurderes en informasjonskampanje om pliktene og rettighetene som følger Allemannsretten og informasjon om landbruks- og skogsdrift i Asker. Informasjonsarbeidet sees i sammenheng med tilsvarende arbeid nasjonalt. Om det skal gjennomføres en lokal kampanje er det ønskelig med et samarbeid med grunneierrepresentantene i dette arbeidet. Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper. Se også Merkehåndboka.no Det er satt inn flere utdrag fra Allemannsrettens plikter i planen. Kommunen vil samarbeide med grunneiere arbeide for å legge turveier utenom gårdstun der grunneier ønsker dette.
14. Tofte og Filtvet vannverk SA	**Kommunedirektørens kommentarer**
Drikkevannskilden for Tofte og Filtvet er Husebyvannet som ligger i et område med ferdselsårer, og vannverket ønsker ikke at dette kan bli et turmål i handlingsplanen.	Husebyvannet vil ikke bli markedsført som et turmål. Det er ønskelig å merke for gjennomfart med sykkel på grusvei 200-400 m fra

Regler for aktivitet ved Husebyvannet: Innenfor sikringssonen er det forbudt med all ferdsel og aktiviteter som kan medføre at drikkevannet blir forurenset. Følgende er uansett ikke tillatt: a. All ferdsel på og i vannet/drikkevannskilden, herunder også bading, vading, skøyter, båt, kajakk etc. (Forbudet gjelder også husdyr.) b. Fisking, pilking etc. c. Vasking av gjenstander d. Slå leir/raste (telt, hengekøye, brenne bål, campingvogn mv.) nærmere vannkanten enn 50 meter. e. Etterlate seg søppel/avfall f. Riding nærmere vannkanten enn 100 meter g. Utslipp av helseskadelige vesker og stoffer (fra f.eks. maskiner, biler, campingvogner eller lignende, ved vask, reparasjon, oljeskift etc.) Forbudet gjelder hele året, også når vannet er islagt. Enkelte unntak kan gjelde der det er gitt særskilt tillatelse.	vannets sørside, altså utenfor restriksjoner for ferdsel. Varselskilt/forbudsskilt om ferdsel inn til vannet vil bli satt opp ved drikkevannskilder. På vannets nordside vil ferdsel på grusvei opprettholdes som tidligere år. Om nødvendig vil flere varselskilt kunne settes opp med henblikk på forbud om ferdsel på og i vannet/drikkevannskilden.
Regionale og statlige forvaltningsorgan	
15. Akershus fylkeskommune	**Kommunedirektørens kommentarer**
Fylkeskommunene vurderer at det er gjort et godt arbeid med planen, en god prosess og god detaljrikdom. Planen viser til et utfordringsbilde som viser en helhetlig og grundig gjennomgang av nå-situasjonen. Det er en spennende og ambisiøs plan som vil sikre en mangfoldig bærekraftig utvikling av friluftslivet i kommunen. Det er et viktig mål som Asker legger vekt på- å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Vi merker oss at tilgjengelighet og friluftsliv for hele befolkningen er noe som trekkes fram i planen. Fylkeskommunen anbefaler derfor at Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025)» henvises til som forankring i nasjonale føringer. Kartverkets Tilgjengelighetsmetodikk vises til i kunnskapsgrunnlaget, men det kan være oppklarende for planen og/eller kunnskapsgrunnlaget og inkludere DOK Tilgjengelighet som et lovpålagt kartgrunnlag som er relevant for både planen og målene den setter. Asker har flere regionale turruter som framkommer av fylkeskommunens kartlegging av regionale viktige turstier, turområder og utfartsområder. Disse kan inkluderes i kunnskapsgrunnlaget hvis kommunen ser det som hensiktsmessig.	Kommunen er glad for fylkeskommunens støtte til å betrakte, utvikle og drifte friluftsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025)» skal henvises til som forankring i nasjonale føringer.” DOK tilgjengelighet” legges inn. Kartlegging av regionale turruter legges inn i kunnskapsgrunnlaget.

Fylkeskommunene er positive til at skilting og merking tilknyttet knutepunkt og holdeplasser er ivaretatt i planen. For å følge opp dette anbefaler vi videre å se sykkeltraseene som beskrevet i planen i sammenheng med hverdagstransporten. Planen henviser til gjennomgående sykkelruter som binder boligområder, skoler og nærmiljøanlegg sammen. Dette kan med fordel utvides til også å ses i sammenheng med knutepunkter/holdeplasser, reise mellom hjem og daglige gjøremål, fritidsaktiviteter dvs. hele reisekjeden.	Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer vil vurderes i forholdet til arbeidet med tilrettelegging for sykkel og gange der det er aktuelt for stiarbeidet. Dette gjelder spesielt rundturer i nærområdene og snarveier knyttet til disse.
16. Statsforvalteren	**Kommunedirektørens kommentarer**
	Uttalelse er ikke mottatt.
Private	
17. May Britt Eek, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
Har sett på kart over sti/sykkelsti over eiendommen, og ser at det er de samme som er pr. i dag.	Kommunedirektøren er glad for god dialog og vil gå i videre samtaler med grunneier om skilting etc.
18. Knut-Arne Ekern, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
Er positiv til dialog om merking av dagens rundtur fra Ekrebukta, langs Røttervollveien, og tilknytning av sti nordfra.	Kommunedirektøren er glad for god dialog. Rundtur merkes på eksisterende stier/skogsbilvei. Kommunedirektøren vil gå i videre dialog med grunneier.
19. Hans Erik Rødby, Klokkarstua	**Kommunedirektørens kommentarer**
Han mener en grunneier kan bli negativt berørt på flere måter: Norsk PEFC standard for skog setter krav om ekstra rydding av skogsstier med en viss størrelse (Merka som sti på turkart 1:50 000, eller har tilsvarende bruk, eller fremstår tydelig i terrenget). Merkede og kartfestede stier vil som oftest få økt bruksfrekvens. Han mener dette vil kunne utløse krav om ekstra rydding og dermed økt økonomisk byrde. Det er også begrensning på planting og skogforyngelse inntil merkede stier. Har man mange merkede stier på sin eiendom, kan denne begrensningen medføre tap av flere daa produktivt skogsareal som igjen går utover økonomi og verdi på eiendom. For de som bedriver jakt/jaktutleie vil økt tilrettelegging og bruk føre til nedsatt "jaktkvalitet" på området. Det er foreslått merking langs flere private skogsbilveier og traktorveier. Økt ferdsel langs disse veiene vil kunne komme i konflikt med den drift grunneier har i området, blant annet gjennom økte krav til skilting og varsling. Spesielt gjelder dette skogsdrift med maskiner.	Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Arbeidet gjøres planmessig og kan delegeres til utvalgte aktører som kommunen har avtale med. Et godt samarbeid med grunneier om tilrettelegging og merking som ivaretar begge parter er uansett ønskelig. Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper eller planting. Det vil i stor grad være merking av noen utvalgte *eksisterende* stier, gamle veifar, skogsbilveier og kortere stikoplinger (missing links) mellom disse, slik at det etableres et prioritert *hovednett* som ferdselen styres inn på. Slik begrenses ferdselen andre steder, samtidig som behovet for å rydde rundt stien begrenses. Dersom noen stier skal ryddes, gjøres dette i henhold til merkehåndboka.no, som blant annet Norges skogeierforbund, Norges bondelag og Statskog har vært med på å utarbeide, sammen med departementer og friluftslivorganisasjoner.

For de som bruker skogen til utmarksbeiting, vil økt tilrettelegging kunne skape konflikter med dyr. I arbeid med handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer, ber han kommunen være lydhøre og ha det ovenforstående m.m. med seg når de skal inngå avtaler med grunneiere. Det bør ikke være slik at den enkelte grunneier skal bære en stor økonomisk byrde for kommunal tilrettelegging av stier og løyper. Allemannsretten sikrer befolkningen tilgang til natur og friluftsliv. Slik bør det være, men ikke alle stier og veier behøver tilrettelegging i form av merking og kartfesting.	Ryddebredde på sommerstier er enkel (ca. 1,5-2 m bredde) og grunnen opparbeides som regel ikke utover enkelte gangbaner ved våte partier. Det er utarbeidet en omforent avtalestandard om rydding og merking av stier med aktørene over. Stier som merkes har rodeansvarlige via DNT og andre, som jevnlig følger opp med hensyn til søppel og rydding langs stien. I planforslaget er det ikke lagt opp til å etablere flere skiløyper i utmarka. I tillegg er enkelte sammenhengende områder holdt uten sommer-merking. Kommunen anerkjenner behovet for at enkelte områder ikke har merkede stier og skiløyper, av hensyn til sårbare arter, f.eks. i et naturreservat. Samtidig bidrar merking til å styre ferdselen, fremfor at det etableres mange små uorganiserte stier i et område. Å ferdes til fots eller med sykkel på veg eller sti i utmark er tillatt i henhold til friluftsloven §2. Men dette må skje «… hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet ...» På skogsbilveier må alle ferdes med henblikk på skogsdriften. Kommunen kan bistå med permanent varselskilt om at det jevnlig foregår motorisert ferdsel og skogsbruksaktivitet på mye benyttede skogsbilveier. I tillegg kan det være aktuelt å legge om stier midlertidig mens skogsdrift foregår. Kommunen har lang erfaring fra utmarksbeiting i områder med stor ferdsel, uten nevneverdige brukerkonflikter. Tilrettelegging skal ikke begrense driften. God dialog er viktig. Samarbeid mellom kommunen og grunneierrepresentanter om informasjon om båndtvang og hensynsfull atferd i forbindelse med drift, jaktperioder, plikter og rettigheter i Allemannsretten er viktig.
20. Ola Eltorn, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
De markeringsforslagene som er inntegnet vil være til ulempe ved aktivt skogbruk og for utøvelse av gårdens jaktrettigheter på elg og rådyr. Han mener at mange av de markeringsforslagene kommunen har inntegnet, aldri har vært stier. En del er i plantefelt og gjengrodd av skog i dag. Det er ok for ham at Storsand skogsbilvei, hvor han er deleier, brukes til sykkelvei. Denne veitrase ligger der i dag og brukes som sykkelvei.	Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier er uansett ønskelig for å komme frem til gode løsninger som fungerer godt for alle parter. Målet er å styre ferdselen.

Alle er velkomne til å gå i hans utmark/skog etter friluftsloven, men ingenting skal opplyses eller tilrettelegges/merkes mer enn vanlige kart. Videre synes han at hele Øst-Hurum bør ligge urørt, uten tilrettelegging og merking av stier. Dette er av hensyn til viltet og til glede for de mennesker som vil ferdes utenfor stier i urørt natur og i rolige omgivelser. Ber om at alt som er inntegnet på eiendommene i henhold til høringsforslagene tas ut. Ber om tilbakemelding på at dette blir utført.	Det er fint at grunneier er positiv til at Storsand skogsbilvei fortsatt brukes som sykkelvei. Kommunen har begrenset stiforslag i området. Kommunedirektøren ønsker å prioritere vedlikehold av den gamle historiske hovedveien, fra Bjørsand til Eltornlia, som en alternativ kyststi, og to korte stiforbindelser (missing links) i utmarka i god avstand til gården.
21. Silje Jynge, Vollen	**Kommunedirektørens kommentarer**
Ønsker at (lys)løypa i Vollen kunne blitt preparert igjen. Lysene er ikke nødvendige, men en skiløype gjennom boligområdene hadde vært genialt.	Fremlagte plan prioriterer tilrettelegging for sommerstid og primært i Asker sør. Forslag om skiløype kan rettes til idrettslag eller Skiforeningen som et innspill til neste rullering av planen.
22. Harald Halvorsen (Eli H. Østbø), Storsand	**Kommunedirektørens kommentarer**
Grunneier er i utgangspunktet positive til handlingsplanen, men har noen momenter til innspill: Ønsker mer detaljerte kart til høringen. Vil, som det også er skrevet om, løfte frem at merking av turstier vil føre til ett større press på lokale veier, veilag, private parkeringsplasser, uønsket parkering på tømmerlunner som er i bruk etc. Utfartsparkeringer må tenkes nøye igjennom, både iht beliggenhet og størrelse. Halvorsen erfarer allerede at det er mye økning med bil og uønsket parkering på lokale grusveier som ikke er beregnet for denne trafikken. Eksempler på dette er parkering på steder det ikke skal stå biler som vanskeliggjør kjøring med traktor og redskap i drift, og parkering i vei-lommer som er beregnet som møteplass for biler, og ikke parkering. Sanitærforhold og søppelavhenting: - Her bør det tilrettelegges noe på p-plasser, litt avhengig av størrelse, f.eks. ved Freyborg. Rovfugl- og viltbestanden – hvordan vil denne påvirkes? Er positivt til at folk går på merket sti fremfor overalt, spesielt mht dyrelivet, men er det gjort en vurdering av hvordan de ulike stiene vil påvirke dyrelivet på Hurum, spesielt mht storfugl?	Det er flott at grunneier i utgangspunktet er positiv til planen. Detaljerte kart med forslag er sendt ut på forespørsel. Målet med planen er blant annet å regulere parkeringen i samarbeid med grunneier og etablere definerte utfartsparkeringer. Kommunedirektøren vil vurdere å inngå samarbeid med grunneierrepresentanter om kampanje for sporløs ferdsel og informasjon om Allemannsretten med tilhørende plikter. Kommunedirektøren er enig i at merking av hovedstier vil kunne styre ferdselen unna viktige lokasjoner for rovfugl og viltet. Kommunens viltforvalter og landbruksavdeling har gitt innspill i arbeidet.
23. Torunn Nyen, Slemmestad	**Kommunedirektørens kommentarer**
Der man kan få stor gevinst for liten investering er ved bygging av gang- og sykkelvei på Røykenveien, Fylkesvei 167, strekningen Andersdammen - Bøveien. Ca. 700 meter. Denne enkle løsningen vil kunne få syklister og fotgjengere fra Bødalen, Eikeleina, Auke, Morberg, Bergli, Sydskogen, Bø, Fossum og Stokker, trygt til Heggedal stasjon på sykkel. Pr i dag er det tungtransport og vogntog på disse 700 meter som gjør reise med sykkel eller til fots livsfarlig.	Innspillet er interessant, men plan for friluftslivets ferdselsårer tar ikke for seg gang- og sykkelveier. Kommunedirektøren opplyser om at Røykenveien er en fylkesvei (167). Henvendelsen må rettes til fylkeskommunale myndigheter.

Bøveien er en forholdsvis trygg vei for gående og syklende med 40 og 50 km fartsgrense og delvis med fartsdumper. Syklende kan også bruke grusveien Bergliveien fra Bøveien ned til Slemmestadveien og slik forkorte turen til den del av bygda. OLDTIDSVEIEN krysser Bøveien ved Fossumveien så denne sykkelveien vil gjøre det mulig å komme seg til Oldtidsveien uten bil. Deler av Oldtidsveien er fin sykkelvei, men ikke strekningen Fossumveien - Mølleveien. Ved å bygge disse 700 meter, forebygges ikke bare ulykker, men man får samtidig en SAMMENHENGENDE SYKKELTRASÉ helt fra Oslo, Bærum, Asker, Heggedal inn i Røyken til Bøveien over Sydskogen og Bødalen, og videre til Slemmestad, og langs kysten tilbake til Oslo. Nyen foreslår alternativt å forlenge gang/sykkelveien langs Røykenveien ca. 1200 meter helt frem til Mølleveien (Oldtidsveien). Som rundtur tilbake til Heggedal via Hallenskog sykler man også trygt på delvis grusvei. Oldtidsveien er også den korteste veien mellom Stokker/Fossum og Røyken sentrum. Samt Stokker/Fossum - Slemmestad. Sykler man til Hyggen, er det Mølleveien man bruker, IKKE Slemmestadveien som er meget trafikkfarlig.	
24. Jørgen Sæthre, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
Generelt fører tilrettelegging av ferdselsårer til store fremtidige ulemper og kostnader for grunneiere og skognæringen. Defineres en landbruksvei over til å bli ferdselsåre for friluftslivet medfører det økte krav til landbruket med for eksempel kvistrydding eller sikkerhet, hvem tar disse kostnadene? Det finnes allerede traseer med eksisterende avtaler, vedlikehold heller de løypene og avtalene. Nye traseer utover dette vil ikke bli godtatt uten avtale. Vet ikke hva grunnlaget for å merke enda flere traseer i søndre Asker er da vi allerede har enklest tilgang på naturen i utgangspunktet.	Ingen innbygger bør merke stier i utmarka på eget initiativ. Det er kommunen som i henhold til Friluftsloven §35 har rett til å merke stier og løyper i utmark. Grunneier skal informeres. Et godt samarbeid og avtaler med grunneier er uansett ønskelig for å komme frem til gode løsninger som fungerer godt for alle parter. Kommunen har avtale med driftsoperatør som vedlikeholder merking og rydder stier og skiløyper ved behov. Sammen med ordinære regler for skogsdrift, kan sikkerhet og drift ivaretas gjennom et godt samarbeid mellom partene. Merking av stier er med på å styre ferdselen. Med nye innbyggere og friluftslivsbrukere, er dette blitt enda viktigere. Analog merking tilrettelegger for eldre brukere og styrker sikkerheten. Alle kan gå på stier og sykle på veier i utmarka på eget ansvar. Dette innebærer også, i henhold til friluftsloven, plikt til å opptre hensynsfullt og varsomt for å ikke volde skade eller ulempe for eier, f.eks. ved drift i skogen. Kommunen har begrenset flere stiforslag i området av hensyn til dyreliv. Det er ønskelig å merke en kortere eksisterende stiforbindelse mellom

	grusveien ved Høymosan og Husebyveien.
25. Solberg gård, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
Mener nye merkede stier vil forstyrre driften og hjortedyrene. Er også opptatt av at en del av Asker er avsatt til å ha plass til de ville dyrene der ikke alle skogsområder er delt opp av merkede stier. Det er uaktuelt å gå inn på noen som helst slags avtale rundt stier og merking og kartfesting av stier på eiendommen. Alle er velkomne til å gå i skogen og på veier og stier, men ikke noe skal merkes eller kart festes på eiendommen.	Hjortedyrene vil ikke bli forstyrret. Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier er ønskelig for å komme frem til løsninger som fungerer godt for alle parter. Kommunedirektøren er glad for at alle er velkomne til å gå i skogen og på veier og stier hos grunneier. Vi ønsker dialog om å merke en del av den gamle hovedveien til Tofte som alternativ kyststi. Denne er kartfestet på historiske kart og går i utkanten av gårdens utmark
26. Nora Christine Lund Sørbøe, Kana	**Kommunedirektørens kommentarer**
Informerer om at det ikke foreligger noen grunneieravtale om kyststi eller merking av andre stier på eiendommen**.** Eventuell beliggenhet av sti og premisser/ kompensasjon kan være tema ved mulig dialog**.** Ønsker dialog rundt tema fysisk aktivitet og folkehelse. Er opptatt av nedbygging av dyrket mark i pressområder. Eiendommen har fra tidligere avstått større områder til vern, Sandbukta-Østnestangen. Den økonomiske kompensasjonen var lav. Registrerer store utbygginger i nærheten. Er opptatt av utfordringer som forsøpling, skogbrann og negativ påvirkning på skog, dyrket mark og annen drift.	Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Arbeidet gjøres planmessig og kan delegeres til utvalgte aktører som kommunen har avtale med. Et godt samarbeid med grunneier om tilrettelegging og merking som ivaretar begge parter er uansett ønskelig. Kommunedirektøren vil gå i dialog med grunneier om merking av kyststien og en lavterskel rundtur på eksisterende stier på eiendommen. Kommunen legger vekt på å merke, for å styre ferdselen i god avstand fra gården. Det er ønskelig å tilrettelegge bedre parkeringsforhold i området. Kommunedirektøren er positiv til videre dialog. Kommunedirektøren vil vurdere å inngå samarbeid med grunneierrepresentanter om kampanje for sporløs ferdsel og informasjon om allemannspliktene og landbruk -og skogsdrift for å forebygge nevnte utfordringer.
27. Jens Erik Wittusen, Filtvet	**Kommunedirektørens kommentarer**
Inngikk i 2019 avtale med kommunen om tilrettelegging og merking av stier skiløyper, på to av eiendommene. Med de inngåtte avtalene har Wittusen et godt samarbeid med Hurum Turistforening. Høringsforslaget med kart, viser at det er tegnet inn mange stier/ferdselsårer på eiendommen/er. Disse stiene/ferdselsårene vil kunne medføre ulemper og konflikter i forhold til næringsutøvelse av aktiv jord og skogbruk. Fra 1. mars 2023 gjelder ny Norsk PEFC Skogstandard. Det blir økt fokus på framtidsskogen og skjerpa krav for å sikre artsmangfoldet og friluftslivet lokalt.	Kommunedirektøren er glad for gode erfaringer med tilrettelegging av skiløyper. Merking er med på å styre ferdselen og klargjøre hvor man bør gå. Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark, uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier og gode avtaler om tilrettelegging og merking som tar hensyn til begge parter er uansett ønskelig.

Han mener at med forslaget til inntegning av kyststier vil ulempene bli betydelige. På eiendommen har han i flere tiår utført vedlikehold av badestrendene Vikene, Engersvik og stier ved Oslofjorden. Han opplever utfordringer med søppel, bruk av grill/bål, telting, manglende toalettforhold, manglende parkering, løse hunder og ridning med hest på stier og badestrendene. I de seneste 2 - 3 årene opplever han tråkk/ferdsel over kornåkeren som ligger ned mot Oslofjorden ved Engersvik. Han ønsker derfor ikke inntegning av flere stier/ferdselsårer eller kyststi på Gnr. 39, Bnr 1, uten at det inngås nye grunneieravtaler. Han gjør også oppmerksom på at det på noen kart er inntegnet kyststi over eiendommen Gnr. 339, Bnr. 64. Det foreligger ikke grunneieravtale for den inntegnede kyststien.	Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper el. Det er foreslått å merke to eksisterende stier på eiendommene i planperioden. Kommunen vil gå i videre dialog med grunneier om disse. Kommunen vil gå i dialog om utfordringer som gjelder drift av strendene som nevnes, og avtaler i forbindelse med merking av kyststien og rundturen. Kommunedirektøren foreslår at det settes opp skilt ved nevnte kornåker om forbud ferdsel over dyrket mark i henhold til reglene i Friluftsloven.

Asker kommune

Saksframlegg

Arkivsak
24/13246-1

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Bergande

Behandles av	**Møtedato**
Ungdomsrådet	19.09.2024
Eldrerådet	19.09.2024
Utvalg for medborgerskap	26.09.2024
Formannskapet	08.10.2024

Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering.

1. Sammendrag

I 2025 markeres Friluftslivets år både nasjonalt og lokalt. Det planlegges en markering i Asker der lag og foreninger og tjenesteområdene i kommunen arrangerer aktiviteter og arrangement lokalt. Kommunen har tatt en koordinerende rolle i planleggingen av året. Målgruppen er alle innbyggere i Asker, med spesielt fokus på barn og unge, de som har lyst til å være mer aktive i naturen og de som ikke kjenner friluftslivet. For å spisse arbeidet lokalt er fire fokusområder trukket frem.

Friluftslivets år bidrar positivt inn i folkehelsearbeidet i kommunen. Å drive friluftsliv gir helsemessige gevinster både for den psykiske og fysiske helsen og kan være en utløsende faktor for å ta miljøvennlige valg. I tillegg er markeringen i tråd med «Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2021-2033» og «Temaplan medborgerskap 2021-2033».

2. Bakgrunn for saken

Friluftslivets år markeres i 2025 og er et nasjonalt markeringsår for å feire alt friluftslivet har å by på. Året er forankret i Stortingsmelding om friluftsliv (2016) og

arrangeres hvert tiende år med støtte fra Miljø- og kulturdepartementet. Norsk Friluftsliv, fellesorganisasjonen for de 19 store frivillige friluftslivsorganisasjonene, er prosjekteier og prosjektleder nasjonalt. I tillegg til den nasjonale markeringen, markeres året lokalt i kommunene. Vi ønsker å markere året i Asker sammen med lag og foreninger og andre relevante aktører. De ulike tjenesteområdene i Asker kommune er også sentrale å ha med på markeringen av året.

Planleggingen av året lokalt har startet. I mai i år ble det arrangert en idémyldring med lag og foreninger. Flere av kommunens avdelinger og virksomheter har blitt kontaktet og er positive til å bidra i markeringen av året.

3. Saksopplysninger

Asker kommune har et rikt friluftstilbud, med blant annet flotte skogsområder, kystlandskap, skiltede og merkede stier og løyper, samt lag og foreninger som tilbyr aktiviteter i friluft. Gjennom Friluftslivets år 2025 ønsker vi å løfte friluftslivet i Asker og bidra til at flere kommer seg ut og finner sin friluftsglede.

Nasjonalt er det satt mål og rammer for året. De mest relevante målene for Asker er:

- Inspirere flere til å finne veien ut i friluftslivet og senke terskelen for å delta
- Vise friluftsmuligheter i Asker - nærfriluftsliv
- Løfte frem lokale organisasjoner og lag som tilbyr aktiviteter
- Dele kunnskap om grunnleggende friluftslivferdigheter, naturvennlig friluftsliv og allemannsretten

Målgruppen for året er alle innbyggere, men spesielt:

1. Barn og unge
2. De som har lyst å være mer aktive i naturen
3. De som ikke kjenner friluftslivet

Frivilligheten sentral i markeringen

Aktiviteter og arrangementer vil i stor grad skje gjennom lag og foreninger, samt via tjenestene i kommunen, der det er naturlig. Et viktig moment i markeringen er at året skal synliggjøre og forsterke aktiviteter som allerede eksisterer. I tillegg vi
l kommunikasjon og informasjon ut til innbyggere via ulike kanaler være sentralt. Friluftslivets år gir kommunen og lag og foreninger muligheten til å danne nye samarbeid og kjennskaper på tvers, med synergier utover markeringsåret. Kommunen har tatt en koordinerende rolle i planleggingen av året.

Konkrete arrangement og aktiviteter for Friluftslivets år 2025 blir utarbeidet i løpet av høsten 2024. Som del av aktivitetene gjennom året foreslås presentasjon av månedens arrangement/forening for kommunestyret. Tilsvarende ble gjort under Frivillighetens år 2022.

Friluftsliv, temaplan, folkehelse og miljø
Friluftslivets år er med på å svare ut flere av strategiene i «Temaplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2021-2033», spesielt under innsatsområdet «Alle i aktivitet». Samt «Temaplan medborgerskap 2021-2033», som vektlegger en deltagende innbygger.

Videre er Friluftslivets år en brikke i folkehelsearbeidet i kommunen. Det er godt dokumentert at friluftsliv bidrar til god fysisk og psykisk helse og er viktig i det helsefremmende arbeidet. Friluftslivsaktivitet bidrar blant annet til god livskvalitet, glede, personlig identitet, rekreasjon og økt fysisk aktivitet (Klima og Miljødepartementet, Stortingsmelding om friluftsliv, 2016). Friluftsliv er også den formen for fysisk aktivitet der sosiale forskjeller gjør seg minst gjeldene (Klima og Miljødepartementet, Stortingsmelding om friluftsliv, 2016). De positive helseeffektene av å drive friluftsliv viser viktigheten av å inspirere flere til å komme seg ut, både for å få naturopplevelser og fysisk aktivitet. I tillegg til helseeffektene skaper den enkelte et forhold til naturen gjennom et aktivt friluftsliv, som sett i et miljøperspektiv kan bidra til økt vilje til å ta miljøvennlige valg. Å være fysisk aktiv i naturen og nærmiljøet er også den aktiviteten hele 61 prosent av nordmenn oppgir at de ønsker å gjøre mer av (Klima og Miljødepartementet, Stortingsmelding om friluftsliv, 2016).

Praksis sammenlignbare markeringer
Til markering av Kulturåret 2020 ble det satt av kr 4 millioner til arrangementer og identitetsskaping i ny, sammenslått kommune, samt kr 500 000 ekstra til tilskuddsordning for identitetsskapende midler for lag og foreninger (sak 0196/20). Til markering av Frivillighetens år 2022 ble det satt av 1,2 millioner til markeringen, hvor kr 500 000 var satt av til søkbare tilskudd til aktiviteter (sak 0138/21). Med bakgrunn i den økonomiske situasjonen kommunen står i, vil markering av Friluftslivets år 2025 løses innenfor eksisterende økonomiske rammer. Det gjør handlingsrommet noe mer begrenset enn tidligere markeringer. I samarbeid med lag og foreninger skal kommunen likevel markere året på en god måte.

4. Kommunedirektørens vurdering
Markeringen av Friluftslivets år 2025 i Asker er i tråd med innsatsområder og strategier i vedtatte temaplaner for både idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv og medborgerskap, samt støtter opp om folkehelsearbeidet i kommunen. Markeringen er en flott mulighet til å løfte frem friluftslivstilbudet i Asker og spesielt de lag og foreningene som tilbyr aktiviteter lokalt. Året legger til rette for at flere innbyggere finner sin friluftsglede og blir aktive brukere av friluftslivet. Samarbeid og møter i forbindelse med året kan skape nye koblinger som også kan få effekt utover 2025. Dette er positivt for den enkelte og samfunnet som helhet.

Friluftsliv og bærekraftsdimensjonen miljø henger tett sammen og Friluftslivets år 2025 er en god mulighet til å løfte naturvennlig friluftsliv, inkludert sporløs ferdsel,

miljøvennlig transport og gjenbruk av turtøy. Også bærekraftsdimensjonen sosiale forhold er sentral i markeringen av året. Markeringen legger opp til å styrke deltakelsen i friluftsliv og spesielt blant de som trenger det mest, gjennom både frivilligheten, men også tjenestene i kommunen.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren konkluderer med at markeringen av Friluftslivets år 2025 lokalt i Asker er en satsing kommunen, sammen med frivilligheten og andre relevante aktører, bør arbeide videre med og gjennomføre i 2025. Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker løses innenfor eksisterende økonomiske rammer.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/13246

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Bergande

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	19.09.2024	30/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	22/24
3 Eldrerådet	19.09.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	32/24
5 Formannskapet	08.10.2024	

Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Eldrerådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 25/24

Behandling

Rådgiver Ingrid Bergande innledet til saken (*presentasjon*).

Lia fremmet følgende tilleggsforslag:

Eldrerådet ønsker at det også settes søkelys på eldres behov for å komme ut i naturen.

Kommunedirektørens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

Lias forslag falt, mot en stemme (Lia).

Vedtak

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/13246

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Bergande

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	19.09.2024	30/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	22/24
3 Eldrerådet	19.09.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	32/24
5 Formannskapet	08.10.2024	

Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 22/24

Behandling

Leder Kay Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven innledet kort til saken.

May Myklebust fremmet følgende forslag:

Saken tas til orientering med følgende kommentarer:

- *Markering av Friluftsåret 2025 i Asker skal ha høy fokus på inkludering og tilgjengelighet for å hindre utenforskap og ensomhet*
- *Kommunen skal legge til rette for et godt samarbeid med frivillige organisasjoner for å utvikle gode og trygge friluftstilbud for mennesker med spesielle behov*
- *Utlånsordningene må også ha tilstrekkelig utvalg av friluftsutstyr tilpasset barn og unge med funksjonsnedsettelser*

Myklebusts forslag ble enstemmig vedtatt med følgende endring.

Vedtak

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering med følgende kommentarer:

- Markering av Friluftsåret 2025 i Asker skal ha høy fokus på inkludering og tilgjengelighet for å hindre utenforskap og ensomhet
- Kommunen skal legge til rette for et godt samarbeid med frivillige organisasjoner for å utvikle gode og trygge friluftstilbud for mennesker med spesielle behov
- Utlånsordningene må også ha tilstrekkelig utvalg av friluftsutstyr tilpasset barn og unge med funksjonsnedsettelser

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/13246

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Bergande

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	19.09.2024	30/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	22/24
3 Eldrerådet	19.09.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	32/24
5 Formannskapet	08.10.2024	

Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 30/24

Behandling

Rådgiver Hege Oshaug innledet til saken.

Isak Gregers Eriksen fremmet følgende tilleggsforslag:

Nytt punkt 2:

2. Ungdomsrådet ønsker at skolene Folkestad, Hyggen og Solberg er sentrale i markeringen av friluftslivets år 2025, da disse skolene har særlig tette bånd til naturen og friluftslivet.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Eriksens forslag ble vedtatt mot 1 stemme (Elias B. Figenschou).

Vedtak

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering.

2. Ungdomsrådet ønsker at skolene Folkestad, Hyggen og Solberg er sentrale i markeringen av friluftslivets år 2025, da disse skolene har særlig tette bånd til naturen og friluftslivet.

Asker kommune

Saksprotokoll

Arivsak
24/13246

Saksbehandler
Ingrid Elisabeth Bergande

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	19.09.2024	30/24
2 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	22/24
3 Eldrerådet	19.09.2024	25/24
4 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	32/24
5 Formannskapet	08.10.2024	144/24

Markering av Friluftslivets år 2025 i Asker

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 32/24

Behandling

Rådgiver Ingrid Bergande presenterte og svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Sak om markering av Friluftslivets år 2025 tas til orientering.